

منابع پارس پژوه

@paphd

@tephd

@pajoohgroup

منابع پارس پژوه

منابع پارس پژوه

@paphd

@tephd

@pajoohehgroup

پایگاه خبری

منابع پارس پژوه

@paphd

@tephd

@pajoohehgroup

دانشگاه آزاد اسلامی واحد خلخال

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.Sc)

گروه هنر

گرایش: مهندسی معماری - معماری

عنوان:

طراحی معماری مجتمع اقامتی، تفریحی، آبدرمانی با تاکید بر معماری بیونیک در شهرستان

مشگین شهر

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر اسداله شفیع زاده

نگارش:

سجاد نیک نفس مغانلو

پیوست دو

دانشگاه آزاد اسلامی واحد خلخال

باسمه تعالی

از رساله آقای / خانم سجاد نیک نفس مغالو در جلسه مورخ 93/6/18 با حضور امضاء کنندگان ذیل دفاع بعمل آمد و با نمره و درجه مورد تصویب قرار گرفت .

- 1- استاد راهنما دکتر اسداله شفیعی زاده امضاء
- 2- استاد مشاور دکتر امضاء
- 3- استادان داور
- 1- دکتر وحید وزیری
- 2- مهندس شهرام ستاری فر
- 4- مدیر گروه آموزشی دکتر یوسف هوشمندپور
- 5- نماینده معاونت پژوهشی

فرم منشور اخلاقی

منابع پارس پژوه

@paphd

@tephd

@pajoohehgroup

منابع پارس پژوه

منابع
پارس پروژه

سپاسگزاری

اساتید محترم جناب آقای دکتر اسداله شفیع زاده

به پاس توفیق و ادای وظیفه، لازم میدانم صمیمانه ترین قدردانی های خویش را نثار شما عزیزان کنم، که دلسوزانه، مجموعه علم و دانش خود را در اختیار اینجانب قرار دادید؛ تا این تحقیق به سرانجام رسد و اگر در این راه، موفقیتی حاصل شده، مدیون راهنمایی های بی شائبه شما عزیزان است.

و با سپاس از استاد داور این پایان نامه که جلسه دفاع را تقبل فرموده و با دیده اغماض، به نقایص کارم نگرستند.

از تمامی اساتید محترم گروه مدیریت، که در دو سال دوران تحصیل افتخار شاگردیشان را داشتم، نهایت تشکر را داشته و دانسته هایم را مدیون ایشان میدانم.

تقدیم به:

پدرم که آزاده زیستن را به من آموخت،

و

دوست داشتن را،

و تقدیم به:

مادرم با تمام تنهاییها و دلتنگی هایش،

که مشوق ادامه تحصیل بودند.

و تقدیم به تمام کسانی که به من آموختند؛

هر آنچه که آموختنی بود.

صفحه	عنوان
1	فصل اول: کلیات
2	چکیده
5	1-1- اوقات فراغت
5	2-1- وقت آزاد
5	3-1- تفریح
6	4-1- جهانگردی و جهانگرد
7	5-1- تاریخچه مسافرت و جهانگردی
7	6-1- ضرورت گردشگری
8	7-1- اهداف گردشگری
8	8-1- توریسم در ایران
9	9-1- معماری و صنعت توریسم
12	10-1- موقعیت مکانی انواع هتل در شبکه توریسم
13	11-1- طبیعت و معماری
14	12-1- پیوند دوباره با محیط‌های طبیعی
15	13-1- نقش طبیعت در معماری
22	1-13-1- از جنبه فرم و عملکرد
23	2-13-1- از جنبه ساختار و سازه
24	14-1- الگوواره‌های معماری و طبیعت
27	15-1- عناصر طبیعت، سمبل‌های معماری
28	16-1- انواع مراکز اقامتی
28	1-16-1- هتل
31	2-16-1- انواع هتل
36	3-16-1- متلها
37	4-16-1- سوئیت‌ها
50	فصل دوم: نمونه (ادبیات تحقیق)

53	1-2-1- نمونه‌ها
53	1-1-2- هتل نارنجستان نور
53	2-1-2- ویلاهای هتل نارنجستان
54	3-1-2- هتل نارنجستان 2
55	4-1-2- مجتمع توریستی و تفریحی ساحل اکباتان
56	5-1-2- Sands Beach Villas
57	6-1-2- Beach Bungalow
58	7-1-2- Grayton Beach
58	8-1-2- West Palm Beach
59	9-1-2- هتل ساحلی پنج ستاره
61	2-2- ضوابط و استانداردها
61	1-2-2- تفریحی - ورزشی
63	2-2-2- خدماتی - مستقران
68	3-2-2- سایت
75	فصل سوم : شناخت منطقه
76	1-3- معرفی شهرستان مشکین شهر
76	1-1-3- موقعیت جغرافیایی و انسانی شهرستان مشکین شهر
78	2-1-3- آب و هوای شهرستان مشکین شهر
79	3-1-3- مهم‌ترین ارتفاعات و ناهمواریهای شهرستان مشکین شهر
79	2-3- جایگاه تاریخی شهرستان مشکین شهر
80	3-3- آبگرم های معدنی شهرستان مشکین شهر
83	4-3- دریاچه های شهرستان مشکین شهر
83	5-3- مشخصات اقلیمی
83	1-5-3- بارندگی
83	2-5-3- دما
83	3-5-3- باد
84	4-5-3- باد مه (مه یلی)
88	فصل چهارم " برنامه‌ریزی کالبدی و معرفی فضاهای مجموعه اقامتی - تفریحی -آبدرمانی
89	1-4- فضاهای عمومی

- 89.....2-4 فضاهای اقامتی.....
- 89.....3-4 فضاهای تفریحی و ورزشی.....
- 90.....4-4 فضاهای اداری.....
- 90.....5-4 فضاهای خدماتی و پشتیبانی.....
- 90.....6-4 فواید ایجاد مراکز آبدرمانی:.....
- 91.....7-4 روشهای متداول در مراکز آبدرمانی:.....
- 91.....1-7-4 روش نوشیدن (خوراکی):.....
- 92.....2-7-4 روش برون درمانی انفرادی:.....
- 93.....3-7-4 برون درمانی دسته جمعی:.....
- 94.....8-4 برنامه زمانبندی درمانی در فضاهای آبدرمانی:.....
- 95.....9-4 لوازم و دستگاههای آبدرمانی:.....
- 95.....1-9-4 دوشهای آب پاش (حمام با دوش افقی) Column – Shower.....
- 96.....2-9-4 دوشهای پرتابی (حمام با دوش پرتابی) Jet shower.....
- 96.....3-9-4 وان جوشان (حمام وان جوشان) Gaseous Bath.....
- 97.....4-9-4 وان با دوش زیر آبی:.....
- 98.....5-9-4 حمام شستشوی داخلی:.....
- 98.....6-9-4 استخرهای تمرینی و جریان سریع:.....
- 99.....7-9-4 اتروسل یا حمام بخار:.....
- 100.....8-9-4 آبفشان یا بخور:.....
- 100.....9-9-4 حمام سونا:.....
- 101.....10-9-4 ماساژ:.....
- 102.....11-9-4 ژیمناستیک (بدنسازی):.....
- 102.....12-9-4 مکانوتراپی:.....
- 103.....13-9-4 اتاق استراحت:.....
- 103.....10-4 هسته اصلی:.....
- 103.....1-10-4 اتاق خوابها:.....
- 105.....2-10-4 لابی:.....
- 106.....3-10-4 پیشخوان: (front office).....
- 106.....4-10-4 تریا:.....

106	5-10-4 نمازخانه و سرویسهای بهداشتی:
107	6-10-4 فروشگاهها:
107	7-10-4 بالابرها: (ارتباطات عمودی)
108	8-10-4 اداری:
108	9-10-4 رستورانها:
108	10-10-4 بخش بازی و بازیهای کامپیوتری:
109	11-4 بخش فرهنگی:
109	1-11-4 ورودی
109	2-11-4 گالری
109	3-11-4 سینما (سالن کنفرانس و گردهمایی)
110	4-11-4 کتابخانه، سمعی بصری و سایت کامپیوتری
111	12-4 بخش ورزشی
111	1-12-4 حال اصلی
111	2-12-4 آبدرمانی
112	3-12-4 بالابرها
112	4-12-4 بخشهای آبدرمانی
113	5-12-4 پرسنل
113	13-4 خدماتی - پشتیبانی
114	4-13-4 فضای پرسنل
114	5-13-4 آشپزخانه اصلی
115	6-13-4 رختشویخانه
115	7-13-4 خانه داری
115	9-13-4 پارکینگها
153	فصل پنجم: نقشه های معماری
166	منابع و ماخذ

فهرست جداول

صفحه	عنوان
117.....	جدول 4-1: آبدرمانی
118.....	جدول 4-2: اتاق خوابها
118.....	1- بخش اقامتی
118.....	جدول 4-3 : انبار
119.....	جدول 4-4: تاسیسات - پارکینگ
119.....	جدول 4-5: بخش خدماتی پشتیبانی
119.....	جدول 4-6: رختشویخانه
120.....	جدول 4-7: سرسرای ورودی (لابی)
121.....	جدول 4-8: اداری
122.....	جدول 4-9: تریا
122.....	جدول 4-10: رستوران
123.....	جدول 4-11: سر گرمی و تفریحات
123.....	جدول 4-12: ورودی بخش فرهنگی
123.....	جدول 4-13: گالری
124.....	جدول 4-14: اتاق فرهنگی
124.....	جدول 4-15: سینما
125.....	جدول 4-16: ورودی بخش ورزشی
125.....	جدول 4-17: خدماتی
126.....	جدول 4-18: فضاهای عمومی

فهرست شکل ها

- شکل 1-1: شهرک علوم و فنون (city of art&sciences) در اسپانیا 18
- شکل 2-1: برج bionic tower در شانگهای چین 20
- شکل 3-1: برج امپایر استیت 21
- شکل 4-1: برج کاکتوس 21
- شکل 5-1: هتل اکسپلورا در سن پدرو اتاکاما 32
- شکل 6-1: نمونه ای از هتل بیوتیک 33
- شکل 7-1: نمونه ای از هتل هنری 34
- شکل 6-1: نمونه ای از هتل کپسولی 35
- شکل 1-2: نمایی از هتل نارنجستان 55
- شکل 2-2: نمایی از مجموعه Beach Bungalow 57
- شکل 3-2: نمایی از مجموعه Grayton Beach 58
- شکل 4-2: نمایی از مجموعه West Palm Beach 59
- شکل 4-2: نمایی از هتل ساحلی پنج ستاره 61
- شکل 1-3: نقشه شهرستان مشکین شهر 76
- شکل 2-3: نقشه های تقسیمات کشوری شهرستان مشکین شهر 77
- شکل 3-3: نقشه و موقعیت مشکین شهر در آذربایجان 78
- شکل 1-4: آبگرم ایسلند 127
- شکل 2-4: Bermondsey انگلستان 128
- شکل 3-4: آبگرم Pamukkale ترکیه 129
- شکل 4-4: نمونه هایی از مجتمع های آبدرمانی 130
- شکل 5-4: نمونه هایی از استخرهای آبدرمانی 131
- شکل 6-4: نمونه هایی از تجهیزات درمانی و ورزشی در مجتمع های آبدرمانی 132
- شکل 1-5: 3D مجتمع از بالا 154
- شکل 2-5: 3D مجتمع از جنوب 154
- شکل 3-5: 3D مجتمع از شمال 155

- 156..... شکل 5-5: نمای شمالی مجموعه
- 156..... شکل 5-6: نمای شرقی مجموعه
- 157..... شکل 5-7: نمای جنوبی مجموعه
- 157..... شکل 5-8: 3D مجتمع از سایت
- 158..... شکل 5-9: نمای جنوبی مجموعه
- 158..... شکل 5-10: نمای جنوبی مجموعه
- 159..... شکل 5-11: نمای جنوبی مجموعه
- 160..... شکل 5-12: پلان زیر زمین و پارکینگ
- 161..... شکل 5-13: پلان طبقه اول
- 162..... شکل 5-14: پلان طبقه دوم
- 163..... شکل 5-15: پلان طبقه سوم
- 164..... شکل 5-16: پلان طبقه همکف
- 165..... شکل 5-17: سایت پلان

پروژه

چکیده

امروزه مساله جهانگردی بیش از هر زمان دیگری مورد توجه قرار گرفته است. جهانگرد و صنعت جهانگردی جایگاه ویژه ای برای خود پیدا نموده است، تا جایی که در اکثر کشورها با مسائل مهم دولتی در رقابت می باشد.

در جهان امروز، مساله تبادل فرهنگی برداشته شدن مرزها و برطرف و برگردان اقتصادی بیشتر این صنعت به نسبت دیگر امور با توجه به رو به اتمام بودن ذخایر طبیعی کشورها از طرف دیگر، جایگاه مهم توریست و صنعت توریسم را بهتر معرفی می نماید.

امروزه برخی از آبهای زیر زمینی که خروشان و جوشان از عمق و ژرفای زمین می جوشد و بیرون می آید که آنها را آبهای معدنی می گویند .

جلوه های آب متنوع و پر جاذبه است و چشمه های آب و آبهای معدنی علاوه بر شفای درد از دیدنی های طبیعت و نشان رمز و راز و شگفتی خلقت است . به همین دلیل است که آبهای معدنی در هر نقطه از دنیا و کشورها یقیناً محل مراجعه مسافران است . آبهای معدنی کالایی است که مشتریان خود را از راه دور و نزدیک بسوی خود می کشاند . آب ، بخصوص آب معدنی نه تنها روح و روان را جلا می بخشد . در التیام دردهای جسمی نیز موثر هست و علاج را سرعت می بخشد .

پروژه پیشنهادی حاضر به گوشه ای از روش آب درمانی با آبهای معدنی بر مبنای علم و تجربه بشری پرداخته است . قامی کوچک در راهی که در مقصدی معین دارد هرچند طولانی است و صبر و مداومت طلب می کند . در واقع به تعبیر دیگر تبدیل فضای نا پایدار و غیر بهداشتی سنتی به فضایی پایدار و بهداشتی مدرن در قالب یک مجموعه آبدرمانی که صرفاً به مقوله درمان با آبهای معدنی می پردازد .

کلیدواژه: توریسم - توریست - آبهای معدنی - جاهای دیدنی - آبهای شفابخش - آب درمانی

مقدمه

امروزه مساله جهانگردی بیش از هر زمان دیگری مورد توجه قرار گرفته است. جهانگرد و صنعت جهانگردی جایگاه ویژه ای برای خود پیدا نموده است، تا جایی که در اکثر کشورها با مسائل مهم دولتی در رقابت می باشد.

در جهان امروز، مساله تبادل فرهنگی برداشته شدن مرزها و برطرف و برگردان اقتصادی بیشتر این صنعت به نسبت دیگر امور با توجه به رو به اتمام بودن ذخایر طبیعی کشورها از طرف دیگر، جایگاه مهم توریست و صنعت توریسم را بهتر معرفی می نماید.

از این رو مطالعات و برنامه ریزی گسترده ای بر روی این مهم در حال انجام است تا کشورها در هر لحظه موفقترین مسیرها را پیش روی این صنعت ترسیم نمایند.

ایران از نظر دارا بودن پتانسیل جذب توریست دارای امتیازات بالایی می باشد.

این سرزمین پهناور با مساحتی در حدود 1648 هزار کیلومتر مربع به علت پیشینه طولانی تاریخی و خصوصیات ویژه اقلیمی از مهمترین کشورهای توریستی به شمار می رود. (خسروی، 58، 1388) قدمت طولانی تاریخی، فرهنگ و تمدن غنی، کشور ما را دارای دستاوردها و آثار کرده است و از طرفی، به علت وجود چهار فصل در یک زمان از ویژگیهای خاص اقلیمی برخوردار است.

این نوع آب و هوایی تبعات زیادی را در یک زمان از ویژگی های خاص اقلیمی برخوردار است. این تنوع آب و هوایی تبعات زیادی را در بر دارد و باعث به وجود آمدن پتانسیلهای متفاوت و جذابی هم از نظر طبیعی و هم مصنوعی بقرای جهانگردان می شود، اما بنا به مشکلات موجود جهت جذب توریست که در مباحث بعدی به آنها می پردازیم، نتوانسته ایم جایگاه واقعی خود را پیدا کنیم.

علم پزشکی در حال پیشرفتهای چشمگیری است و زمان در آن تاثیر بسزایی دارد. با توجه به حل بسیاری از دردها و امراض لاعلاج، به این نتیجه رسیده اند که داروها و این روشهای پیشگیری خود مسبب عوارض جانبی بعدی میشود. و علت آن استفاده از داروهای شیمیایی و در کل ساخته شده بشر است. (کرد بچه، 1388، 1382) اما در تحقیقات و مطالعات، امروزه به این نکته پی برده اند که درمان از راه طبیعی بهتر بوده و این روش عوارض جانبی بعدی را به دنبال نخواهد داشت. (صفائی، 125، 1373)

برای همین منظور است که استفاده از داروهای گیاهی (طب گیاهی) و آبهای معدنی (آبدرمانی) و دیگر روشهای طبیعی، بالخص در کشورهای توسعه یافته ای که خود صاحب بزرگترین پیشرفتهای پزشکی

هستند نیز توصیه میشود. از این رو در حال حاضر کشورهایی که به نحوی دارای چشمه های طبیعی می نمایند. (الکسین سنوری. 1385, 135)

منطقه مشگین شهر واقع در استان اردبیل در دامنه زیبایی رشته کوه سبلان قرار گرفته است. این شهر با چشم اندازی طبیعی و زیبا از مناطق نسبتاً بکر کشورمان است که 10 چشمه آبگرم معدنی را که هر کدام دارای خواص متفاوت و متنوع درمانی خاص خود می باشند در خود جای داده است. (محمد رضا غفوری 1378, 135) تاریخ میگوید: تمدنهای بزرگ جهان در کنار آبها و رودخانه ها بوجود آمدند. (حسین زارعی. 1381, 65)

جغرافیا می گوید: بیشترین سطح زمین را آب تشکیل داده که فعل و انفعالات آن چرخه حیات را می سازد، از این فعل و انفعالات دریاها و دریاچه ها شکل می گیرند، چشمه ها منشا می گیرند، و در همه جای این کره خاکی، آب های گوناگون شکل می گیرد و بشر نیز استفاده های مختلف از آن می کند. (خداداد لطفی. 1378, 145)

امروزه برخی از آبهای زیر زمینی که خروشان و جوشان از عمق و ژرفای زمین می جوشد، و بیرون می آید که آنها را آبهای معدنی می گویند.

جلوه های آب متنوع و پر جاذبه است و چشمه هایی آب و آبهای معدنی، علاوه بر شفای درد از دیدنیهای طبیعت، و نشان رمز و راز و شگفتی خلقت است، به همین دلیل است که آبهای معدنی در هر نقطه از دنیا و کشورهای یقیناً محل مراجعه مسافران است. آبهای معدنی کالایی است که مشتریان خود را از راه دور و نزدیک بسوی خود می کشاند. آب، بخصوص آب معدنی، نه تنها روح و روان را جلا می بخشد، در التیام دردهای جسمی نیز موثر هست و علاج را سرعت می بخشد.

پروژه پیشنهادی حاضر به گوشه ای از روش آب درمانی با آبهای معدنی، بر مبنای علم و تجربه بشری پرداخته است. گامی کوچک در راهی که مقصدی معین دارد، هر چند طولانی است، و صبر و مداومت طلب می کند. در واقع به تعبیر دیگر، تبدیل فضای ناپایدار و غیربهداشتی سنتی، به فضایی پایدار و بهداشتی مدرن، در قالب یک مجموعه آبدرمانی که، صرفاً به مقوله درمان با آبهای معدنی است می پردازد. با توجه به اشاره ای مختصر به سابقه تحقیقات انجام شده درباره موضوع، و نتایج بدست آمده در داخل و خارج از کشور و نظرات علمی موجود و با توجه به نمونه هاییدر داخل کشور، نیاز به تحقیق، در تاریخچه علم آبدرمانی و استانداردهای معماری در این زمینه می باشد، البته استفاده از نظر کارشناسان مربوطه خالی از لطف نمی باشد.

فصل اول
کلیات

منابع
پایان
پروژه

چکیده

با گسترش روزافزون شهرنشینی مشکلات مربوط به زندگی شهری نظیر مساله مالی، مشغله‌های کاری، استرس، فاصله عاطفی افراد خانواده، کاهش میزان استفاده از اوقات فراغت و تفریحات گروهی را منجر شده است. در صورتی که حق استراحت و استفاده از مرخصی با حقوق و ایجاد تسهیلات اداری لازم، برای استفاده بیشتر مردم از تعطیلات و اوقات فراغت در واقع دستاوری است که بشر پس از سالها کار و تولید انبوه فرهنگ مادی در قرن اخیر به دست آورده است. بنابراین نیاز به فضاهایی برای استراحت، تمدد اعصاب، تفریح ضروری به نظر می‌رسد.

• علت انتخاب موضوع

با توجه به کم شدن تفریحات گروهی و خانوادگی و مشکلاتی چون مسافت های طولانی، هزینه های بالای سفر و کمبود برخی امکانات سبب شد که توجه ویژه‌ای به این مقوله صورت گیرد. زندگی کردن در فضاهای شلوغ و پرسر و صدای شهرها و نیاز افراد به مکانی آرام و زیبا برای استراحت و تمدد اعصاب از ضروریات جامعه امروزی می‌باشد. سفر به مکانی که فاصله چندانی با شهر نداشته باشد و مستلزم برنامه‌ریزی خاصی نباشد از ویژگی‌های مهم این پروژه محسوب می‌شود.

• اهمیت و ضرورت انجام پروژه

این پروژه با فراهم نمودن جایی که صرفاً خود آن مکان هدف و مقصد باشد و به نوعی اوقات فراغت ساکنین شهرها، افرادی که نمی‌دانند کجا بروند و تمایل به سفرهای کوتاه در محیطی به دور از هیاهوی شهرها دارند از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است..

چه بسا بی توجهی به امر اوقات فراغت و تفریح در دراز مدت آثار سوء اجتماعی در ابعاد خانواده و جامعه خواهد داشت. در صورتی که وجود فضاهای تفریحی مناسب سبب پیوند قوی‌تر افراد خانواده و افزایش بازده افراد در محیط کار می‌شود. لذا پرداختن به موضوع تفریح و برنامه‌ریزی برای پر کردن اوقات استراحت شهروندان ضروری است.

• اهداف پژوهش و طراحی

هدف از انجام این پژوهش طراحی مکانی مناسب برای تفریح و استراحت به منظور پر کردن اوقات فراغت آخر هفته شهروندان است. در نظر گرفتن سایتی که به لحاظ موقعیت دارای طبیعت زیبا و جذاب برای استفاده کننده‌گان باشد و همچنین طراحی مکانی همگون با طبیعت سایت که پاسخگوی نیازها و کمبودهای افراد می‌باشد، از اهداف این پژوهش است.

- **موقعیت استقراری پروژه**

سایت مورد نظر این پروژه در استان اردبیل واقع در شهرستان مشگین شهر است. این سایت به دلیل طبیعت مناسب، آب و هوای مطلوب و بیلابی، نزدیکی به کوه سبلان انتخاب شده است.

- **برنامه ریزی کالبدی**

مجموعه اقامتی - تفریحی - آبدرمانی مورد نظر این پروژه شامل:
فضاهای عمومی (سالن های چند منظوره، رستوران، کافی شاپ)
فضاهای اقامتی (اتاق ها و سوئیت های خانوادگی)
فضاهای تفریحی (استخر، اتاق ماساژ، محوطه آفتابگیری)
فضاهای اداری (اتاق های مدیریت، اتاق پرسنل، اتاق مربیان)
فضاهای خدماتی (پارکینگ، بخش های تأسیساتی)
می باشد.

- **روش تحقیق و طراحی**

روش های تحقیق در این پژوهش شامل گردآوری اطلاعات، روش های تجزیه و تحلیل (توصیفی) و روش های قیاسی می باشد. گردآوری اطلاعات خود شامل: مطالعات کتابخانه ای، سایت های اینترنتی، مجلات معماری و مطالعات پیشین انجام شده در این زمینه می باشد.

- **ساختار و فصول پژوهش**

این پژوهش مشتمل بر پنج فصل به شرح زیر می باشد:

فصل اول - کلیات

فصل دوم - نمونه ها (ادبیات تحقیق)

فصل سوم - مبانی نظری طرح

- فضاهای عمومی

- فضاهای اقامتی

- فضاهای تفریحی

- فضاهای اداری

- فضاهای خدماتی

-آبدرمانی

فصل چهارم - تجزیه و تحلیل (برنامه فیزیکی، ایده و کانسپت)

فصل پنجم - نقشه های معماری

منابع: *پارس پروژه*

1-1- اوقات فراغت

فراغت یک جلوه زندگی است. فراغت، یکی از زمینه‌ها برای پدید آوردن انسانی است با ارزشهای روانی و عاطفی والاتر و فرهنگ سرشارتر، نه زمینه خستگی در کردن برای کار دوباره.

اوقات فراغت برای رفع خستگی و برای تجدید قوا برای کار نیست. برای رفع اندوه نیست. اوقات فراغت، اوقات دیدار دوستان و آشنایان هم نیست. اوقات فراغت عبارت از بخشی از بندگی است که آدمی به جلوه‌های اصیل و نجیب روح خودش پاسخ دهد.

اوقات فراغت برای بازگشت آدمی به خویشتن است. فراغت با بیکاری متفاوت است با تنبلی و لمیدن در کنج خانه متفاوت است. فراغت به معنای جدا کردن ذهن از درگیری‌های جاری زندگی است. سرانجام به معنای کامل برگشتن به خویشتن است.

نیازهای زندگی آدمی را ناگزیر می‌سازد که راه و رسم نظم یافته‌ای را در جریان تلاشهای روزانه خود بپذیرد. بخش بزرگ این راه و رسم‌ها، بی‌حضور و دخالت و بی‌خواسته انسانها، تنظیم و به آنان تحمیل می‌شود. فرار از این تحمیل و پیشی گرفتن راه و رسمی دیگر، عنصر اصلی فراغت است. فراغت به جلوه درآوردن خواسته‌های اصیل انسانی است. بریدن و دور شدن از همه درگیری‌ها و وابستگی‌های ذهنی و فکری است.

1-2- وقت آزاد

وقت آزاد، وقت فراغت و تمام فعالیت‌هایی را که در خارج از حوزه کار در برابر فرد قرار می‌گیرد. وقت فراغت، فرصت و زمانی است که پس از به انجام رساندن کار و شغل روزانه، به هدف تأمین نیازهای انسانی باقی می‌ماند و زمانی را در بر می‌گیرد که در آن نه فقط از تعهدات شغلی و اقتصادی بلکه از تکالیف اجتماعی و خانوادگی رهیده و می‌خواهند دقایقی را با طیب خاطر بگذرانند. زمان زندگی شامل زمان کار و وقت آزاد، زمان خارج از کار است.

1-3- تفریح

مقصود از تفریح، گرایش انسان هنگام فراغت به حالات و اعمالی است که به علل فیزیکی و روانی به آن نیازمند است. این مسئله از پایه‌های مهم اجتماعی است که ریشه در فرهنگ جامعه، ملاک‌ها و معیارهای اجتماعی و تکنولوژی گذشته و امروز دارد گزارش‌های مربوط به فرهنگ‌های مختلف حاکی است که اهمیت و میزان زمانی که وقت تفریح می‌گردد و همچنین در حد پیشرفت و تکامل سرگرمی‌ها بستگی کامل به رفاهیت مادی جامعه دارد. نکات جالب توجه درباره فعالیت‌های تفریحی انسان این است که این فعالیتها از

لحاظ اقتصادی دارای ارزش عملی نیستند با این همه این فعالیتها از هر حیث سودمند هستند. زیرا نیازمندی‌های جسمانی و روانی افراد را تأمین می‌کند. اگرچه تفریح یک کیفیت اجتماعی است که ممکن است به اندازه خود فرهنگ قدمت داشته باشد ولی با این همه تعداد کمی دانشمندان مسئله را مورد بررسی قرار داده‌اند. بخصوص در ادوار اخیر که مسیحیت و جهان غرب استیلا یافت تفریح به منزله جامعه‌شناسی و روان‌شناسی و تفریح مورد توجه بیشتری قرار گرفت و به عنوان یکی از جنبه‌های مهم خوی و رفتار آدمی بررسی شد. در چند سال اخیر به مناسبت توسعه و تکنولوژی، دانشمندان کوشیدند نقش تفریح را در زندگی آدمی با کوشش بیشتر تشریح کنند.

1-4- جهانگردی و جهانگرد

بیشتر لغتنامه‌ها واژه بهاده مسافرت (Travel) را بدین گونه تعریف کرده‌اند: «عمل جابجایی». در محتوای صنعت جهانگردی، این واژه تعریف دیگری دارد. «عمل جابجایی به خارج از جامعه برای تجارت (داد و ستد) یا تفریح و نه برای انجام کار روز مره و تحصیل». بر طبق تعریف سازمان جهانی و جهانگردی انواع مختلف جهانگردی و گردشگری به صورت زیر می‌باشد:

1. جهانگردی یا گردشگری (Tourism): کارهایی است که فرد در مسافرت در مکانی خارج از محیط عادی انجام می‌دهد. این مسافرت بیش از یک سال طول نمی‌کشد و هدف تفریح، تجارت یا فعالیت‌های دیگر است.
2. جهانگرد یا گردشگر (Tourist): مقصود کسی است که دست کم یک شب در یک اقامتگاه عمومی خصوصی، در محل مورد بازدید به سر می‌برد.
3. گردشگر یک روزه (Same Day Visited): مقصود کسی است که یک روز به مکان دیگری می‌رود ولی شب را آنجا نمی‌گذراند.
4. دیدار کننده (Visitor): کسی است که به مکانی غیر از محیط معمولی خود مسافرت می‌کند و کمتر از دوازده ماه متوالی در آنجا به سر می‌برد و هدف اصلی از این مسافرت این نیست که در مکان مورد بازدید، در ازای دریافت پول کار کند.
5. مسافر: کسی است که بین دو یا چند نقطه مسافرت کند.

گردشگران در هر کشور به سه دسته تقسیم می‌شوند:

- 1- گردشگران اهل یا مقیم آن کشور در خود کشور سفر می‌کنند.
- 2- گردشگران اهل آن کشور که به خارج سفر می‌کنند.

3- گردشگران خارجی که به آن کشور سفر می‌کنند.

گردشگری را نیز می‌توان از سه دیدگاه مختلف تقسیم‌بندی نمود:

1- تقسیم‌بندی بر اساس بین‌المللی بودن

2- تقسیم‌بندی بر اساس طول مدت اقامت

3- تقسیم‌بندی بر اساس فردی یا دسته جمعی بودن

1-5- تاریخچه مسافرت و جهانگردی

مردم در دوره‌های مختلف و مکانهای متفاوت با اهداف متفاوتی به سفر می‌پرداختند که در اینجا به ذکر چند نمونه می‌پردازیم:

1. **عهد باستان:** مردم متعلق به تمدنهای ماقبل تاریخ با انگیزه‌های زیر به سفر می‌پرداختند. برای کسب غذا، دوری از خطر، رفتن به مکانهایی با آب و هوای مساعدتر و بعدها برای تجارت و تبادل کالا.
2. **قرون وسطی:** در سده پنجم تا چهاردهم میلادی، مسافرت و تجارت رونق خود را از دست داد. مسافرت سخت و خطرناک بود. در این دوره کلیساهای مسیحی، نخستین انگیزه جهت مسافرت بود. در سده چهاردهم مسافرت به قصد زیارت رونق گرفت.
3. **رنسانس:** از سده چهاردهم تا هفدهم، بیشتر مسافرتها با هدف کسب دانش و تجربه اندوزی، انجام می‌شد.
4. **انقلاب صنعتی:** انقلاب صنعتی که از سال 1750 تا 1850، ادامه یافت پایه و اساس گردشهای دسته جمعی شد. در این دوره کارگران ساده رهسپار شهرها و کارخانه‌های تولیدی شدند. در این دوره تغییر مشاغل باعث گسترش طبقه میانی اجتماع گردید و این طبقه توان بیشتری برای تفریح و مسافرت یافت. مردم تمام روزهای هفته کار کرده و مسافرتها با هدف تفریح در روز آخر هفته انجام می‌شد.
5. **جهانگردی در زمان کنونی:** پیشرفت تکنولوژی و امکانات و تواناییها و دلایل متعدد دیگر باعث شد که بر میزان مسافرت، گردش و جهانگردی افزوده شود. امروزه بر اثر افزایش اوقات فراغت، درآمد افراد، ارتباطات و ... مسافرتها رشد بالایی کرده است.

1-6- ضرورت گردشگری

نظریات موجود در مورد ضرورت گردشگری را می‌توان به چهار بخش تقسیم کرد:

1- دلایل اقتصادی

2- دلایل فرهنگی

3- دلایل اجتماعی

4- دلایل زیست محیطی

دلایل فوق سبب شده است تا تمام کشورها در بهره‌برداری از جاذبه‌های محیطی، فرهنگی و تاریخی و ... جهت گسترش گردشگری سعی نمایند. ایران اسلامی نیز می‌تواند با غنای فرهنگی و تاریخی‌اش در این زمینه تلاش کند. امروزه گردشگری با اهداف مختلف و گوناگون صورت می‌گیرد. گروهی از گردشگران در تعقیب اهداف سیاحتی، تفریحی، آشنایی با فرهنگها و آداب محل و بازدید از آثار فرهنگی و تاریخی به کشورهای مختلف سفر کرده و دسته دیگری تجارت و بازرگانی و ارائه خدمات فنی و اقتصادی را سرلوحه اهداف خود قرار می‌دهند. اما هر آنچه امروزه تحت عنوان گردشگری شناخته می‌شود بیشتر مربوط به دسته اول می‌باشد.

1-7- اهداف گردشگری

1. شناخت فرهنگ اقوام دیگر: ممکن است که یک جهانگرد یا گردشگر در پی شناخت آداب و رسوم و صفت‌هاییک گروه یا یک جامعه در یک منطقه باشد. لازم است در این بخش زمینه‌ای فراهم شود که اهداف و نیازهای این دسته از جهانگردان تأمین گردد.
2. دیدن آثار تاریخی: سفر با هدف دیدن بناهای قدیمی آثار تاریخی، موزه‌ها و آشنایی با تاریخ یک کشور دیگر.
3. زیارت اماکن مقدس: در هر سال سفرهای ویارتنی در جهان با نیت زیارت اماکن مقدس در ادیان مختلف صورت می‌گیرد.
4. سرگرمی و ورزش: این مورد دیگر، هدف گروه‌های است که به جهانگردی از زاویه سرگرمی، ورزش و فعالیت‌هایی نظیر کوهنوردی، ماهیگیری، بازدید از مسابقات مهم ورزشی و ... علاقه دارد.
5. هدفهای تخصصی و تجاری: تمایل به سفر برای شرکت در کنفرانس‌های علمی، سمینارهای تخصصی، نمایشگاه‌های بازرگانی و یافتن بازارهای جدید.

1-8- توریسم در ایران

سرزمین ما ایران، با داشتن فرهنگی کهن و پایدار و متشکل از اقوام، طوایف و عشایر بسیار و تنوع اقلیمی فراوان و برخورداری از جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی و طبیعی برای این صنعت آماده است. کشور ایران به دلیل برخورداری از جایگاه ویژه خود در جغرافیای سیاسی، اقتصادی جهان و منطقه و همچنین موقعیت مکانی مناسب در فضای ارتباطی میان شرق و غرب و یا اتکا به تاریخ کهن و فرهنگ غنی خود جایگاه برجسته‌ای در روابط فرهنگی، اقتصادی و تجارتنی بین‌المللی یافته است و از این رو در دهه

منتهی به وقوع انقلاب اسلامی در سال 1357 و حاکمیت اسلامی بر مبانی ارزشی و اقتصادی ملت مسلمان ایران، دگرگونی حاصله در تلقی جهانگردی از اوضاع اجتماعی و فرهنگی کشور منجر به کاهش چشمگیری در آمار ورود جهانگردان خارجی به کشور از سال 1358 گردید. در سال 1370 پس از یک دوره رکورد نسبی 12 ساله آمار ورود جهانگردان به کشور سیر صعودیافته و با جهش چشمگیر نسبت به سالهای گذشته روبرو شد و به دنبال آن نیز درآمد ارزی حاصل از آن افزایش یافت.

در دوران معاصر ایران به دلیل برخورداری از تمدنی بزرگ و پیشینه تاریخی چند هزار ساله در ردیف ده کشور دنیا از لحاظ جاذبه‌های تاریخی، فرهنگی و طبیعی قرار دارد اما متأسفانه در مقایسه با منطقه جنوب آسیا و جهان، سهم قابل توجهی در جذب جهانگرد ندارد. به طوری که ایران از نظر درآمد ارزی در مقایسه با 200 کشور جهان مقام 89 را داراست. بر اساس اطلاعات «سازمان جهانی جهانگردی» (W.T.O)، در سالهای آینده وضعیت آینده گردشگری در ایران بسیار درخشان خواهد بود. ایران جزء 20 کشور مستعد گردشگری قرار خواهد گرفت. به طوری که در زمینه جذب گردشگری، 5 میلیون نفر به ایران سفر خواهند کرد. برای نیل به اهداف خود می‌توانیم انواع تاسیسات جهانگردی را در ایران فراهم کنیم. تاسیسات جهانگردی ارزان، متوسط و گران.

جاذبه‌ها، سرمایه اصلی کشور یا یک منطقه برای موفقیت در صنعت جهانگردی به شمار می‌رود. کشور ایران از نظر برخورداری از جاذبه‌های طبیعی در رتبه ششم و از نظر دارا بودن جاذبه‌های تاریخی در رتبه دهم جهان قرار دارد. تبلیغات بین‌المللی برای این بخش از محصول مانند دیگر محصولات جهانگردی بر عهده دولت و سازمانهای ملی و جهانگردی کشورهاست.

1-9- معماری و صنعت توریسم

نهضت جوانان و اتومبیل دو عامل جدید در ابتدای قرن بیستم بودند که در توسعه توریسم عمومی نقش عمده‌ای ایفا کردند. همزمان با مهاجرت به شهرها و به دنبال آن رشد شهرنشینی، حرکتی متقابل شکل گرفت که می‌توان با نام حرکت «ضد شهرنشینی» از آن یاد کرد. به همراه حرکت پیشاهنگی در انگلستان، کمیسیونی در شهر برلین امکان مسافرت‌های فردی را برای نوجوانان قشر نسبتاً ممتاز جامعه فراهم آورد. مدتی بعد تأسیس انجمن خوابگاه‌های نوجوانان آلمان¹ امکان سفر نوجوانان تمام قشرهای جامعه را نیز امکان‌پذیر ساخت.

¹ Deutsche Jugendherbergswerk

جنگ اول جهانی برای صنعت نوپای توریسم، شوک بزرگی بود. پس از جنگ و پیدایش مکتب باوهاوس، استفاده از بتن و اسکلت‌های بتنی بدون تزئینات، اهمیت ویژه‌ای یافت.

هتل‌های بزرگی با سالنهای رقص و بازی افتتاح شد. به عنوان نمونه، ساختمان دلا واپایون¹ که به سبک مدرن باوهاوس در ساحل انگلستان ساخته شده است.

تنها ثروتمندان در آن زمان از اتومبیل به عنوان وسیله نقلیه اصلی استفاده می‌کردند و دسترسی عموم مردم به واسطه نقلیه، صنعت هتل‌سازی را توسعه داد و عناصری که در آن سوی اقیانوس آتلانتیک، در آمریکا، کاملاً عادی بود، در هتل‌های برتر اروپا نیز به صورت استاندارد پدیدار شد: ورودی‌های متناسب با اتومبیل‌ها و همچنین گاراژها.

از سال 1935 میلادی و در حالی که اروپا به سوی جنگ جهانی دوم پیش می‌رفت، به غیر از پروژه‌های عظیم هیتلر و موسولینی همچون پروژه اقامتگاه تجدید قوا در پرورا در روگن² ساخت هتل تقریباً متوقف شده بود. در مقابل در شهرهای بزرگ آمریکا، طراحی و ساخت گراند هتل‌های چند منظوره با اسکلت آهنی. به عنوان سازه اصلی، توسعه یافت.

پس از جنگ جهانی دوم شکل خاصی از هتل به نام متل³ شکل گرفت. این نوع مهمانخانه‌ها به دلیل مسافت‌های طولانی بین ایالتها و شهرهای آمریکا و کنار اتوبانها و شاهراه‌ها واقع شده و عنوان «درایو این هتل»⁴ را به خود اختصاص داده بودند.

به طور کلی الگوی ساخت هتل در آن زمان از ایده مرسوم گراند هتل ایده گرفته بود و فقط معدودی از هتلها مانند «هتل ایمپریال»⁵ فرانک لوید رایت در توکیو یا پروژه تحقق نیافته «هتل بابل»⁶ آدولف لس⁷ را معماران نواندیش مدرن طراحی کرده بودند.

رم کولهاوس در نامه‌ای انتقادآمیز، هتل 40 طبقه «والدورف آستوریا»⁸ در نیویورک را چنین توصیف می‌کند: «الگوی هتل با استفاده از تجربه‌های بخش مسکن در منهن تغییر کرده. در رزیدن‌تال هتل⁹ ساکنان، مهمان شخصی خود هستند. در سه طبقه پایین امکانات تفریحی و سالن‌های گردهمایی قرار دارند».

¹ De La Warr Pavilion

² Prora auf Rugen

³ Motel

⁴ Drive- in- Hotel

⁵ Hotel Imperial

⁶ Hotel Babylon

⁷ Adolf Loos

⁸ Waldrof- Astoria

⁹ Residential Hotel

وسعت هر کدام از این طبقات با وسعت معادل کل بلوک ساختمانی، به فضاهای بیضی، دایره، مربع و مستطیل تقسیم می‌شود، تداعی کننده حمام‌های رومی بدون آب!

در یک نیمه ساختمان هتل که از چهار طبقه تشکیل می‌شود، مسافران معمولی اسکان داده می‌شوند؛ مشتریان دائمی هتل نیز شب را در برج‌های والدروف¹ که از طریق دلانی اختصاصی به مرکز هتل دسترسی دارد، سپری می‌کند.

آن چیزی که در گراند هتلها آغاز شد، در هتل‌های بلند مرتبه آمریکا شدت یافت: جستجوی جهانگرد در عرصه‌ای که دائماً در حال تغییر و تحول است.

نوآوری آمریکا در ساخت هتل سرانجام به نتیجه رسید و هتل‌های زنجیره‌ای اولین بار در ایالات متحده آمریکا شکل گرفتند و نه تنها به ارتفاع ساختمان بلکه به خدمات خود نیز افزودند، این هتلها اغلب بار، ورودی و سالن‌های مختلف داشتند.

در اروپا نیز پس از جنگ، سفر به خارج از کشور رونق گرفت. در ابتدای سال 1950 میلادی هتل‌های اروپا متحول شد. در سال 1950 میلادی در آلمان به طور متوسط از هر 5 نفر، 1 نفر به سفر می‌رفت. اغلب این جهانگردان در محدوده کشورهای هم‌مرز خود سفر می‌کردند عده‌ای نیز مرخصی خود را در سواحل مدیترانه می‌گذراندند.

تا پیش از گران شدن بنزین در پی تحولات ناشی از بحران نفت، بلیط هواپیما ارزان بود و به همین دلیل سفرهای مستلزم رانندگی طولانی به راحتی با هواپیما امکان‌پذیر بود.

در سواحل «آدریاتیک»² و «کوستابراوا»³ هتلها همچون قارچ می‌رویدند و همه بر اساس الگوهای منظم هتل‌های معروف مانند «رادیسون اس ای اس رویال هتل»⁴ کار آرنه یاکوبسن⁵ با کیفیت نازل، کپی شده بودند.

به همین دلایل صنعت جهانگردی و سازگاری زیست محیطی و اجتماعی این هتلها مورد انتقاد قرار گرفت.

از سال 1970 صنعت هتلداری نه تنها مسائل قانونی، بلکه هماهنگ‌سازی با منطقه را نیز باید مورد توجه قرار می‌داد. که این خود معیار ارزیابی کیفیت در صنعت توریسم شد.

¹WaldrofTowers

² Adria

³Costa Brava

⁴ Radisson SAS Royal Hotel

⁵ Ame Jacobsen

با گسترش شهرنشینی، خدمات هتلها دیگر شامل حال مسافران نشد، هتل‌های خود کافه‌های خیابانی هم برای مردم شهر داشتند. در این زمان سفر به شهرهای مختلف برای آشنایی با فرهنگ های گوناگون رواج یافت.

در حالی که تا سال 1970 طراحی صرفاً کاربردی به سبک بین‌المللی اجتناب‌ناپذیر می‌نمود. جان پورتمن¹، معمار هتل‌های آمریکا، با ساخت فضای باز شیشه‌ای، سالن اصلی گراند هتلها را احیا و هتل‌های تپ آتریوم² را که 50 طبقه بودند طراحی کرد.

در اواخر دهه 80 و اوایل دهه 90 میلادی طراحی پست مدرن اساس کار طراحان صاحب نام همچون فیلیپ استارک، آندره پوتمن³ و اتوره سوتساس⁴ قرار گرفت.

از آن زمان «معماری گویا»⁵ در عرصه معماری محبوبیت پیدا کرد: توالی فضاهای تئاتر گونه و عناصر زنده معماری که بر جذابیت و اغوا کنندگی بیشتر هتلها طراحی شده‌اند.

10-1- موقعیت مکانی انواع هتل در شبکه توریسم

هتل یک واحد اقتصادی است و باید سودآور باشد مگر اقتصاد آن به نظام گسترده‌تری وابسته باشد مانند هتلی که یک نهاد یا صنعت خاص برای کارکنان و مهمانان خود می‌سازد و سوددهی مستقیم آن هدف سازنده نیست. اما اگر هتل را یک واحد درآمدزا بدانیم، اقتصاد آن به کل اقتصاد شبکه توریسم گره خورده است و میزان درآمدزایی آن وابسته به رفتار شبکه است و از هر اختلالی که به شبکه وارد شود تأثیر می‌پذیرد. ذکر دو نمونه از اختلال‌های که به دلیل عوامل فراملی و درونی به شبکه توریسم ایران وارد شده است برای درک این نکته لازم به نظر می‌رسد. عامل تأثیرگذار بیرونی را در حال حاضر می‌توان مشکلات سیاسی ایران با جهان غرب و کاهش سهم ایران از بازار بالقوه توریسم اروپا و آمریکا و حتی خاور دور دانست. نمونه بارز و اخیر عوامل داخلی موثر در سلامت اقتصادی هتل‌داری، سهم‌بندی بنزین است. هر دو مورد بر ضریب اشغال هتلها اثر منفی داشته‌اند. اما به طور خلاصه می‌توان اشاره کرد که هرچند هتل‌سازی و هتل‌داری یک فعالیت خصوصی است، اما بسترسازی برای رونق صنعت توریسم (ایرانگردی و جهانگردی) در سطح ملی از وظایف دولت و نظام برنامه‌ریزی است.

¹ John portman

² Atrium Hotel

³ Andree Putman

⁴ Ettore Sottsass

⁵ Architecture Parlante

نابسامانی در این بسترسازی به عوض رونق توریسم در ایران، به سود رقبای همسایه ما تمام می‌شود. درآمد حاصل از جهانگردی در کشورهایی که به این صنعت تسلط دارند و می‌دانند چگونه آن را اداره کنند با درآمد نفتی ایران رقابت می‌کند، با این تفاوت که درآمد نفتی متمرکز است، اما درآمد توریستی میان مردم توزیع می‌شود.

1-11- طبیعت و معماری

در حضور طبیعت اکثراً با شگفتی به‌کارکرد بی‌نظیر آن در شرایط مختلف پی می‌بریم شاید پاسخ در قابلیت‌های شگفت‌انگیز طبیعت در پاسخ‌دهی به موقعیت‌های بحرانی باشد.

اما در مقابل بعد از گذشت هزاران سال از شروع ساخت و ساز بنا آنچه انسانها می‌سازند خود را در مقایسه با ساخته‌های طبیعت بسیار ناکارآمد و همین‌طور از نظر سازه‌ای با میزان مصرف بسیار بالای منابع طبیعی و ناتوان در مقابله با شرایط بحرانی جوی و طبیعی نشان داده‌اند و سازه‌هایی مضر برای سلامت انسان و محیط و در بسیاری موارد نازیبا از لحاظ بصری و ناسازگار با محیط اطراف در مقابل رویکرد تکاملی بر مبنای کارایی بهینه طبیعت بنا نهاده شده است که به ایجاد گسترده وسیع و جالبی از فرم‌ها می‌انجامد و هیچ کدام بر پایه سلیقه‌های عمومی فرم‌های آشنا و تطابق‌ها ساخته نمی‌شوند.

ارگانیزم‌های گوناگون طبیعی از بدو پیدایش ملهم از نوعی بینش و آگاهی درونی دقیق به درستی می‌دانند کجا باید ساخت از چه مصالحی استفاده کرد و این مصالح چگونه باید با هم ترکیب شوند در حالی که انسانها ظاهراً فاقد این دانش ذاتی در طراحی و ساخت هستند آنها باید فرا بگیرند.

هر جزء طبیعت در ذات خود مشخصه و هویت ساختار و فرم و همچنین موجودیت و هدف مختص به خود را داراست که همگی به گونه‌ای وحدت می‌انجامد و تضمین کننده تجسم فرمال آنهاست که به صورت مستقیم با سایر فرم‌ها ارتباط می‌یابند.

در دنیای ما هر ایده جدید ریشه در کشف تعدادی از زوایای پنهان طبیعت دارد که به گونه‌ای شگفت‌آور از طریق مشاهده و بازتاب‌های طبیعی آشکار می‌شوند.

منبع موج خلاقیت بی‌وقفه و تکاملی انسان ریشه در آگاهی‌های عمیق طبیعت دارد.

هر اختراع زاینده تفکر انسان هرچند که تنها کاربردی انسانی داشته باشد اما ناخودآگاه رویکردی به سرچشمه نامتناهی نبوغ و قدرت طبیعت دارد. در حقیقت طبیعت و طراحی به نقاط پنهان ناخودآگاه انسان تبدیل شده‌اند.

اکتشافات و پیشرفت‌های انسانی همگی به گونه‌ای به جنبه‌هایی از پدیده‌های طبیعی توجه داشته‌اند. هر اختراع روش درمانی روش علمی نوین و هر اکتشاف فیزیکی و روانشناختی رویکردی به ذهن پویای طبیعت دارد.

متأسفانه ارزش‌های معماری امروزه با رویکردی مصرف‌گرا به ساخت فرم‌های قراردادی و با دل مشغولی‌های شخصی و بدون توجه به محیط اطراف آن گستره متنوع فرم‌های طبیعی را به دست فراموشی سپرده‌اند.

1-12- پیوند دوباره با محیط‌های طبیعی

تفکری که می‌تواند به هنگام تماس با طبیعت با محیط بکر و وحشی اطراف ایجاد شود و نیز حس تعالی یا زیبایی که سبب جدایی‌مان از اندیشه‌های روزمره می‌شود، تنها یک تفکر منفک کانتی (استدلال عقلی) نیست و می‌تواند به عنوان جامع‌ترین بیان از پیوندی کامل با محیط باشد که به حد بالایی از زیبایی واکنش نشان دهد. تفرج در محیط کر بیابان یا جنگل یا هر مکان دیگری حتی در حداقل طبیعی بودن. در گستره تسلسل طبیعت/ فرهنگ، می‌تواند بسیاری از ما را از روزمرگی‌ها و فشارهای عصبی خیابانهای شهری دور کرده سبب آرامش ما گردد. انگیزه هرچه باشد آگاهی حسی ما، خود را با وضعیتهای گوناگون محیط وفق می‌دهد.

تماس با طبیعت، بسیاری از ما را با ریتم و چرخه‌های زندگی، مانند تغییر فصول، جزر و مد یا چرخه زندگی گیاهان و جانوران هماهنگ می‌سازد. شریل فاستر این موضوع را مورد بحث قرار داده و از قول کای سیر کلو، محقق آمریکایی نقل می‌کند: «بیگانگی، ایراد بزرگ قرن ماست». و آن را به عدم علاقه در ایجاد زیبایی مربوط می‌داند، یعنی آنچه سبب می‌شود تا ما در محیط خودمان احساس بیگانگی کنیم.

بر خلاف نظر عموم، بیگانگی با محیط وقتی ایجاد می‌شود که تصاویر از طبیعت تأثیر زیادی بر سبک زندگی می‌گذارد. یعنی آنچه بسیاری، آرزوی آن را دارند. توجه به محیط بسیار خوب است. ولی بدون در نظر گرفتن پویایی جهان طبیعی یا واقعیات زندگی روستایی بیهوده است. این حالت به دلیل عدم تماس یا پیوند با محیط رخ می‌دهد. بازدید از پارک ملی یا دیگر نقاط دیدنی از داخل ماشین، همانگونه که قبلاً نیز بدان اشاره شد، تجربه را به ادراکی جداگانه تبدیل می‌کند که تماماً بصری و بر پایه چشم انداز دور است.

شریل فاستر، در کنفرانس زیبایی شناسی که در سال 1996 در فنلاند برگزار شد، توضیح می‌دهد که چگونه گروهی از دانشجویان شهرسازی را به یک منطقه جنگلی طبیعی (در حد جنگلها آیلندرود یا نیوجرسی آمریکا) برده و واکنش آنها را به عنوان بخشی از تحقیق بررسی کرده است. او اشاره می‌کند: همه

به تدریج از مرحله توجهات اولیه تا گفت و گو و توجهات عقلی، به فراگیری کیفیت منظر و تغییر ریتم قدم زدن رسیدند. سپس بطور کاملی جذب محیط شدند. با از بین رفتن اندیشه‌های پوچ اولیه، تجربیات زیبایی آغاز شد. در انتهای پیاده‌روی، خستگی فیزیکی و آرامش ذهنی، سبب شد تا فشار عضلانی و فعالیت ذهنی داخل خانه و محیط شهری کنار گذاشته شود. از این تجربه، درسهایی می‌توان آموخت. جنگل، محیط فراگیر خاصی را ایجاد می‌کند به راحتی تمام حواس ما را با خود پیوند می‌دهد و نیز جایی است که فقدان لایه‌های فرهنگی و فعالیتهای انسانی به تجلی زیبای آن کمک می‌کند.

آندرو برن از این هم فراتر می‌رود و ادعا می‌کند از آنجایی که ما بخشی از طبیعتیم، برای آنکه به انسانهایی کامل تبدیل شویم، باید با آن تماس داشته باشیم. او هویت ما را با طبیعت مرتبط دانسته و آن را اولیت قدم به سوی اصول اخلاقیات محیطی معرفی می‌کند و معتقد است که اخلاقیات و زیبایی شناسی مانند حقیقت و زیبایی به هم مرتبطاند. بنابراین منطقی نیست که منابع مستقیم تماس خود با طبیعت را تشخیص دهیم ولی به آن اهمیت ندهیم، یعنی کار که هم اکنون انجام می‌دهیم.

1-13- نقش طبیعت در معماری

مفهوم واژه ی بیونیک

واژه ایی به نام "بیونیک" از ترکیب دو لغت "بیولوژی" و "تکنیک" به معنای زیستار شناختی یا بکارگیری اندام‌های ساختگی طبیعت که به فارسی "زیست فنی" میباشد بیان گردیده است. بیونیک را علم سیستم‌هایی که شالوده و پایه ی تمامی سیستم‌های زنده‌اند میدانند. امروزه هر جا سخن از تکنولوژی به میان می‌آید تصویر همان دستاوردهای مهم تکنولوژی به ذهن می‌آید اما اگر کمی به مسیر تکنولوژی دقت کنیم هر پدیده صنعتی یا ساختمانی، از الگوی زنده طبیعت الهام گرفته است. هم اکنون بیونیک از هر جهت، هنر به کارگیری دانش سیستم‌های زنده در حل مسائل فنی است. از ره‌آورد تحقیقات علمی، با تلفیق دو واژه «بیولوژی» و «تکنیک»، علم «بیونیک» را به عنوان دانشی که مسایل فنی را از راه‌های ریستی حل می‌کند، بنا نهاده‌اند.

معماری بیونیک و آشنائی با آن

انسان از بدو پیدایش تاکنون در طبیعت به کندوکاو مشغول بوده و هست، در طبیعتی که همواره برای او ناشناخته و بوده. زمانی او به تدریج از دل طبیعت واژه تکنولوژی و هنر را بیرون کشید و آنها را برای ترکیب در ذهن خود پرواند و حاصل آنرا طی قرن‌ها به زبانهای مختلف باز گو کرد. بنابراین لازم است ارتباطی با اصول منطقی و علمی بین سیستمهای ماشینی و سیستم‌های زنده پدیدار شود روح بخشیدن به

ساختمان یکی از تمایلات معماری بیونیک است که با توجه به قدرت سازه برای تنفس (زنده‌نمایی)، به کمک خطوط مستقیم یا منحنی خالص و القاء آهسته تمامیت سازه به آن دست پیدا می‌کنند و مهم‌ترین چیز برای معماری بیونیک آن است که ساختمان بتواند زنده بودن خود را القاء کند.

از بدو آفرینش زمین، طبیعت خود، تبدیل به طراح و معمار نهایی شده است طی این مدت گیاهان و جانوران توانسته‌اند با تزئینات و طراحی‌های لازم بر مشکلات محیط زیست خود فائق آیند و انسان نیز در طول زندگی خود، همیشه سعی داشته برای ساخت و طراحی مکانها و وسایل مورد نیاز خود از طبیعت و محیط زیست اطراف خود الهام بگیرد.

بعنوان مثال: 1- کفناش 2- دلفین‌ها 3- عنکبوت‌ها 4- زنبورها 5- موربانه‌ها

تقلید از طبیعت مزایای بسیاری دارد. هر جاندار کنونی دارای چندین میلیون سال تکامل است، در این فاصله زمانی طبیعت هر چه را که سازگاری نداشته از بین برده است و این امیدواری را بوجود آورده که بشر بتواند با مطالعه فرآیند تکامل، مکانیسم‌های جدید فناوری را از روی موجودات زنده نسخه‌برداری کند.

بیونیک یا علم بررسی نظام حیات جانداران، امروزه به عنوان یکی از سه علم برتر جهان (IT, Nano, Bionic) معرفی گردیده است. در واقع عوامل مهمی که در طبیعت وجود دارد و انسان برای ساخت

بناهای خود از آنها استفاده نموده، میتوان به موارد زیر اشاره کرد:

1- پوسته یا جلد 2- ساختار 3- آراستن 4- انرژی

بیونیک در واقع شامل سه بخش است:

علم سیستم‌هایی که کار آنها از سیستم‌های زنده گرفته شده است (ساختار اصلی)

علم سیستم‌هایی که خصوصیات شبیه خصوصیات سیستم‌های زنده را دارند. (مکانیزم‌ها)

علم سیستم‌هایی که از نظر ظاهر به سیستم‌های زنده شبیهند (دریافت‌های حسی فرم)

و در واقع هر محصول سه عنصر اصلی بنامهای ساختار، مکانیزم و فرم را داراست و روابط عملکردی

موجود با فرم و مواد به صورت زیر می‌باشد:

آنالیز فرم: 1- فرم پایه 2- فرم پیچیده 3- تعیین تناسبات و اندازه 4 - آنالیز مکانیزم 5- آنالیز رابطه ی

فرم 6- آنالیز رابطه ی عملکرد

طراحی بر اساس بیونیک یا بیودیزاین را میتوان بصورت زیر بیان کرد:

1- انتخاب موجودزنده 2- شناسایی خصوصیات زیستی 3- محیط زندگی 4- عکس العمل‌ها 5-

خصوصیات فیزیکی 6- روابط سیستماتیک

الف شناسایی خصوصیات معماری

الف-1 ساختارهای داخلی روابط سیستماتیک

الف-2-پیکره اصلی موجود: تناسب هندسی، مواد و نسبت ها

پیشگامان معماری بیونیک و نمونه های آن

آنچه تحت عنوان معماری بیونیک به بحث در مورد آن پرداخته ایم مقوله ایست که از آغاز زندگی انسان با او همراه بوده است! قرنهاست که بشر با طبیعت به سر برده و خود از آن الهام می گیرد. لئوناردو داوینچی، یکی از اولین کسانی بود که برای حل مسائل زمانش به جستجو و تحقیق در ساختار جانداران پرداخت.

یکی از بهترین طرح های شناخته شده از علم بیونیک اثر لئوناردو داوینچی که ماشین پرنده را بر اساس ساختمان بدن یک خفاش طراحی کرد. حدود 400 سال بعد ماشین پرنده با الهام از خفاش ساخته و در ساخت زیردریایی ها نیز از بدن دلفین الهام گرفته شده است. چارلی لوکستون از پیشگامان عرصه معماری بیونیک از کسانی است که ما را به طراحی طبیعت برمی گرداند تا به چگونگی معماری، طراحی و مهندسی، نظام موجود در معماری طبیعت را پی ببریم.

معماری را می توان علم حیات مصنوعی نامید علمی مانند آنچه در جهان طبیعت و نظام تکرار و پاسخ اصول بیولوژیکی و ژنتیکی اتفاق می افتد. معماری بارها از ساختارها و اشکال طبیعی و طبیعت الهام گرفته است.

ذهنیت بیونیک و ارگانیک مهمترین روند قرن بیستم بوده و سالیوان، رایت و لوکوربوزیه همگی روی تشابهات بیولوژیکی کار می کردند. جنبش معماری بیونیک شکل چهار ضلعی و منتظم ساختمانهای سنتی را برای پدید آوردن ساختمانهای بیولوژیکی و جهان طبیعی نفی می کند. نتیجه این دیدگاه مجموعه ای از ساختمان های منحصر به فرد با قالبهای بیولوژیکی و ریاضی می شود که در اکثر آنها از آناتومی انسان الهام گرفته شده است. همچون:

شکل 1-1: شهرک علوم و فنون (city of art&sciences) در اسپانیا

شهرک علوم و فنون (city of art&sciences) در اسپانیا

دروازه جهان (arc of world)

مرکز تجاری بیرمنگام (selfridges) در انگلستان

گرگین را می توان سردمدار نظریه جدید در مباحث بیونیک در معماری به شمار آورد.

بناها در معماری بیونیک یا معماری طبیعی یا با استفاده از مواد شکننده و نا پایدار ساخته می شدند یا در دل یک حفره طبیعی که در زمین یا صخره شکل گرفته. یکی از این مکان های طبیعی، غارها بودند. که از بارزترین نمونه های معماری غاری از عصر باستان مقبره کاتوکومب رم و ناپل و مقبره های لبنان اشاره کرد. کلیساهای سنگی در ارمنستان و نیز غارهای بسیار بزرگ مسکونی در گورمه ترکیه و ماترا در جنوب ایتالیا نیز از دیگر نمونه های این سبک معماری هستند. ساخت هواپیماهای تین پرواز با الهام از بال پرستو و ساخت رایانه با الهام از مغز و فکر انسان نمونه های دیگری از کاربرد علم بیونیک برای ساخت فناوری های جدید است.

از لحاظ ساختار و شکل کلی نیز، بنای استادیوم المپیک مونیخ و بانک کارمرز در فرانکفورت آلمان، ساختمان اینونیک در کمبریج از مشهورترین نمونه هایی هستند که در آنها از سبک بیونیک برای طراحی و ساخت بنا استفاده شده است.

معنای معماری بیونیک

هر معماری خوبی که بر پایه های نظری مستحکم برقرار شده باشد معمولاً تا مدتی به صورت طرح و یا مدل باقی می ماند. هنگامی که ما اولین بار نظرات خود را به روی کاغذ آوردیم و مدل آن را ساختم تصور نمی کردیم که در مدتی کمتر از بیست سال آثار ما مقبولیت بیابند. کمتر کسی است که بتواند خارج از فیلم های تخیلی، زندگی در خیابانی مملو و از خانه های جنین گونه را متصور باشد. علاوه بر آن ساخت اینگونه طرحها به دلیل یکتا بودن هریک از اعضایش به ماشین آلات کامپیوتری و روش های تولید پیچیده ای احتیاج دارد. از لحاظ هنری نیز به سختی می توان ارزش خلاقیت هنری این آثار را محک زده، نوآوری واقعی معمار را از نتایج تصادفی و محاسبه شده کامپیوتری مجزا کرد

بسیاری از حرکت ها که ارزشی فراتر از مدزدگی نداشتند و به جای نماندند و هستند حرکت هایی که در ابتدا خوشایند عامه نبودند و شدیداً مورد حمله منتقدان قرار گرفتند ولی نهایتاً نتوانستند پایه های حرکت جدیدی را بنا نهند

از دو دهه پیش بود که با افزایش قدرت رایانه ها معمارانی چون لین این امکان را یافتند که به طراحی معماری ابعاد جدیدی بدهند ابزار این معماران سیستم های کامپیوتری جدیدی است که نه تنها طراحی سه بعدی را از ابتدا ممکن می کند بلکه به موازات آن، محاسبه مدل های ریاضی پیچیده، فرم های غیرهندسی و شبیه سازی فرآیندهای زنده را امکان پذیر می سازند. لین در این میان یکی از اولین معمارانی است که به رایانه نقش خلاق می دهد. این رایانه است که «زیر نظر هنرمند» آثار جدیدی که بر پایه معادلات تقریبی خلق می شوند. طراحی او با تجزیه یک اثر به زیرمجموعه ها شروع میشود یکی از مشهورترین آثار این معمار «خانه جنین گونه» اوست. این طرح کوششی است برای برخوردی تازه با موضوعاتی چون «تنوع گرایی»، «تولید منفرد» در کنار «تولید انبوه» و «انعطاف گرایی» در ساخت. این خانه ترکیبی است از اعضای مختلف که قواعد هندسی همگی آن ها به کمال تعریف و محدودۀ رشد آن ها مشخص شده است. و این نکته نشان می دهد که تناسب، زیبایی و عملکرد در مفهوم کلاسیک آن بسیار با ارزش است خانه جنین گونه در مسیر تکامل خود نه تنها متأثر از داده های اولیه است. بلکه مهم تر از آن خود را با محل بنا. سبک های رایج محلی، شرایط اقلیمی، مصالح ساختمانی و برداشت محلی از زیبایی وفق می دهد.

اگر جاندار موفق می شود در نقاط متفاوت و شرایط اقلیمی مختلف اقلیمی نه تنها برنامه غذایی خود را بلکه ساختار فیزیکی بدن و حتی رنگ و پوستش را با شرایط وفق دهد، چرا یک اثر معماری نتواند به چنین وفاقی دست یابد.

معماری بیونیک و اندیشه های مرتبط پیشگامان

یکی از طرحهای بیونیک، نوسازی مجموعه ساختمانی کلیبورک در بیجل مرمر، در نزدیکی آمستردام، بود. نمای این ساختمان 500 واحدی که طولی بالغ بر 1000 متر دارد پوسته ای جدید از راهروهای متحرک میباشد. یکی از مشکلات بنای راهروهای طویل و کریدورهای یکنواخت آن بود. لین یکی از پیشگامان معماری بیونیک، برای حل این مشکلات لایه ای متشکل از آسانسورها و پله برقی ها را به نمای بنا اضافه کرد و توانست فضای راهروهای قدیمی را شکسته با شیشه گذاری آن ها و باغچه کاری به حیاط های زمستانی تبدیل کند. همچنین با تغییرات گونه های تازه از همسایگی مورب و عمودی را جایگزین همسایگی های افقی و یازده ترکیب همسایگی مختلف را ایجاد کرد

برج bionic tower در شانگهای چین یه نمونه خوب برای این سبک معماریه. سازه اون، که از نوع ارتفاعی هسته مرکزی از سازه درخت الهام گرفته شده و طبقاتش مثل شاخه های درخت و بناها مثل برگ رفتارشون توجیه شده است

شکل 1-2: برج bionic tower در شانگهای چین

نمونه هایی از گذشته تا حال معماری بیونیک

طراحی ساختمان مرکز تحقیقات لندن از گیاهی به نام لوتوس الهام گرفته شده است. استادیوم المپیک مونیخ از لحاظ ساختار و شکل کلی، بنای استادیوم المپیک مونیخ قابل توجه است. برج تورنینگ تورسو: این برج به پیکره ی ماریپچ که اثری از معمار بزرگ سانتیاگو کالاتراوا می باشد.

شکل 1-3: برج امپایر استیت

بنای امپایر استیت (برج بیونیک) به ارتفاع 380 متر شهر عمودی بر اساس مدل های طبیعی. شهرک علوم و فنون (city of arts&sciences)، این بنا اثرسانتیاگو کالاتراوا در والنسیای اسپانیا قرار دارد.

برج کاکتوس: این برج بزرگترین برج بتنی جهان بوده و گونه ای است که حتی خلل و فرج کاکتوس نیز در آن رعایت شده است.

شکل 1-4: برج کاکتوس

مزایای معماری بیونیک

جمعیت جهان در سال 1990 حدود یک میلیارد و 250 میلیون نفر محاسبه شده بود. در سال 2000 این جمعیت به 6 میلیارد نفر رشد پیدا کرد. خوشبینانه ترین احتمال برای سال 2050، بالغ بر 12 میلیارد نفر است. در طول 100 سال اخیر شهرها، بالاجبار بیشتر از گذشته، برنامه ریزی و استراتژی های شهری خود را بر اساس متمرکزسازی های با اهمیت آسمان خراش ها و گستردگی مناطق مسکونی با جمعیتی متمرکز تغییر خواهند داد. که وجود معماری بیونیک و اهمیت دادن هر چه بیشتر نسبت به گذشته به آن، امری ضروری و منمّر ثمر خواهد بود.

1-13-1- از جنبه فرم و عملکرد

معماری طبیعت روندهای است که ما آن را به صورت غریزی و درونی و به عنوان تکوین رشد و آفرینش درک می کنیم. پایه ای ترین سطح آن التزام به زندگی است که خود را در قالب شکل مصالح آشکار می کند.

معماری به ضربانها و ریتم نامرئی حیات فرم و شکل می دهد و در حقیقت جریان است که به طرح ساختار و به ساختار طرح می بخشد. نیروهای اصلی به صورت ذاتی در همه چیز وجود دارند. این نیروها به صورت تمایلی فزاینده در تبدیل آن از حالت نامرئی ظهور و تجلی می یابند. این تمایل و انگیزه قوی برای حیات و زندگی ضروری است.

معماری فرآیندی است که نیروهای گوناگون مرتبط را در شکل کلی واحد ساماندهی و ترکیب می کند. اجزای تشکیل دهنده یک کل ممکن است بدون توازن ترکیب به نظر برسند اما هیچگاه بدون ارتباط جلوه نخواهند کرد.

به هر میزان که بیشتر به مطالعه طبیعت می پردازیم به همان میزان بیشتر با عمق و قدرت تکاملی آن آشنا می شویم. هر ارگانیسم زنده وسط نیرویی غیرقابل تغییر هدایت می شوند. تلاش برای کارآمدسازی هرچه بیشتر فرم و عملکرد.

در حیطه طبیعی بسیار مهم است که عملکرد به عنوان روند و رابطه و فرم به عنوان نتیجه این روند تعریف شود. در طبیعت فرم و عملکرد تنها به ساختار وجودی یک ارگانیسم محدود نمی شود بلکه تمام محیط اطراف آن را نیز در بر می گیرد و مهمتر از همه روابط کنش و واکنش آن با محیط اطرافش است.

فرم بر اثر برهمکنش با طبیعت است که شکل می گیرد. یک موجود زنده برای بقا به قابلیت هایش برای پاسخگویی به محیط وابسته است. چگونگی روابط تضمین کننده بقا عامل موثر در ایجاد فرم و تکامل آن

است. طبیعتاً عملکرد به سمتی پیش می‌رود تا رابطه خود را با محیطی گسترده‌تر و در محدود صرف اطرافش تطبیق دهد.

1-13-2- از جنبه ساختار و سازه

به نظر می‌رسد در میان تمام موجودات انسان کمتر از بقیه از استعدادی درونی برای طراحی هوشمندانه برخوردار باشد. تمام موجوداتی که به نوعی در طبیعت به ساخت و ساز می‌پردازند به صورتی غریزی و با میزان دقت و درک بسیار بالایی از سیستم‌های این دنیای خاکی که محدوده‌ای بس وسیع‌تر از موضع‌گیری آنها را شامل می‌شوند آن را انجام می‌دهند.

ظاهر مکانیزم‌های طبیعی از جریان نیروهای نامرئی‌ای بر روی سیاره ما آگاهی دارند. ما انسانها از میزان بسیار اندکی از این توانایی‌های اعجاب‌انگیز سیار موجودات برخوردار هستیم. ما تنها می‌توانیم بیاموزیم و به این منظور کتاب گشوده طبیعت بهترین منبع یادگیری برای ماست.

سالها تحقیق نشان داده است که طبیعت اصول پایه‌ای در ایجاد فرم‌ها خلاق و متنوع خود دارد که می‌توان از آن میان به مواردی اشاره کرد:

1. استفاده بهینه از مصالح
2. پیشینه‌سازی توان سازه‌ای
3. پیشینه‌سازی حجم فضای محصور
4. ایجاد بالاترین نسبت استحکام به وزن سازه
5. استفاده از تنش و کرنش به عنوان مبنای کارایی سازه‌ای
6. ایجاد محیط کار از لحاظ انرژی به خوبی عایق شده و راحت بدون نیاز به استفاده از انرژی خارجی.
7. ایجاد فرم‌هایی برای بهبود سیر کولاسیون هوا
8. استفاده از مصالح موجود در محل برای ساخت
9. استفاده از فرم‌های منحنی شکل برای پراکنده سازی نیروهای وارده چندوجهی
10. افزایش کارایی آنرودینامیکی توسط فرم‌های سازه
11. عدم تولید مواد سمی و مضر برای محیط
12. طراحی سازه‌هایی که به تنهایی توسط یک ارگانیزم قابل ساخت باشند.

انواع سازه‌های ساخته شده توسط موجودات زنده هدیه‌ای ارزشمند برای مطالعات انسان به شمار می‌روند.

سازه‌های طبیعی نمونه‌هایی از میلیون‌ها سال پیشرفت تکاملی آزمون و خطا تداوم روشهای موفق و جایگزینی سیستم‌های ناکارآمد هستند که همه نشانه‌ای از نبوغ و خلاقیت برجسته معماری طبیعت به شمار می‌روند.

تدبیر استفاده از مواد سیستم‌های اساسی سازه‌ای و استعداد فوق‌العاده در پاسخگویی به هر گونه نیروی جوی و محیطی ساختارهای طبیعی را به بهترین مثال‌های برترین نوع نظم تبدیل کرده‌اند. آنچه هنوز ناشناخته باقی مانده است به پاسخ به این سوال است که چگونه ارگانیسم‌های زنده همچون موربانه‌ها، زنبورها، لاورها، سمورهای آبی و هزاران گونه دیگر از چنین دانش درونی در نحوه ساخت سازه‌هایی با چنین قدرت تخیل دقت و مهارت فنی برخوردارند. امری که بیش از همه در اینجا اهمیت دارد درک قدرت طراحی طبیعت برای استفاده عملی از آن در معماری انسان است.

1-14- الگوواره‌های معماری و طبیعت

در طول تاریخ تلاش‌های بسیاری برای استفاده از طبیعت در معماری انجام شده است و از جهات گوناگونی انسانی سعی در تقلید و استفاده از آگاهی عمیق طبیعت در کارهای خود را داشته است. در میان تمام این تلاشها یکی از مهمترین روشها رویکردهای شبیه‌سازی و همانندسازی به محیط است. برای موجودات زنده روند شبیه‌سازی بر پایه تطبیق کارکردی و همانندسازی بر پایه تطبیق ساختاری در معماری بازتاب داشته‌اند و روندهای گونه‌شناسی رشد ساختارهای مصنوعی و در مقیاسی بزرگتر در زایش و رشد بافت‌های شهری دیده می‌شوند.

به نظر می‌رسد در جستجو برای یافتن حلقه گم شده بین طبیعت و معماری مطالعه روندهای شبیه‌سازی و همانندسازی در طبیعت و معماری امری ضروری باشد.

- بدن انسان

شکل بدن انسان منحصر به فرد بودن آن و هویت تشکیل یافته آن از بخش‌های متمایز به انسان اولین قانون ترکیب را آموخته است. وحدت در عین گوناگونی استفاده از بدن انسان در طراحی چه آگاهانه باشد یا نه بخشی اساسی از تمام تمدن‌های معماری بدون توجه به دوره و زمان آنها را تشکیل می‌دهد.

- استخوان بندی

ایده اسکلت به عنوان سازه باربر بدن حتی در ابتدایی ترین کلیه های ساخت بشر مشاهده می شود که با استفاده از شاخه های درختان ساخته و سپس با پوششی از پوست حیوانات و بوته های کوچک پوشانیده می شدند.

نه تنها سازه چوبی قابلیت ایجاد این رابطه بین کالبد باربر و پوسته خارجی را دارد بلکه این رابطه دوگانه از زمانی که شروع به استفاده از فولاد و بتن مسلح در مصالح ساختمانی شد معنی تازه ای یافته است. استفاده از خصوصیات بدن حیوانات در تعداد زیادی از تمدن های بشری این قابلیت را برای معماران ایجاد کرده است تا از تقلیدی سمبلیک برای ایجاد ارتباط بین ایده های خود و ایجاد ارزش های جامع استفاده کنند.

صفات مشخصه هر حیوان و هر کدام از اعضای بدن آنها (بال، پنجه، منقار، شاخ و پوست مانند پوست بدن ببر) در ساخت بناها به منظور دستیابی به قدرت جادویی استفاده می شده است. از نمونه های استفاده شده فرم های بدن حیوانات در معماری می توان از فرم دفاعی بدن لاک پشت فرم سیال و آزاد بدن پرندگان و فرم های محاطی حلزون نام برد.

- کوهها

گفته می شود برای آنها که رویاهایشان برخاسته از طبیعت است حتی کوچکترین تپه منبعی از الهام است. ستایش کوهها به عنوان نقاط عطف جهان، الهام بخش تمایل سرکوب ناپذیر انسان برای ساخت کوههای نمادین همانند زیگوراتها، هرمها و معابد و به همان شیوه در عصر امروز آسمان خراشها و سازه ساختمانی مسکونی که از منظر اطراف خود تبعیت می کنند شمرده می شود.

- تشکیل زمین

شکل زمین که از آن به عنوان ژئومورفیسیم هم یاد می شود، بیان کننده گرایش های جدیدی در معماری است و این حرکت کاملاً آگاه از نقش خود در اصلاح سیستماتیک رویکرد به منظر در عصر انقلاب صنعتی است. هر چند که انسان گاهی از شکل زمین به صورتی نامناسب و یا بدون مراعات جنبه های طبیعی استفاده می کند ولی باید با آن به گونه ای برخورد که پایداری آرام آن مورد خدشه قرار نگیرد.

خاک به عنوان یک ماده ساختمانی گاهی فرمهایی با خطوط منحنی ایجاد می کند که ظریف و تحسین برانگیز هستند و با دست انسان آنچنان شکل می گیرند که تداعی گر جریان آب می شوند.

- کریستال
در آشوب سنگ‌های از بی‌فرم، در دل کوهها زمین گنج هود، کریستال‌ها، را پنهان کرده است. اینجاست که طبیعت آشکارا قصد دارد به انسان نظم و وضوح و اطاعت از قوانین آفرینش و تکامل را بیاموزد. پیروی‌ای که نباید کورکورانه و به تقلیدی صرف تبدیل شود.
- شاخه
انشعاب جزئی از بیعت درخت است که به انسان ایده رشد و تکثیر را می‌آموزد. انشعاب مظهر ایجاد است تولیدی که در مقطع زمانی خاص از رشد خود در طبیعت دو برابر می‌شود دقیقاً عکس آنچه در مورد جریان آب اتفاق می‌افتد مادامی که حرکت رو به جلوی آن شاخه‌های جدا شده از سرچشمه را به هم پیوند می‌دهد.
- انشعاب برنامه‌ریزی انسان قدرت تکرار را می‌آموزد. دنباله‌ای از تنه، شاخه‌ها، سربرها، برگها، رگ برگها و قانونی مشابه نظم حاکم بر معماری را به نمایش می‌گذارد.
- درخت
درخت در بسیاری از فرهنگ‌ها سمبلی از کل عالم پیدایش و تکامل آن است. همین طور رشد عمودی آن درخت را به مظهری انسانی تبدیل می‌کند سمبلی از آنچه آن را مقیاسی از کل جهان می‌دانیم. اولین بار این قانون توسط رایت در یکی از سخنرانی‌های اولیه‌اش مطرح شده است.
- گل آذین
گل آذین نحوه استقرار گلها بر روی شاخه به عنوان محوری عمودی است گل آذین سیستمی انشعابی دارد. در طول تاریخ تقریباً تمام سیستم‌های استقرار گل آذین معادلی در معماری بناها و به همان میزان در تزئینات یافته‌اند.
- گلها
مدل‌های مرکزی گرای گلها نه تنها به معماران ایده‌های بی‌پایان از فرم‌های تزئینی را می‌دهد بلکه اصول توزیعی و ارگانیک‌های طبیعی شکل گرفته بر اساس محوری عمودی و یا فرم‌های متنوعی از ساختارهای لایه‌ای هم پوشاننده آرایشی از چیدمان گل برگها حول یک محور مرکزی و گسترش عمودی آن از یک نقطه را به نمایش می‌گذارد.

و در آخر آن که ما باید درک و آگاهی خود از طبیعت را با توجهی محتاطانه و از طریق تحقیقات و مطالعات دقیق برای دستیابی به بالاترین درجه کارایی اندیشمندانه سازیم تاکنون بیشتر توجه انسان به طبیعت رویکردی احساسی گردد.

1-15- عناصر طبیعت، سمبل‌های معماری

از دیرباز انسانها پاره‌ای اشیا و مظاهر طبیعی همانند درختان نمادها سنگ‌های استوار و یا تپه‌های مخروطی را ارج گذاشته‌اند آنها توده‌های خاکی‌ای ساخته و بر فراز آن سنگ‌ها و یا تنه درختان را برافراشته‌اند تا به آنها مفاهیمی مذهبی و یا جادویی بدهند. آنگاه قربانگاه برپا کرده و بناهایی ساخته‌اند تا وسایل عبادت و یا قربانی کردن را در آنها جای دهند.

آنها با ساختن معابدی مادرت کرده‌اند که نه تنها به هويت و آمال رفيع خود بلکه به نیرو و مسند وجود یک روح و یا یک وجود خداگونه نیز معنا بدهند.

مذهب در شکل بسیار اولیه‌اش حالتی کاربردی داشته و طالب دستاوردهای انتفاعی مانند باروری باران، آفتاب و گردش فصول بوده است.

عوامل احساسی را که مناسب بیان یک معماری هستند می‌توان در دو نوع دانست، اول جنبه‌های واقعی مربوط به معماری مانند مصالح، ساختار، بافت، رنگ، عملکرد، فضا تناسب و دوم همدلی همفکری و همدردی با کسانی است که این بناها را بنیاد نهاده‌اند و یا در آنها رفت و آمد می‌کنند. همه اینها را باید به احساس وابستگی به محیط اطرافشان ساختمان نیز افزود.

در اطراف بنای یک معماری عواملی بسیار هستند که معمار به عنوان سرچشمه بیان احساسات خود از آنها استفاده می‌کنند. در این میان طبیعت به مثابه یک عامل موثر نقشی مهم دارد.

به کارگیری فرم‌های اجرام طبیعی در معماری، نشانه‌گرایی انسان به آثار خلقت و تأثیرات آن است. فرم‌های طبیعت گذشته از نقش موثرشان چه در زمینه عملکرد و چه در باب زیبایی از احترام و تقدس در فرهنگ‌ها و اقوام و ملل مختلف برخوردارند. به عنوان مثال حیوانات و پرندگان بنا به گذشته فرهنگی آنها، هر یک از تقدس خاصی برخوردارند.

این حیوانات از آنجا که در نوع برخوردارگی ویژگی خاص و مظهر نوع خوبی نیستند و حتی ممکن است نوع پرنده انتزاعی و افسانه‌ای باشند ولی بدان سبب که زاینده خیال یا قرارداد شده ذهنیت انسانی است به صورت سمبل و نماد در فرهنگ یک ملت جای می‌گیرد.

هم اکنون این سمبل‌ها نظیر فیل، سیمرغ، درنا، عقاب، شیر، پاندا، خرس و ... را به خوبی در تصویرشناسی‌های آثار مختلف کشورمان می‌بینیم، همین نکته را در خصوص پرندگان می‌توان در نشانه‌ها و آرم‌های هواپیمایی مختلف کشورها مشاهده کرد. اما معماری به تنهایی بیانگر و گویای چگونگی ذهنیت است. بلکه خود معماری و ویژگی‌هایش فی‌نفسه است که بازتاب‌هایی دارد.

به گونه ارتباطی آنچه را انسان‌ها می‌توانند باشند یا عمل می‌دهد روابط انسان با محیطش و تأثیرات آن بشوند ولی متجلی می‌گردد و همسازی با محیط آسایش را در شئون زندگی انسانی جاری می‌کند.

1-16- انواع مراکز اقامتی

1-16-1- هتل

به طور کلی هتل مکانی است که در آن امکانات اقامت موقت و خدماتی چون استخر، رستوران، سالن جشن‌ها و ... ارائه می‌شود. قدمت هتل به دوران تمدنهای بزرگ باستانی برمی‌گردد. در ایران، بین‌النهرین و روم باستان مکانهایی بوده‌اند که اجداد هتل امروز محسوب می‌شوند. واژه هتل ریشه فرانسوی دارد و به معنی «خانه شهری» یا بنایی است که مراجعه‌کننده بسیار دارد.

اگرچه امروز انواع مختلفی از هتل وجود دارد که هر کدام کاربری‌های متنوع و متفاوتی ارائه می‌کنند، ولی عملکرد اصلی هتل، بدون توجه به تعداد اتاق‌های آن یکسان است و نسبت به دوران باستان نیز تغییر اساسی نکرده است. یک هتل امروزی شامل فضایی برای استراحت، فضاهای عمومی (سرسرا)، خدمات جنبی مثل رستوران، حمام، صندوق امانات، پارکینگ و بوتیک‌های کوچک برای خرید لوازم مورد نیاز مسافران است. در ایران قدیم کاروانسراها عملکردی مشابه هتل داشته‌اند. باید به خاطر داشت که در گذشته به جای آنکه یک بنا همه کاربری‌های مورد نیاز مسافران را داشته باشد، کاربری‌ها به صورت مجموعه‌های خدماتی با معماری بسیار شاخص چشمگیر ساخته می‌شده‌اند.

هر هتل از دو بخش مجزا تشکیل می‌شود؛ بخش اول در اختیار مراجعان و بخش دوم مختص کارکنان است. این بخش‌ها در عین حال باید کاملاً منفک از هم باشند و بخش خدمات هرگز در معرض دید مراجعان قرار نگیرد، ارتباط بین دو بخش هم باید بسیار سریع و آسان باشد. در بخش اول، فضاهای اقامتی (اتاق، آپارتمان و سوئیت) و فضاهای عمومی شامل سرسرا، رستوران، فضاهای تفریحی و ورزشی، مغازه‌ها، بخش مدیریت و پذیرش، پارکینگ و ... قرار دارند و در بخش دوم، انبارها، آشپزخانه، رختشویی خانه، فضاهای تأسیساتی، بخش تعمیرات و نگهداری و ...

یکی از ویژگی هتلها و خصوصاً هتلهای بزرگ خودکفا بودن آنهاست. امروزی ها نسبت به گذشتگان امکانات مالی بیشتر ولی وقت کمتری برای استراحت و فراغت دارند و از اینرو هتلها باید حداکثر خدمات را در حداقل زمان فراهم کنند. هرچه هتلها در این زمینه کارا تر باشند درجه آنها بالاتر است. عموماً هتلها همچون یک شهر کوچک مجموعه متنوعی از خدمات جنبی را در بر می گیرد: رستوران، کافه، استخر، محل ورزش، سونا، جکوزی، آرایشگاه، مغازه، خشکشویی و اتوکشی، پست، صرافی، اتاق تلویزیون، سالن گردهمایی و برگزاری جشنها، کتابخانه و محل خرید روزنامه، سرویس اینترنت، کامپیوتر، چاپ و فکس، سرویس حمل و نقل و دهها کاربری دیگر به فراخور محل قرارگیری، اندازه و نوع هتل.

چنانکه گفته شد هتلها باید حداکثر خدمات را در کمترین زمان فراهم آورند و طبیعتاً برای رقابت در بازار باید این کار با حداقل هزینه (متناسب با کیفیت هتل) محقق شود. از اینرو عملکرد هتل بسیار اهمیت دارد و مستقیماً بر اقتصاد آن تأثیر می گذارد. در طراحی و مدیریت هتل بحث اقتصادی در کوچکترین جزئیات موثر است. از آنجا که هتل همانند یک شهر کوچک در برگیرنده مجموعه متنوعی از کاربریها است همه فضاهای اصلی و ارتباطی می باید در حداقل مورد نیاز طراحی شوند. از طرف دیگر ابعاد اتاقها با درجه و کیفیت هتل ارتباطی مستقیم دارد، سرسرا، رستوران و دیگر خدمات هتل نیز باید نه زیادت و نه کمتر از حد نیاز باشند.

یکی دیگر از عوامل مهم در طراحی هتلها سهولت جهت یابی است. بسیاری از مراجعان هتلها برای بار اول به آن مکان قدم می گذارند. و مدت کوتاهی را در آن سیر می کنند. آرایش فضاها و معماری داخلی باید چنان باشد که مسیرها در یک نگاه قابل شناسایی باشند و گرنه در مجموعه پیچیده هتلها افراد دچار سردرگمی می شوند و کاربریهای مورد نیاز خود را نمی یابند.

مهمترین کاربریها برای شناسایی سریع، پذیرش، آسانسورها، اتاقها، صندوق، رستوران و پارکینگ هستند.

در طراحی هتلها باید به عوامل مهم رفاه فیزیکی (درجه حرارت، روشنایی و دسترسی)، آسایش روانی (فضای هتل حس امنیت، آرامش، صمیمیت، شفافیت و کیفیت را القا کند) و لذت زیبایی شناختی (هماهنگی عناصر معماری و معماری داخلی، رنگ آمیزی و نورپردازی مناسب، چشم اندازها و فضای سبز زیبا و ...)، وجود کاربریهای تفریحی متنوع (استخر، سالنهای بازی، تلویزیون، فیلمهای ویدیویی، سالن ورزشی، رستورانهای مختلف با غذاهای متنوع) و کاربریهای مکمل مورد نیاز (اتصال به اینترنت، تحویل

نشریات روز، آرایشگاه و ...) توجه کرد تا اقامت در هتل دلزدگی ایجاد نکند و مراجعان با علاقه بیشتری به هتل مراجعه کنند.

هتلها در گذشته بیشتر اقامتگاهی موقتی بوده‌اند و اتاق‌ها فقط یک تخت، روشویی، کمد لباس و میز و صندلی داشتند. امروز هتلها مجهز به انواع امکانات رفاهی هستند. در اتاق هتلها امروزی علاوه بر تخت و کمد و میز و صندلی، حمام مجهز، یخچال با انواع خوراکی و نوشیدنی، گاو صندوق، تلویزیون با انواع فیلمهای ویدئویی و برنامه های ماهواره‌ای، اتو، ششوار، تلفن، کامپیوتر با ارتباط اینترنتی و تجهیزات الکترونیکی برای تنظیم و برنامه‌ریزی حرارت اتاق و آب حمام، سفارش غذا و خدمات، انتخاب فیلم، رزرواسیون و ... وجود دارد.

با توسعه توریسم در نیمه دوم قرن بیستم و پیدایش انواع هتلهای کوچک، بزرگ، محلی و بین‌المللی نیاز به دسته‌بندی هتلهای بوجود آمد.

شناخته شده‌ترین روش دسته‌بندی هتلها از نظر مرغوبیت و کیفیت کلی است که با ستاره نشان داد می‌شود. هتل 5 ستاره بهترین نوع هتل است، اگرچه اخیراً هتلهای 7 ستاره نیز مطرح شده‌اند.

از نظر کیفیت کلی، هتلها در سه گروه اصلی دسته‌بندی می‌شوند:

الف: هتلهای اقتصادی با اتاقها و خدمات ساده برای مسافران با بودجه محدود.

ب: هتلهای تجاری با استاندارد بالا و به خدماتی نظیر ارتباط اینترنتی سریع، سرویس اتوکشی، تحویل روزنامه در اتاق، یخچال، گاو صندوق، رستوران، سرویس حمل و نقل به فرودگاه.

ج: هتلهای لوکس با معماری بسیار خاص و تزئینات گاه اغراق آمیز، رستورانهای عالی ارائه همه خدمات در اتاق، استخر، سرویس ماساژ، جکوزی، سونا و ...

در نگرش کلی، هتل مکان اقامت برای مسافرانی است که به قصد تجارت یا بازدید از جاذبتهای طبیعی، تاریخییا هنری محیط اطراف هتل به آن مراجعه می‌کنند. امروزه دیدگاه متفاوتی حاکم است و هتلها به تدریج به مکانهایی تبدیل می‌شوند که در آن تجربه‌ای جدید یا حتییک رویا محقق می‌شود.

در حال حاضر مرتفع‌ترین هتل دنیا برج‌العرب در دبی با 280 متر ارتفاع، وسیع‌ترین هتل MGM¹ در لاس و گاس با 6276 اتاق و قدیمی‌ترین هتل هوشی ریوکان¹ در «آوازو» ژاپن با 1300 سال قدمت است. این هتلها منحصر به فرد محسوب می‌شوند. دیگر هتلها به وسیله ایجاد تفاوت ارائه کیفیات خاص می‌کوشند خود را در بازار رقابت فشرده هتل داری نشان دهند.

¹ Hoshi Ryokan

1-16-2- انواع هتل

امروزه انواع بسیار متفاوت هتل در سراسر جهان ساخته شده که دسته‌بندی آنها بسیار دشوار است. در نگرشی کلی می‌توان به انواع زیر که رایج‌ترند، اشاره کرد. باید توجه داشت که بعضی هتلها در دو یا سه گروه قرار می‌گیرند. برای مثال هتل شرaton شارل دوگل پاریس در هر دو گروه هتلهای فرودگاهی و هتلهای زنجیره‌ای قرار می‌گیرند.

هتل‌های زنجیره‌ای:

هتل‌های زنجیره‌ای شده این گروه مثل شرaton، هیلتون و ماریوت هتلهایی در مقیاس بزرگ‌اند که عموماً در نقاط استراتژیک شهرهای بزرگ، در مسیر بزرگراه‌ها یا فرودگاه‌ها بنا شده‌اند و خدمات استاندارد را عرضه می‌کنند. معماری هتل‌های شرaton عموماً ویژگیهای معماری معاصر را با کیفیت عالی دارد ولی تا حدی محافظه‌کارانه است.

برای نمونه هتل شرaton مرکز تاریخی کلونیا در مکزیکو 457 اتاق و فضای گردهمایی برای 5 هزار نفر دارد. همچنین خدماتی از جمله ترجمه همزمان، مرکز تجارت و پیست فرود هلیکوپتر ارائه می‌دهد. اتاقهای هتل اینترنت سریع، تلویزیون با LCD، یخچال مجهز، دستگاه قهوه و جکوزی (فقط برای سوئیت‌ها) دارند. حجم کل بنا یک مکعب مستطیل است که بخش‌هایی از آن شیشه‌ای و بخش‌هایی پوشیده است. زیباشناسی کلی و ساده بنا در جزئیات معماری فضاهای عمومی انعکاس یافته است.

هتل‌های شهری:

هتل‌های شهری بر اساس الگوی هتل‌های زنجیره‌ای ولی اغلب در مقیاس کوچک‌تر ساخته می‌شوند و معماری خاص‌تری ارائه می‌کنند. بسیاری از هتل‌های شهری اروپا ساختمانهای مرمت شده به سبک ترکیب معاصر و تاریخی هستند، ولی بعضی دیگر از آثار قابل معماری محسوب می‌شوند. در دوران اخیر مفهوم «لوکس» تغییر کرده است و به جای فضاهای کلاسیک با تزئینات اغراق آمیز طلایی و قرمزی، ترجیح داده می‌شود فضاها بسیار ساده، شفاف، با جزئیات ساختمانی عالی و اشیای طراحی صنعتی (Design) باشند. برای این منظور معماران موج نو و پیشرو به کار خواننده می‌شوند. در هتل روما¹ کار دفتر طراحی کنگ و رزلی² در رم مفهوم تجمل دگرگون شده است. در دکوراسیون داخلی هتل که با معماری ساده و مینی مالیستی آن هماهنگی دارد از اشیای طرح ژان نوول و جاسپر موریسون³ استفاده شده است.

¹ Roma

² King & Roselli

³ Jasper Morrison

هتل های ییلاقی - تفریحی:

هتلها به طور عمده پذیرایی مهمانانی هستند که به قصدی غیر از جهانگردی، کار و تجارت به آن مراجعه می کنند. هتل های ییلاقی - تفریحی به صورت مقصد نهایی مورد استفاده قرار می گیرند. این هتلها در مناطق ویژه از نظر طبیعی و چشم انداز واقع شده اند و فضاهای عمومی وسیع و امکانات تفریحی، سلامتی و ورزشی مفصل تر از هتل های دیگر در مقیاس مشابه دارند.

شکل 1-5 هتل اکسپلورا در سن پدرو اتاکاما

هتل اکسپلورا¹ در سن پدرو اتاکاما² در شیلی با زیربنای 13935 مترمربع در واحه ای با طبیعت خاص با چشم اندازی وسیع و باز به سوی دشت اطراف واقع شده است. معماری و معماری داخلی هتل کار جرمن دل سل³ با توجه به سنت های کهن شیلی مطرح شده است. سطوح، پرداخت نشده اند تا حالت روستایی را تداعی کنند. به نظر می رسد درهای چوبی ویرایش مدرن و هنرمندانه درهای اصطبل و انبار آذوقه بناهای روستایی باشند. سطوح دیوارها به سبک سنتی این نواحی به رنگ سفید است و جزئیات چوبی به رنگ طبیعی چوب و سبز برای هماهنگی با طبیعت اطراف رنگ آمیزی شده اند. هتل آپارتمان و هتل اقامتگاه:

هر دو این هتلها واحدهای مسکونی به ابعاد یک آپارتمان کوچک را در برمی گیرند و برای اقامت های طولانی تر از هتل های معمولی طراحی شده اند. هتل آپارتمان ها عموماً در محیط های شهری با یافت فشرده قرار دارند و اغلب خدمات استاندارد هتلها را عرضه می کنند، با این تفاوت که داخل واحدها آشپزخانه های کوچک و 1 یا 2 اتاق خواب مجزا، نشیمن گاه 2 حمام و توالت وجود دارد. اقامتگاه ها بیشتر در شهرهای ساحلی، ییلاق و مناطق توریستی نزدیک به طبیعت ساخته می شوند و سازماندی فضایی آنها بازتر از هتل آپارتمان است.

¹ Hotel Explora

² San Pedro De Atacama

³ German Del Sol

آنها اغلب به وسیله راهروها و پلکانهای نیمه باز قابل دسترسی هستند و تعداد طبقات ساختمان 1 تا 3 است. آنها عموماً حیاط و محوطه‌سازی نسبتاً قابل توجهی دارند.

هتل فرودگاهی:

هتل‌های فرودگاهی، همان طور که از اسم آنها پیداست، در نزدیکی در مجموعه فرودگاهها ساخته می‌شوند و بیشتر برای اقامت یک روزه یا برگزاری جلسات و گردهمایی‌های مهم استفاده می‌شوند. کاربری این هتل‌ها به طور عمده تجاری است و خدمات خاص این نوع کاربری شامل اینترنت سریع، تلویزیون ماهواره‌ای، فکس و چاپ، سالن گردهمایی، خشکشویی و اتوکشی سریع را در بر می‌گیرد.

معماری این گروه هتلها همانند فرودگاهها، مدرن، ساده و تکنولوژیک است. در طراحی نما عایق صوتی برای ممانعت از نفوذ صدای هواپیماها اهمیت ویژه‌ای دارد. هتل شراتون در فرودگاه شارل دوگل پاریس کار پل اندرو و هتل آ.د.پ با زیربنای 15700 متر مربع و 256 اتاق و سوئیت از این گروه هتلها است.

در طراحی این هتل نه تنها در پنجره‌ها و دیوارهای خارجی بالاترین استانداردهای عایق‌بندی در مقابل صوت رعایت شده، بلکه فونداسیونها روی فشره‌ای قرار گرفته که ارتعاشات زمین ناشی از حرکت هواپیماها را به اسکلت ساختمان منتقل نکند.

هتل بوتیک:

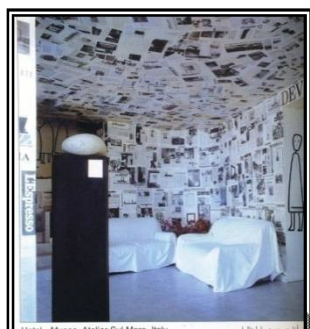
در این هتل‌های کوچک طراحی، اجرا و مبلمان بالاترین استانداردها را دارند. فلیپ استارک به عنوان یکی از مبتکران این نوع هتل شناخته شده است. بکارگیری اشیا و مبلمان منحصر به فرد از ضروریات این هتل است. به عنوان نمونه هتل مدرن در نیویورک با توجه به دوره‌های مختلف مدرنیسم و آرت دکو تارت طراحی شده و آن از تابلوها، مجسمه‌ها و مبلمان همان دوران استفاده شده است.

شکل 1-6: نمونه ای از هتل بیوتیک

هتل هنری (هتل - موزه):

در این نوع بسیار نادر از هتلها زیبایی شناسی و بهره‌وری هنری مقدم بر دیگر خدمات رفاهی هتل است. هتل «آتلیه روی دریا»¹ در جنوب ایتالیا 40 اتاق دارد که در 14 اتاق و فضاهای عمومی، توسط نقاش یا مجسمه‌ساز معروفی دکور شده است. بقیه اتاقها نیز به تدریج به جمع آثار هنری خواهند پیوست و هنرمندان دیگری آنها را طراحی و اجرا خواهند کرد. کاربری عمده هتل ارائه یک تجربه استثنایی و تکرار ناپذیر برای اهل فرهنگ و هنر است.

شکل 1-7: نمونه ای از هتل هنری

هتل موضوعی:

هتل‌های موضوعی از نظر معماری و مبلمان یک مفهوم شناخت شده و مشخص را دنبال می‌کنند و اغلب یک دوره خاص هنری، یک مکان ویژه با یک واقعه تاریخی را بازسازی می‌کنند. در این هتلها افراد می‌توانند به تجربه استثنایی دست یابند.

تجربه‌ای شبیه به بازی کردن در یک فیلم با صحنه‌آرایی تاریخی غیرواقعی. هتل پالی روکو² در براتین انگلستان بر اساس شمایل‌ها و نشانه‌های هنر پاپ آرت و فرهنگ زیرزمینی گروه‌های راک دهه‌های 60 تا 70 میلادی طراحی شده و هر یک از 20 اتاق آن کاملاً منحصر به فرد است.

هتل - دهکده:

در بعضی از مناطق کوهستانی ساحلی هتلها به شکل مجموعه‌ای از ویلاها یا ساختمانهای منفردی هستند که یک دهکده را تشکیل می‌دهند، در کشورهایی که در مرمت پیش‌گامند، شرکت‌های سرمایه‌گذاری گاه دهکده‌های تخلیه شده را (به دلیل مهاجرت جوانان به شهرهای بزرگ) می‌خرند و به کل یک هتل - دهکده بازسازی می‌کنند. تنوع کاربری و آرایش اینگونه هتلها تا حدی شبیه یک دهکده واقعی است.

¹ Atelier Sul Mare

² Pelirocco

هتل‌های خاص یا غیرمتعارف:

هتل داران در پی ایجاد جذابیتی استثنایی برای هتل‌های خود دست به ابتکاراتی خاصی می‌زنند که گاه کاملاً منحصر به فرد است. برای مثال در کاستاریکا هتلی به نام هتل درختی وجود دارد که در آن از درختان زنده به عنوان سازه استفاده شده است. در سوئد هتلی را یکپارچه از یخ ساخته‌اند. این هتل در فصل بهار آب می‌شود و با آغاز فصل سرد دوباره با برف و یخ ساخته می‌شود.

هتل‌های کیسولی:

این نوع هتل در ژاپن رواج دارد و هدف آن امکان استراحت چند ساعته مسافران روزانه (تجار و کارمندان) که مرتباً از یک شهر به شهر دیگر در سفر هستند) در فضایی بسیار محدود است. در این هتلها اتاق وجود ندارد بلکه فضاهایی مثل کندوی عسل روی هم قرار گرفته‌اند و هر کدام کمی بزرگتر از یک تابوت هستند و فرد می‌تواند در آن به صورت دراز کشیده استراحت کند. این هتلها در ژاپن که وقت استراحت بسیار کم است و قیمت زمین فوق‌العاده گران است کاربرد دارد.

شکل 1-6: نمونه ای از هتل کیسولی

هتل‌های بومی:

بسیاری از جهانگردان، خصوصاً آنها که از نقاط دور می‌آیند، دنبال تجربه‌های خاص منطقه‌ای که مقصد سفر است، هستند. مثلاً اروپاییانی که به قصد سیاحت به آفریقای شمالی، مصر، مراکش و تونس سفر می‌کنند به جای اقامت در یک هتل بین‌المللی ترجیح می‌دهند در ساختمانی به سبک محلیا در بنایی قدیمی اقامت کنند. در ایران نیز در سالهای اخیر شاهد مرمت بناهای مختلفی در یزد، کاشان و دیگر مناطق تاریخی و تبدیل آنها به هتل بوده‌ایم.

هتل کاروانسرا در مراکش کارشال و ماتیوبکارا¹ مجموعه‌ای است که با الهام از کاروانسراهای قدیمی مراکش ساخته شده و اگرچه جدید است، به نظر بنایی مرمت شده می‌آید. در دکوراسیون داخلی از چراغها، گلدانها و مبلمان قدیمی محلی استفاده شده است.

1-16-3- متلها

امروزه مسافران در مسیر حرکت می‌توانند در اقامتگاههای بین راهی توقف کنند که متل نامیده شده‌اند. در گذشته کاروانسراها این نقش را ایفا می‌کردند. متل از نظر لغوی ترکیبی از هتل و ماشین است. ساده‌ترین تسهیلات بین راهی قهوه‌خانه یا رستوران است که گاه تخت برای خوابیدن در اختیار مسافر قرار می‌دهند. متل حتی از نظر شکلی هم شباهت زیادی به کاروانسراهای قدیمی دارد. در کاروانسرا، اتاقهایی که در اختیار مسافران قرار می‌گرفت دور تا دور محوطه با حیاطی ساخته می‌شد که چهارپایان مسافرکش یا بارکش نگهداری و تیمار می‌شدند. بهترین متل‌های امروز دورتا دور یا کنار پارکینگ خودروها ساخته می‌شوند و دسترسی به اتاق را مستقیماً از پارکینگ میسر می‌کنند. حتی تشریفات ثبت‌نام و تسویه حساب مسافر به صورت الکترونیکی انجام می‌شود و مراجعه مسافر به میز پذیرش ضرورت خود را از دست می‌دهد. متل بر خلاف هتل از تسهیلات کمتر اما سرعت بیشتری برخوردار است. مسافر میان راهی در جایی توقف می‌کند که سریع غذا بخورد. استراحت کند و دوباره راه بیفتد تا در زمان پیش‌بینی شده به مقصد برسد. مسافر در استفاده از متل حتی همه چمدان‌های خود را به اتاق نمی‌برد بلکه به بردن یک ساک اکتفا می‌کند و بقیه اثاث خود را در ماشین باقی می‌گذارد. به همین دلیل، معمولاً در اتاق متل جایی برای اثاثیه مهمان پیش‌بینی نمی‌شود.

اما در هتل، مسافر زمان بیشتری در اختیار دارد و می‌تواند از همه تسهیلات آن از جمله رستوران، فروشگاه‌ها، سالن ورزشی، آرایشگاه و خشک‌شویی استفاده کند. متلها خدماتی مشابه هتلها ارائه می‌کنند ولی چیدمان و سازماندهی فضایی آنها با هتل متفاوت است. مشتریان متلها عموماً دو گروه‌اند. اول خانواده‌ها یا کسانی که با اتومبیل سفر طولانی می‌کنند و نیازمند توقف کوتاه در محلی نزدیک به جاده اصلی هستند. دوم کسانی که مایل نیستند رفت و آمدشان زیر نظر جماعت نشسته در سرسرای هتل یا کارمندان پذیرش هتل قرار گیرد.

بنابراین متلها عموماً در مسیر جاده‌های اصلی و خارج از شهر ساخته می‌شوند و به دلیل ارزانی نسبی زمین در این مکانها، آرایشی گسترده دارند و 1 یا 2 طبقه هستند. در متلها می‌توان اتومبیل را نزدیک اتاق یا

¹ Charles, Mathiev Boccara

سوئیت خود پارک کرد و بدون عبور از سرسرای اصلی مستقیماً به آن وارد شد. در متلها واحدها عموماً یا خیلی کوچک (برای رهگذران مجرد) یا خیلی بزرگ (برای خانواده‌ها) با چند اتاق و حمام ساخته می‌شود. رستوران، سرسرا و دیگر فضاهایی عمومی متل عموماً جدا و مستقل‌اند. در بعضی از موارد متلها در نزدیکی شهرهای بزرگ یا در حاشیه آنها بنا می‌شوند و به آنها متل شهری می‌گویند. ابعاد متلها عموماً از هتلها کوچکتر است و بین 50 تا 100 اتاق دارند. بعضی از متلها بیلاقی - تفریحی هستند و به مقصد نهایی سفر تبدیل می‌شوند. هتل اسپرینگز¹ در صحرای هات اسپرینگز² در آمریکا نمونه این گونه متلهاست.

1-16-4 سوئیت ها

یکی از راه‌های اصلی ایجاد کیفیت‌های متفاوت اقامتی، گنجاندن چند سوئیت در ترکیب اتاقهای هتل است. سوئیت اتاق نشیمنی است که به یک یا چند اتاق خواب متصل شده است. هتل‌های بزرگ‌تر معمولاً چند نوع سوئیت دارند، از اتاق نشیمن یک بخشی با یک فضای خواب تا نشیمن چند بخشی با احتمالاً 6 اتاق کنار هم، شامل اتاقهای غذاخوری/کنفرانس و چند اتاق خواب. جزئیات سوئیت معمولی در جدول 1 آمده‌است.

جدول (1-1). انواع سوئیت

انواع سوئیت	اتاق نشیمن	اتاق خواب	کلید	دهانه	درصد
سوئیت کوچک	یک دهانه	پستر	1	1/5	2
سوئیت کنفرانس	یک دهانه	1	2	2	3
سوئیت بزرگ	یک دهانه	2	3	3	4
سوئیت اداری	دو دهانه	2	3	4	1
سوئیت مجلل	سه دهانه	2	2	5	0/5

سوئیتها که 10 درصد کل اتاقهای مهمان را تشکیل میدهند، معمولاً در طبقات بالایی برج قرار می‌گیرند، ولی ممکن است به صورت عمودی هم روی هم قرار گیرند. مثلاً ممکن است از سوئیت برای پر کردن دهانه‌های سازه‌ای بزرگ‌تر طبقات در شرایط خاص استفاده شود. یا سوئیتهای کوچک پشت بلکانه‌ها یا آسانسورها یا فضاهای نامتعارف دیگری که شکل ساختمان به وجود آورده است، قرار گیرند. در طول زمان امکانات رفاهی جدیدی به سوئیتها اضافه شده‌اند. یکی از آنها امکان تسویه حساب سریع و ارائه خدمات در طبقات بالاست.

¹ Springs
² Hot Springs

در بعضی هتل‌ها این خدمات در یک اتاق کنار سرسرای آسانسور عرضه می‌شود، جایی که پیش‌غذای سبک، نوشیدنی و روزنامه هم می‌فروشند. در هتل‌های دیگر این خدمات گسترده‌تر است تا جایی که مهمانان طبقه کلوب، با گذشتن از طبقه شلوغ در همان طبقه پذیرش می‌شوند. سالنهای بزرگ‌تر برجها ممکن است چند دهانه را در برگیرند و فضاهایی برای پذیرش، دفتر اداری، یک سالن کوچک با تلویزیون، یک اتاق کنفرانس و یک سالن بزرگ برای صبحانه کتینانتال، چای عصر و کوکتل داشته باشند.

منابع: *پاس پرس پروژه*

فصل دوم
نمونه (ادبیات تحقیق)

منابع
پژوهش
پروژه

1-2- نمونه‌ها

1-1-2- هتل نارنجستان نور

در گستره سرسبز و زیبای مازندران در دامنه جبال کوه‌های البرز و دشت‌های چشم‌نواز آب، آنجا که سبزی جنگل و کشتزارها و آبی دل‌انگیز دریا زندگی را دلپذیرتر می‌نماید، شرکت نارنجستان زیبای شمال مرواریدی دل‌با را به این ساحل کشانده است. این مجموعه در زمین به وسعت 2/7 هکتار در دو فاز شال 57 دستگاه ویلای دوبلکس مجزا با مترآزهای مختلف در محوطه (فاز اول) و 52 اتاق و 10 رویال سوئیت در ساختمان مرکزی هتل (فاز دوم) می‌باشد.

امکانات هتل نارنجستان 1 عبارتند از:

- استخر سوپوشیده، سونا و جکوزی
- ورزش‌های آبی
- رستوران گردان (بانوراما)
- کافی شاپ
- رستوران‌های متنوع و رستوران ساحلی
- چایخانه بهارستان
- سالن چند منظوره (سینما، تئاتر، کنفرانس، همایش، مراسم و ...)
- مرکز بازی‌های کامپیوتری
- سالن بلیارد، ایت بال، اسنوکر
- ساحل زیبای شنی
- مرکز خرید
- ترانسفر از فرودگاه به هتل و بالعکس
- تاکسی سرویس 24 ساعته

2-1-2- ویلاهای هتل نارنجستان

ویلاهای مستقر در محوطه در سه تیپ A و B و C با معماری‌های متنوع و تحسین‌برانگیز با چشم‌اندازهای بدیع و با توجه به استانداردهای معماری مدرن به گونه‌ای قرار گرفته است که با توجه به تقارن و تعادل بصری، چشم هر بیننده صاحب‌دلی را خیره می‌سازد.

ویلاهای تیپ A

این مجموعه شامل 20 دستگاه ویلا یک خوابه به مساحت 96 متر مربع دوبلکس است.

ویلاهای تیپ B

این مجموعه شامل 28 دستگاه ویلا یک خوابه به مساحت 103 متر مربع دوبلکس است.

ویلاهای تیپ C

این مجموعه شامل 9 دستگاه ویلا دو خوابه به مساحت 148 متر مربع دوبلکس است.

همه ویلاها دارای تلویزیون رنگی، مبلمان، سیستم صوتی مرکزی، سیستم VCD مرکزی، شوفاژ، کولر گازی، یخچال دو واحد سردساز، سرویس بهداشتی - حمام، ترانس سرپوشیده در طبقه بالا و نشیمن است. هر ویلا دارای فضای سبز خصوصی و ورودی جداگانه می باشد. فضاهای بین ویلا به شکلی ارگانیک و زیبا طراحی شده است. چایخانه زیبای بهارستان نیز در کنار فضای سبز بسیار چشمگیر می باشد.

2-1-3- هتل نارنجستان 2

از آنجا که هتل نارنجستان 1 در منطقه ملزندان به عنوان مکانی تفریحی و توریستی مورد توجه بسیاری از جهانگردان و علاقمندان قرار گرفته است، شرکت نارنجستان جهت گسترش و توسعه هتل فوق با امکانات بهتر، پروژه هتل نارنجستان 2 را در فاصله تقریبی 160 متری از هتل اول به مرحله اجرا درآورده است.

پروژه هتل نارنجستان 2 شامل ساختمان مرکزی 14 طبقه هتل و 41 ویلایی می باشد. در این پروژه امکانات جدیدی به مجموعه قبلی اضافه می گردد که عبارتند از:

- سالن بسیار مدرن و مجهز بولینگ
- سالن بیلارد شامل میزهای ایت بال و اسنوکر
- سینماهای دیجیتال
- مرکز تجاری
- رستوران های متنوع ایرانی و فرنگی
- سالن برگزاری مراسم و همایش ها

ویلاهای تیپ A

تعداد 22 واحد از شماره 21 الی 42 در متراژ 96 متر مربع یک خوابه

شکل 2-1: نمایی از هتل نارنجستان

ویلاهای تیپ C

تعداد 19 واحد از شماره 10 الی 28 در متراژ 148 متر مربع دو خوابه کلیه ویلاهای دوبلکس بوده و مجهز به تلویزیون رنگی، مبلمان، یخچال، شופاز، کولر گازی، سیستم صوتی مرکزی سیستم VCD مرکزی، دو واحد سرویس بهداشتی، حمام تراس سرپوشیده در طبقه بالا و نشیمن است.

2-1-4- مجتمع توریستی و تفریحی ساحل اکباتان

این مجموعه توریستی و تفریحی در فاصله 10 کیلومتری شرق محمودآباد (استان مازندران) به شکل ساختمان‌های ویلایی، آپارتمانی، چند منظوره و هتل طراحی شده و در مرحله اجرا می‌باشد.

این پروژه در زمینی به مساحت 174/757 متر مربع واقع شده و در آن 295 واحد مسکونی با زیربنای 43/708 متر مربع قرار دارند. واحدهای مسکونی موجود در این مجتمع به صورت ویلایی، دوبلکس، دو واحدی و آپارتمان‌های چهار طبقه می‌باشند. سازه واحدهای مسکونی این مجموعه فلزی یا بتنی با سقف تیرچه بلوک می‌باشد. در نگهداری و سر در ورودی مجتمع از سازه بتنی استفاده شده است. همچنین ساختمان‌های جنبی، هتل، سالن چند منظوره، کافه تریا دارای سازه فلزی یا بتنی با سقف تیرچه بلوک می‌باشند.

سیستم سرمایش مجتمع، سیستم اسپلیت یونیت و سیستم گرمایش آن اسپلیت یونیت و شوفاز می‌باشد. از جمله امکانات جنبی موجود در مجتمع می‌توان به فضای سبز، مسیرهای دوچرخه سواری، استخر، سونا و جکوزی، زمین‌های ورزشی (تنیس، والیبال، ...) تریا و رستوران است.

Sands Beach Villas-5-1-2

مجموعه توریستی و تفریحی Sands Beach Villas در کشور اسپانیا واقع شده است. شهر Lanzarote در عین شهرتش برای مناظر زیبا و صخره‌های آتشفشانی، دارای بزرگترین ساحل‌های شنی می‌باشد که در کمتر جایی از جهان یافت می‌شود. این منطقه دارای غروب آفتاب زیبا و دل‌انگیزی می‌باشد که چشم هر بیننده‌ای را در خود خیره می‌سازد. در مجاورت مجموعه Sands Beach، پارک‌های مختلف و نیز باغ کاکتوس با بیش از 1400 نوع کاکتوس وجود دارد.

در مجموعه Sands Beach Villas امکان فعالیت‌های ورزشی و تفریحی با امکانات مناسب وجود دارد. در این مجموعه فعالیت‌های ورزشی شامل موج سواری، اسب سواری، قایقرانی و ماهیگیری انجام می‌شود. همچنین زمین گلف برای انجام مسابقات ورزشی در مجموعه طراحی شده است.

همچنین در این مجموعه، سالن سرپوشیده بازی‌ها با استخر سونا و جکوزی، اتاق ماساژ، میزهای تنیس و اسنوکر وجود دارد. برای پر کردن اوقات فراغت و آموزش علاقمندان مراکز آموزشی مختلف نظیر آموزشگاه ورزش‌های آبی، آموزش تنیس و گلف و موج سواری وجود دارد. فعالیت‌های ورزشی دیگر مجموعه شامل والیبال ساحلی، بولینگ و بسکتبال می‌باشند. در ضمن مجموعه دارای بدنسازی، مرکز نگهداری کودکان زمین بازی و استخر کودکان مرکز بهداشتی، خدمات باربری و خشک‌شویی، سوپر مارکت بزرگ و پارکینگ ماشین می‌باشد.

اتاق کنفرانس با تجهیزاتی نظیر ویدئو پروژکشن و پرده، صفحه بزرگ تلویزیون و امکانات لازم برای دسترسی به خطوط اینترنت برای برگزاری جلسات گروه‌های بزرگ موجود می‌باشد.

دو رستوران MaiTai و La Hacienda برای ارائه خدمات به گردشگران و مسافران دو مجموعه می‌باشند.

رستوران MaiTai دارای ساحل خصوصی می‌باشد که از طریق یک پل پیاده قابل دسترسی است و در آن وعده‌های غذایی و غذاهای سنتی عرضه می‌شود.

رستوران La Hacienda برای ارائه غذاهای مختلف تنوری و نیز انواع نوشیدنی‌های مختلف می‌باشد. برای ایجاد سرگرمی مسافران، باشگاهی برای برگزاری برنامه‌های شاد و موسیقی زنده در هر شب، در مجموعه ساخته شده است. بخش اقامتی مجموعه شامل ویلاهای روبه‌روی ساحل ویلاهای مشرف به میدان با استخرهای شنا در وسط آن می‌باشد. در کنار استخرهای شنا، چترها و صندلی‌های آفتابگیر زیادی وجود دارد. همه ویلاها دارای حیاط و بالکن و ایوان به همراه مبلمان برای غذا خوردن در فضای باز می‌باشند.

ویلاهای مجموعه شامل ویلاهای یک، دو یا سه خوابه می‌باشند که دارای آشپزخانه مجزا و امکانات لازم و فضای نشیمن می‌باشند.

Beach Bungalow-6-1-2

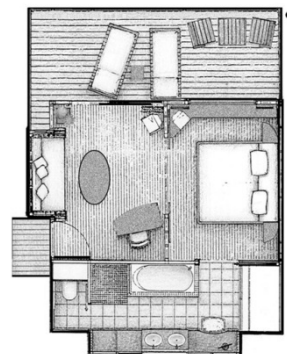
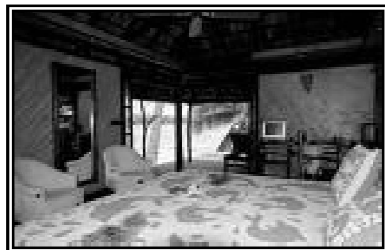
Beach Bungalow در کنار اقیانوس آتلانتیک در یک مایل مربعی شهر ساحلی Indialantic قرار دارد.

در مجموعه Beach Bungalow امکان قایق سواری در دریا برای تفریح و سرگرمی وجود دارد و می‌توان از داهل آن غروب آفتاب زیبا را مشاهده نمود. همچنین رستوران غذاهای دریایی Klammer Daves انواع غذاهای بومی با ماهیان مختلف را به مشتریان عرضه می‌دارد. همچنین در مجموعه فضایی برای سوارکاری با اسب در کنار ساحل و در میان جنگل Pristine وجود دارد.

مرکز آموزش موج سواری و ورزش‌های آبی در ساحل مجموعه امکان آموزش این رشته‌های ورزشی را فراهم نموده است.

دوچرخه سواری در کنار ساحل با غرفه‌ای برای اجاره دوچرخه و مرکز خرید از امکانات دیگر مجموعه می‌باشد. مغازه‌های فروش وسایل مختلف به صورت بنگالو (مشابه خانه‌های ییلاقی یک طبقه) می‌باشند. بخش اقامتی مجموعه شامل ویلاهای دو طبقه مقابل دریا به نام‌های The Banan و The Cocomut می‌باشند. این ویلاها دو طبقه بوده و در طبقه بالا سوئیت‌های اصلی با بالکن‌های خصوصی وجود دارد. این ویلاها دو اتاق خوابه بوده و هر اتاق دارای حمام جداگانه می‌باشند.

در ضمن هر ویلا دارای باغ اختصاصی از گیاهان بومی منطقه (حاره‌ای) می‌باشد. سوئیت اصلی دارای یک تخت بزرگ و اتاق میهمان دارای یک تخت دو نفره با بالکن مشرف به باغ می‌باشد. این ویلاها برای 6 نفر می‌باشند و شامل تمام امکانات و مبلمان می‌باشند و هر میلا نیز دارای پارکینگ اختصاصی می‌باشند.

شکل 2-2: نمایی از مجموعه Beach Bungalow

همچنین ویلاهایی به نام **The Palm** با دو خواب برای هشت نفر در مجموعه موجود می‌باشد. همچنین این ویلاها دارای آشپزخانه و اتاق خواب میهمان و اتاق نشیمن بزرگ می‌باشند.

Grayton Beach-7-1-2

Grayton Beach در مرکز سواحل والتون (Walton) جنوبی در ایالات متحده آمریکا واقع شده است. این منطقه به مرور زمان پیشرفت کرده و دارای جاذبه‌های طبیعی دست نخورده می‌باشد. در سواحل این مجموعه، زمین گلف شنی وجود دارد که در واقع بازی گلف را شبیه به یک ورزش آبی نموده است. همچنین از ورزش‌های دیگر مجموعه می‌توان به زمین تنیس، ماهیگیری در دریا، مسیرهای دوچرخه سواری ویژه افراد حرفه‌ای و آماتور ورزش‌های آبی نظیر قایقرانی، اسکی روی آب و غواصی اشاره نمود. همچنین مجموعه دارای مرکز بدنسازی با تجهیزات کامل می‌باشد.

سواحل **Grayton Beach** دارای ماسه‌های سفید بوده و در نزدیکی آن پارک‌های ساحلی نیز وجود دارد. از نقاط تاریخی این مجموعه می‌توان به باغ **EdeState** اشاره نمود که در طول روز برای بازدید گردشگران آماده می‌باشد. همچنین مجموعه دارای رستوران‌های مختلف و مراکز خرید با بوتیک‌ها و سوپر مارکت‌های مختلف می‌باشد.

شکل 2-3: نمایی از مجموعه **Grayton Beach**

West Palm Beach-8-1-2

این مجموعه، در انتهای شمالی ساحل فلورید (Gold Coast) قرار گرفته است که در قسمت غربی آن باغ وحش و پارک ملی نیز قرار دارند. این منطقه به دلیل پتانسیل‌های بالای گردشگری، به سرعت در حال رشد بوده و مجاورت آن با بندر و فرودگاه بین‌المللی **Palm Beach** بر رونق آن می‌افزاید. این مجموعه در

برگیرنده فضاهای مختلف خرید، زندگی و سرگرمی و تفریح می‌باشد و دارای پارکینگ عمومی برای 3200 ماشین می‌باشد. این مجموعه دارای مرکز Karvis برای اجرای نمایش‌های هنری با 2200 صندلی و پارکینگ اختصاصی می‌باشند. در کنار این سالن نیز فضایی با 250 صندلی برای اجرای برنامه‌های ویژه کودکان قرار گرفته است. از مناطق دینی این مجموعه خیابان Clematis با منظر زیبا به همراه مغازه‌ها و رستوران و سالن‌های بازی می‌باشد.

فعالیت‌های ورزشی مجموعه شامل گلف، چوگان و ورزش‌های آبی مانند شنا، غواصی، موج سواری و ماهیگیری می‌باشد. موزه‌ها و گالری‌های مختلف نیز با برگزاری نمایشگاه‌هایی امکان ایجاد سرگرمی برای خانواده‌ها را فراهم می‌آورند. وجود سالن‌های بدنسازی و زیبایی، مراکز خرید و سالن تئاتر از دیگر امکانات موجود در مجموعه می‌باشد.

شکل 2-4: نمایی از مجموعه West Palm Beach

2-1-9- هتل ساحلی پنج ستاره

نشانه سرزمینی نوین برای ابوظبی

ابوظبی، پایتخت امارات متحده عربی با ساخت یک هتل پنج ستاره به نام مروارید امارات در حاشیه خلیج همیشه فارس به دنبال ساخت یک نشانه ساحلی جدید می‌باشد. این ساختمان کار مشترکی است بین شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه توریسم TDIC، شرکتی که مسئولیت جلب سرمایه‌های توریسم ابوظبی ADTA را به عهده دارد و گروه اطلس که شرکتی مخابراتی در امارات می‌باشد.

این هتل و تفریحگاه مجهز شامل برجی به ارتفاع 240 متر، به ارزش 500 میلیون درهم (136 میلیون دلار آمریکا) خواهد بود که در ساحل خلیجی پایتخت، مقابل هتل هفت ستاره قصر امارات، ساخته خواهد شد. مرکز تفریحی و تجاری در اطراف برج 47 طبقه‌ای قرار دارد که به سبک سکوی نسل جدید به تصویر درآمده و توسط دنیس لِمس (Dennis Lems)، معمار اتریشی که برنده جایزه نیز می‌باشد طراحی شده.

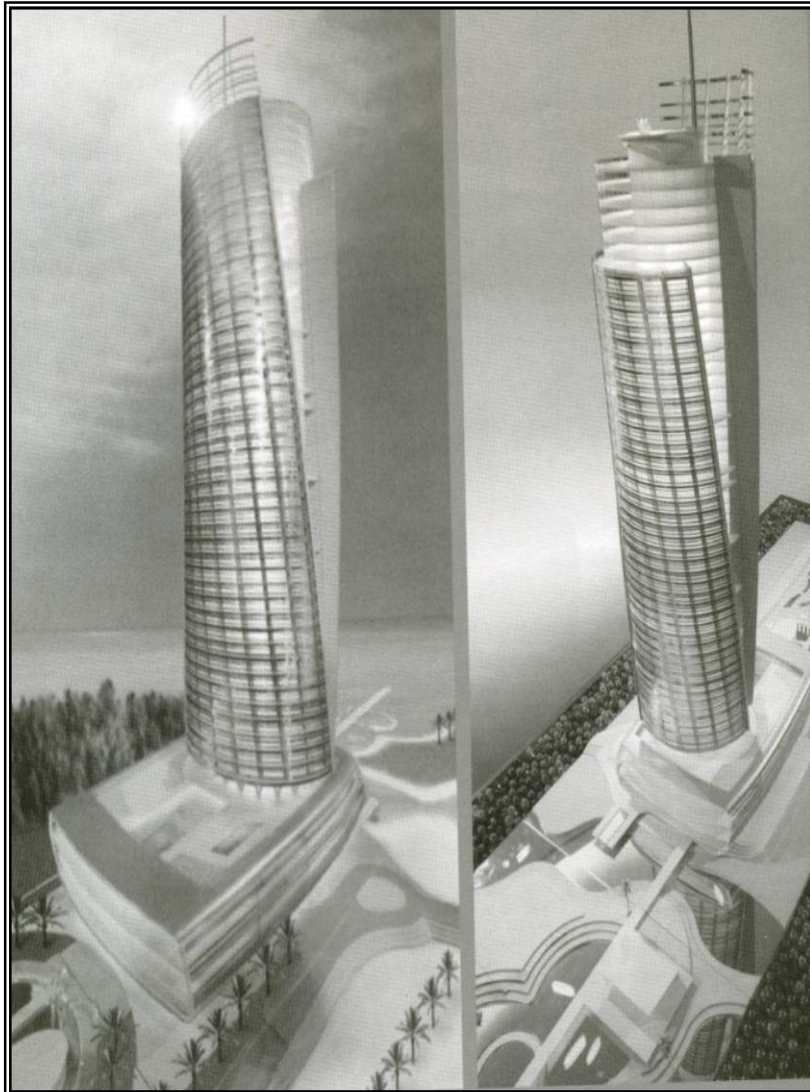
این برج که شامل 352 اتاق بزرگ و سوئیت و 104 آپارتمان که به طرز مجلی مبلمان شده‌اند و تماما دارای بالکن و دید خلیج فارس می‌باشند است، بر روی سکوی پنچ طبقه‌ای به ارتفاع 22 متر قرار دارد که یک مرکز تجمع به ارتفاع 20 متر را با 5 رستوران، مراکز خدماتی، ادارات، ورزشگاه، سالن آرایش، ورزش‌های آبی، اتاق‌های انتظار، مراکز تجاری و مغازه در برمی‌گیرد.

آپارتمان‌های ویژه و مجهز ترکیبی از واحدهای یک، دو، سه خوابه می‌باشند. این تفریح‌گاه همچنین دارای یک فضای شخصی در انتهای برج (پنت هوس) است که به فرودگاه بال‌گرد و دو سوئیت برای رئیس کل مجهز است. هر کدام از این دو سوئیت، ورودی شخصی، استخر شنا، سالن و اتاق انتظار دارند. میهمانان طبقه اجرایی از یک استخر شنا سرپوشیده، اتاق ملاقات، ورزشگاه و کافه بهره‌مند خواهد شد. حجم شیشه‌ای پیچ‌دار مروارید امارات که به منظور آوردن دوره جدیدی از سبک معاصر در پایتخت طراحی شده اکنون در دست بررسی‌های اولیه برای ساخت می‌باشد و میهمانان در قسمت ورودی با سردری تندیس‌وار از صحنه شکار یک عرب استقبال می‌شوند.

مبارک الموهیری (Mubarak Al Muhari)، سرپرست کل اداره توریسم ابوظبی و مدیرعامل TDIC می‌گوید که "این یک طرح، یک شاخصه طراحی برای قسمت جنوب غربی ساحل است و گامی دیگر به پیش برای گسترش صنعت توریسم با افزایش امکاناتقامتی در پایتخت است."

احمد صدیق الموتوا (Ahmed Seddiq Al Mutawaa) می‌گوید "طراحی داخلی هتل توسط شرکتی از لندن (MKL) انجام شده که چندی از موفق‌ترین و تحسین برانگیزترین پروژه‌های طرح یا نوسازی هتل را در اروپا انجام داده است. ایده طراحی داخلی این هتل از دریای سنتی، ماهی و هنر مروارید کاری ابوظبی گرفته شده که با رویکردی نوین به فضاهای داخلی اروپایی - عربی منجر شده است."

هتل، یک سالن رقص بزرگ با دو ورودی دارد که یکی از آنها شخصی است و از بیرون ملک قابل دسترسی است و به عنوان یک فضای چند منظوره برای ارائه محصولات و کاربردهای اجتماعی ضروری طراحی شده است. این مکان همچنین دارای 5 رستوران و یک فضای باز در ارتفاع که جایگاه مناسبی برای مشاهده غروب زیبا روی خلیج فارس خواهد بود می‌باشد مروارید امارات در قسمت زیرزمینی خود دارای پارکینگی با ظرفیت 704 وسیله نقلیه است.

شکل 2-4: نمایی از هتل ساحلی پنج ستاره

2-2- ضوابط و استانداردها

2-2-1- تفریحی - ورزشی

- استخرهای سرپوشیده

استخر باید در جهتی تعبیه شود که نور خورشید بدون مانع به آن بتابد.

اندازه استخر: استخر به گونه ای طرح ریزی شود که برای شنا و حمام آفتاب مناسب باشد، در عین حال

ابعاد آن از 6×12 متر کمتر نباشد.

محل تعویض لباس یا رختکن: لازم است از سالن قابل دسترس بوده و رختکن مردانه جدا از زنانه باشد، نباید در محوطه استخر باشد، به ازای هر $1-1/5$ متر مربع از مساحت استخر 1 واحد رختکن لازم است. از پشت WC مسیری است تا محل دوش‌ها که باید با پای برهنه طی شود؛ برای هر 8 رختکن یک دوش ساخته می‌شود. مساحت لازم برای هر دوش معادل $1/35-2/15$ متر مربع است. ایمنی: سکوی دایو تعبیه نشود؛ جنس مواد و مصالح اطراف استخر لغزنده نباشد. حداقل WC باید وجود داشته باشد 1 توالت برای هر 20-15 مرد، 1 توالت برای هر 10-7 زن.

- استخر بچه‌ها

از طریق یک مسیر شیبدار سرازیری و یا شیب ملایم قابل دسترسی است، به هر شکلی می‌تواند باشد؛ عمق آن 40-100 متر مربع است، سطح کف آن زیاد لغزنده نیست.

- مسیر پیاده‌رو در مسیر استخر

≤ 200 متر مربع در دور استخر و ≤ 5600 متر مربع در نزدیکی محلهای شیرجه و دسترسی به سونا می‌باشد.

- سونا

فضای استحمام حتی‌الامکان کوچک انتخاب می‌شود، مساحت آن کمتر یا مساوی 16 متر مربع و ارتفاع آن مساوی یا کمتر از 2500 متر مربع می‌باشد. برای کاهش دادن تشعشع گرما در روی سقف و دیوارها و پوشش آنها را از جنس چوب تیره رنگ انتخاب می‌کنند.

- اتاق تعویض لباس

به شکل اتاق باز یا به صورت کابین‌هایی است یکه تعداد آنها دو برابر میهمانان در شلوغ‌ترین موقع است.

محوطه استراحت نیمکت‌هایی است جهت استراحت هستند که برای میهمانان در ناحیه سونا و در قسمتی دور از ناحیه فونکسیونل (اصلی) قرار دارند.

- تنیس روی میز

تصویر، میزان فاصله میز تنیس را تا اولین مانع کنار آن نشان می‌دهد. در فضاهای مسکونی، حداقل این فاصله 48 اینچ (121/9 سانتیمتر) است؛ در حالی که اندازه 2 اینچ (182/9 سانتیمتر) به عنوان فاصله بهینه پیشنهاد می‌شود.

معمولاً فضای باز و فعالیت بازیکن 36-24 (91/4-61 سانتیمتر) از لبه میز است. فاصله پیشنهادی بین لبه میز تا دیوار یا اولین مانع، 120-84 اینچ (304/8-231/4 سانتیمتر) می‌باشد. البته مقدار آن فاصله به اندام، تعداد و مهارت بازیکنان بستگی دارد.

- بیلارد

برای حرکت و ارتباطات، فضایی به اندازه 72-60 اینچ (182/9-152/4 سانتیمتر) در پشت بازیکن در نظر گرفته شده است. محاسبه این فاصله، با در نظر گرفتن حرکت‌های چوب بیلارد به عقب و جلو بوده است در بعضی مواقع - بسته به نوع و چگونگی بازی، طرز ایستادن بازیکن و طول چوب بیلارد - ممکن است این فاصله تغییر یابد.

2-2-2- خدماتی - رستوران

رستوران باید طوری طراحی شود که چیدن میز و صندلی با ترتیب‌های مختلف در آن امکان‌پذیر باشد به عنوان نمونه باید بتوان از میزهای دو نفره و چهار نفره و با چیدن آنها در کنار یکدیگر محل‌هایی برای 6، 8 و 10 نفر تأمین کرد.

برای درب‌های سرویس میان رستوران و آشپزخانه یک راهروی آکوستیک تأمین شود. مسیر دسترسی برای میهمانان باید طوری گردد که با مسیر سرویس اشتباه نشود. محل خدمتکاران یا گارسون‌ها باید در جایی باشد که برای میهمانان ایجاد مزاحمت نکند. عامل محیط در طراحی رستوران بسیار مهم است. دکوراسیون تزئینات و روشنایی باید به صورت یک مجموعه یکپارچه باشد. میز صندلی دریافت پول ممکن است در ورودی یا نزدیکی درب‌ها و یا در توی محوطه آشپزخانه باشد و این بستگی به سیستم دریافت پول تنظیم شده توسط مدیریت دارد.

حداقل نسبت مساحت آشپزخانه به مساحت 45% است.

آشپزخانه باید مجهز و شامل قسمتهای آماده سازی، تهیه غذاهای سرد و گرم و شستشوی ظروف مطابق با مقررات و آیین‌نامه‌های بهداشتی بوده و دارای پنجره با سطحی مناسب به فضای آزاد باشد.

- اداری

سه عنصر ساختاری مهم، طرح اداره را تحت تأثیر قرار می‌دهد که عبارتند از: پارتیشن‌های سقف، مدول پنجره، اتاقهای کوچک معمولاً دارای اندازه‌های تقریبی 20، 25، 30 متر مربع است. عمق یک اتاق نباید

بیشتر از 6000 میلی متر باشد در غیر این صورت در قسمت پشت هر اتاق یک فضای غیرقابل استفاده به وجود می آید.

کیفیت محیط داخلی مورد مهمی شده و باید مورد توجه قرار گیرد. برای شرایط محیط داخلی هزینه های روزافزون تأمین انرژی تعیین کننده بوده و باعث تجدیدنظر در طراحی موارد زیر گشته است.

سیستم های تهویه (طبیعی - مکانیکی - تهویه مطبوع)

روشنایی (سطح بالایی از روشنایی عمومی - روشنایی ویژه کار)

گرمایش (منبع واحد - منبع انتخابی)

- حداقل مساحت اتاق یکنفره با تخت خواب با ابعاد 1×2 متر و بدون احتساب فضای حمام و راهرو ورودی به متر مربع برابر است با 9 تا 14. حداقل 15% تعداد کل اتاقهای مهمان باید یک نفره باشد.
- حداقل مساحت اتاق دونفره یک تخته با تخت خواب $1/5 \times 2$ متر و بدون فضای حمام و راهرو ورودی به متر مربع برابر است با 11 تا 17، حداقل 30% از تعداد کل اتاقهای مهمان باید دو نفره یک تخته باشد.
- حداقل مساحت اتاق دونفره دو تخته با ابعاد هر تخت 1×2 متر و بدون احتساب فضای حمام و راهرو ورودی به متر مربع برابر است با 12 تا 18 متر.
- کلیه اتاقهای باید دارای نور طبیعی باشند و ارتفاع کف پنجره نباید از 1 متر بیشتر باشد و سطح پنجره ها نیز باید متناسب با اقلیم منطقه در نظر گرفته شود.
- اتاقها باید دارای گنجه های توکار با حداقل عمق 60 سانتیمتر و ارتفاع 2000 در محل مناسب باشند و طول آنها حداقل برابر 1 تا $1/6$ باشد.
- پیش بینی محلی برای بالش و پتوی اضافی در داخل گنجه و یا در مکانی مناسب اتاق (جاسازی) و محلی مناسب برای زیرچمدانی.
- سرویس بهداشتی در کلیه اتاقها شامل دستشویی، توالت و زيردوشی مجهز به دوش دیواری به مساحت حداقل 3 متر.

- توالت ها

نسبت زنان و مردان ممکن است در هر طبقه ای تغییر یابد، بهتر است که WC برای مردان و زنان در مجاورت یکدیگر باشد تا بتوان برای هر دو از یک سری مجاری تخلیه استفاده کرد.

در طبقات برای اتاقهای فاقد سرویس بهداشتی باید سرویس های بهداشتی عمومی طبق مشخصات زیر

در نظر گرفت:

الف: فضای سرویس‌های بهداشتی زنانه و مردانه باید به طور مجزا از یکدیگر در محل مناسبی به گونه‌ای پیش‌بینی شود که هر یک دارای دو فضا بوده بطوریکه بتوان فضای اول را به عنوان ورودی و برای استقرار دستشویی‌ها و فضای دوم را برای توالتها در نظر گرفت تعداد دستشویی و توالت در هر یک از سرویس‌های بهداشتی باید یک دستگاه به ازای تعداد اتاقهای بدون سرویس 6-4 باشد.

ب: حمام‌های عمومی زنانه و مردانه باید بطور جداگانه در محل مناسب پیش‌بینی و هر واحد آن باید دارای رختکن و فضای دوش مجزا از رختکن باشد.

- فضای توالت دستشویی‌ها، حمام‌های عمومی مردانه و زنانه باید در عین مستقل بودن در محل مناسب (انتهای راهرو) و دور از یکدیگر پیش‌بینی شوند.
- فضای سرویس‌های بهداشتی عمومی باید به فضای باز یا حیاط خلوت که اطاق‌ها از آن تهویه نمی‌شوند پنجره داشته باشد.
- فضای سرویس‌های بهداشتی عمومی باید طوری طراحی شود که با باز کردن در ورودی آنها داخل فضای دستشویی‌ها دیده نشود.
- محل شستشوی زمین‌شوی‌ها سطح اشغال و وسائل نظافت شامل حوضچه‌ای با آب سرد و گرم و محلی برای نگهداری مواد پاک‌کننده و ضدعفونی‌کننده باید در قسمت جداگانه‌ای از فضای سرویس‌های بهداشتی عمومی پیش‌بینی شود.
- واحد مسکونی مدیر: در صورت پیش‌بینی، باید حتی المقدور مستقل از ساختمان مهمانخانه و به صورت مجزا در محوطه، دور از دید مستقیم میهمانان و کارکنان در نظر گرفته شود. در صورت عدم امکان می‌توان به صورت سوئیت یا آپارتمان مستقل در ساختمان و یا ورودی جداگانه در نظر گرفت.
- پیش‌بینی بالکن (تراس) در صورت وجود چشم انداز زیبا نظیر دریا، جنگل، پارک و غیره.
- در صورت پیش‌بینی بالکن برای اطاقهای مهمانان باید علاوه بر مجزا بودن و عدم دسترسی به یکدیگر مشرف بهم نیز نباشند.
- ارتفاع اطاق مهمانان نباید در سقفهای افقی از 2/6 متر و در سقفهای شیب‌دار بطور متوسط از 2/4 متر کمتر باشد ضمناً حداقل ارتفاع پایین‌تر قسمت شیب دارد داخل اطاق نباید از 2/2 متر کمتر باشد.
- دیوارهای مشترک بین دو اطاق جهت جلوگیری از انتقال صوت باید با آجر سفالی تیغه (مجوف) یا مشابه به ضخامت حداقل برابر 20 سانتیمتر اجرا شود.

- پیش‌بینی سیستم اعلام و اطفاء حریق طبق ضوابط و تایید سازمان ایمنی و آتش نشانی و یا سازمانهای زیربط محلی و رعایت استانداردهای بین‌المللی الزامی است.
- اطاقهای مهمان عموماً در طبقه اول (بالای همکف) و بالاتر پیش‌بینی شده و حتی المقدور نباید در طبقه همکف اطاق مهمان در نظر گرفته شود بدیهی است در صورت پیش‌بینی در طبقه همکف جهت جلوگیری از اشراف عابرین به داخل اطاقها ارتفاع کف پنجره نسبت به کف محوطه اطراف ساختمان نباید از 2 متر کمتر باشد. (در این صورت ارتفاع کف طبقه همکف نسبت به محوطه نباید از 1/2 متر کمتر باشد).
- در صورت در نظر گرفتن اطاق مهمان در دو طرف راهرو در ورودی اطاقها حتی الامکان نباید روبروی یکدیگر قرار بگیرند.
- در صورتیکه اطاقهای مهمانان به ناچار از نور حیاط خلوت استفاده نمایند حداکثر تا چهار طبقه نباید عرض حیاط خلوت از 3 متر و مساحت آن از 12 متر کمتر باشد و به ازای هر طبقه بیشتر از 4 طبقه 25 سانتیمتر به عمق فضای مقابل پنجره‌ها باید اضافه شود.
- در مناطق گرمسیر نظیر استانهای خوزستان و سیستان و بلوچستان و ... ابعاد حیاط خلوت می‌تواند نیم متر کمتر از اندازه‌های مذکور باشد.
- حیاط خلوت مربوط به اطاقهای مهمانان باید بدون سقف حتی شیشه‌ای و یا ورقه‌های پلاستیکی یا فایبرگلاس بوده و مرتبط به هوای باز باشد.
- حیاط خلوتها باید طوری طراحی شوند که در صورت داشتن جبهه باز، مشرف به خانه‌های مسکونی مقابل نشوند، در غیر اینصورت از حیاط خلوت و یا عقب نشینی قسمتی از ساختمان در محوطه بازدید صرف‌نظر نموده و یا آنرا به گونه‌ای مسدود نمود که مشرف به خانه‌های مسکونی نشوند.
- اطاقهای مهمانان نباید دارای پنجره‌های مشرف به یکدیگر و در ورودی کتیبه‌دار باشند در صورت کتیبه باید از شیشه مشجر طرح‌دار، رنگی و یا جنس کدر دیگری نظیر چوب و ... استفاده شود.
- کلیه سرویس‌های بهداشتی اطاقها باید به فضای باز و یا به حیاط خلوتیکه اطاقها از آن نور نمی‌گیرند پنجره داشته و یا باید از طریق هواکشهای برقی بوسیله کانالهایی با سطح مقطع مناسب به هوای باز پشت بام مرتبط باشند.
- حداقل ارتفاع کف تا زیر سقف سرویس‌های بهداشتی اطاقها و سرویس‌های بهداشتی عمومی نباید از 2/2 کمتر باشد.
- حداقل ابعاد زیر دوشی باید 80×80 و حداقل عرض وان 70 سانتیمتر و طول آن 160 سانتیمتر باشد.

- کلیه توالت‌های ایرانی و فرنگی تعبیه شده در سرویس‌های بهداشتی عمومی و خصوصی باید مجهز به فلاش تانک و یا فلاش ولو باشند.

- رختشویخانه و خانه داری

- فضای رختشویخانه و خانه داری، از فضاهای خدماتی یک هتل میباشد. حتی کوچکترین هتل‌ها نیز مقداری فضا برای انبار کنترل مایحتاج پارچه ای اتاق خواب‌ها نیاز دارند. فضاهای رختشویخانه و خانه داری دارای ارتباط نزدیک به یکدیگر بوده و باید در مجاورت هم قرار داشته باشد. عملکرد اصلی این فضا شستشو و توزیع ملحفه، حوله، رومیزی و روپوشها، شستشوی وسایل آشپزخانه و البسه میهمانها است.
- در هتل‌های تفریحی ممکن است تقاضای اضافی نیز برای رختشویخانه وجود داشته باشد، نظیر حوله‌های استخر شنا و بدنسازی. قیمت‌های مورد نیاز برای رختشویخانه و خانه داری عبارتست از: شوت مایحتاج پارچه ای بسوی محوطه جمع‌آوری مایحتاج پارچه ای آلوده. نگهداری ملحفه‌های تمیز در بخش خانه داری.
- ابعاد و اندازه فضای لازم برای این منظور بستاً استاندارد است، یعنی بین 0/9 تا 1/3 متر مربع برای هر اتاق خواب، چرا که بخش عظیمی از تقاضای مربوط به رختشویخانه، توسط اتاق خوابها بوجود می‌آید.

- نمازخانه

وجود سایه حریم نمازخانه در مواقع استفاده از آن وجود ستون‌ها و حیاط‌هایی حاوی آب جهت وضو گرفتن و خنک بودن بسیار مهم است. دیوار رو به مکه (دیوار قبله) غالباً دارای پنجره است و ممکن است دارای طاق نیز باشد و این دیوار (دیوار قبله) اهمیت زیادی دارد. وضو برای عبادت ضروری است، در نمونه‌هایی جدید و غربی محل وضو و توالت در نزدیکی یکدیگر ساخته شده‌اند و در دو مجاورت راهرو قرار دارد. محلی برای نگهداری کفش‌ها ضروری است.

نمازخانه باید در محل مناسب مانند نیم طبقه اول و یا در محلی دور از سروصدا و رفت و آمد پیش‌بینی شود.

- پارکینگ

در توقف‌گاه‌های دائمی اتومبیل‌ها مسیر و محوطه توقف (پارک) اتومبیل‌ها به طور مشخص علامت‌گذاری شده و مسیری حفاظت شده برای عبور عابرین پیاده تامین گردد. مساحت لازم برای هر اتومبیل همراه با مسیر رانندگی اما بدون در نظر گرفتن گذرگاه اصلی و خروجی به صورت زیر است:

- برای پارکینگ 90 درجه در حدود 20 متر مربع
- برای پارکینگ یا توقف گاه 45 درجه در حدود 20 متر مربع
- برای پارکینگ یا توقف گاه 45 درجه در حدود 23 متر مربع، این نوع پارکینگ معمولاً به خاطر سهولت عمل پارک کردن ترجیح داده می شود.

مساحت لازم برای هر خودرو (متوسط تا بزرگ) معادل 5000×1800 میلی متر است.

الف: از هر خیابان یا کوچه فقط یک راه ورودی برای پارکینگ مجاز خواهد بود مگر آنکه طول زمین بیش از 20 متر باشد که در این صورت می توان از دو در ورودی برای پارکینگ استفاده نمود.
ب: حداقل ارتفاع ورودی پارکینگ 2 متر باشد.

ج: زیر زمین به منظور استفاده پارکینگ باید دارای دسترسی مستقیم به طبقات باشد. (پله و آسانسور)

د: حداقل عرض رامپ جهت دسترسی به پارکینگ برای حداکثر 20 واحد $3/5$ متر و از 20 واحد به بالا

حداقل 5 متر است ضمناً می توان دو راه ورودی و خروجی هر یک به عرض $3/5$ متر پیش بینی نمود.

و: فضای لازم برای هر پارک 3×5 متر باشد و چنانچه پارک دو اتومبیل در کنار یکدیگر پیش بینی شود

فضای معادل 5×5 متر مربع پیش بینی گردد.

ز: در مواقعی که پارکینگ در فضای باز پیش بینی می شود سطح لازم برای هر اتومبیل 15 متر مربع یعنی

3×5 متر در نظر گرفته شود.

- در ورودی باید عریض و کاملاً مشخص باشد و به خیابان باز شود در صورت وجود شرایط خاص

اقلیمی باید از دو در مقابل یکدیگر با فاصله متناسب استفاده گردد، ضمناً مقابل در ورودی حتی المقدور

باید محلی جهت توقف و انتظار وسائط نقلیه به منظور پیاده یا سوار کردن مهمان در نظر گرفته شود

بطوریکه وسائط نقلیه بوسیله آن بتوانند خود را از کوچه یا خیابان کنار کشیده و در داخل محوطه مهمانخانه

و مقابل در ورودی، مهمانان را پیاده یا سوار نمایند.

2-2-3- سایت

- مسیرها

عرض مسیرهای شیب دار 1350-1220 میلی متر و طول آنها 9000-6000 میلیمتر است. شیب 1:12

برای مذاکره راحت در روی ویلچر لازم است. برای مسیرهای پیاده روی کوتاه و شیب دار، شیب 1:7 قابل

قبول است.

- پله های محوطه: گام پله نباید کمتر از 300 میلی متر ارتفاع پله، 150-90 میلی متر است.

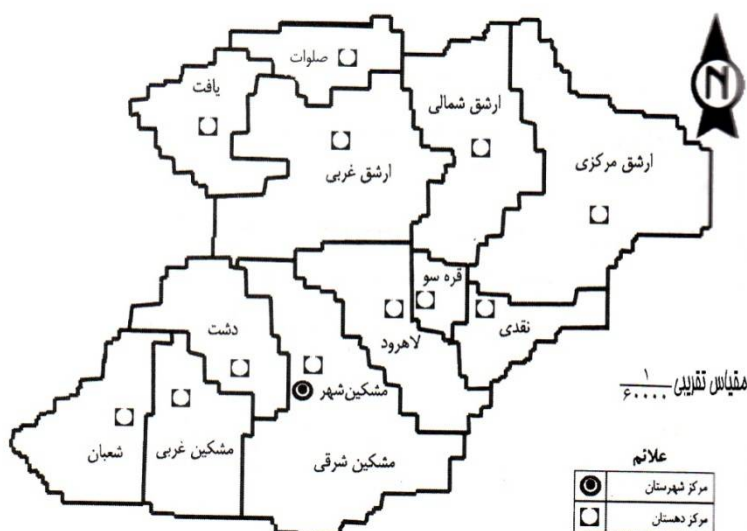
فصل سوم
شناخت منطقه

منابع
پارس
پروژه

3-1 معرفی شهرستان مشکین شهر

3-1-1 موقعیت جغرافیایی و انسانی شهرستان مشکین شهر

مشکین شهر از شهرستانهای استان اردبیل و اولین شهر بعد از مرکز استان است که براساس آخرین تقسیمات کشوری دارای سه شهر به نامهای مشکین شهر، لاهرود و رضی و دارای سه بخش به نامهای بخش مرکزی، ارشق و مشکین شرقی و دوازده دهستان و 311 روستا و 27334 خانوار و طبق آمارگیری سال 1375، شهر دارای 164007 نفر جمعیت و به مساحت 3617 کیلومتر مربع وسعت، واقع در دامنه شمالی سبلان است. طبق آمار 1375 تراکم جمعیت در منطقه حدود 45 نفر در هر کیلومتر مربع می باشد - که از طرف شمال به شهرستان گرمی، از طرف جنوب به شهرستان سراب و از طرف غرب به شهرستان اهر و هریس و از طرف شرق به شهرستان اردبیل محدود می شود.

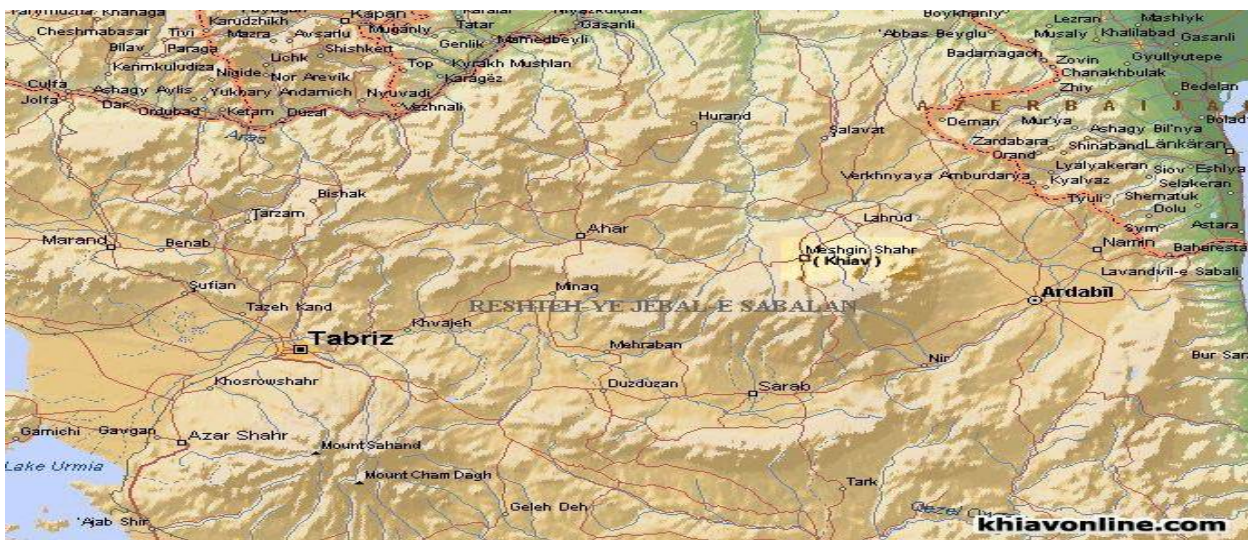
شکل 3-1: نقشه شهرستان مشکین شهر

این شهرستان در شمال غرب ایران در ناحیه مرکزی استان اردبیل واقع شده است و از طرف شمال شرقی به طول 56km با جمهوری آذربایجان هم مرز است. مشکین شهر دارای 280 کیلومتر جاده آسفالت که ارتباط شهرستانهای مغان و مرکز استان و در نهایت دسترسی به سایر مرکز ایران را تسهیل و برقرار می کند. همینطور جاده های آسفالت این شهرستان در نقاط مرزی به کشورهای آسیای میانه و کشورهای تازه استقلال یافته منتهی میگردد.

مشگین شهر در 47 درجه و 41 دقیقه طول جغرافیایی و 38 درجه و 23 دقیقه عرض جغرافیایی و در بلندی 1400 متری از سطح دریا واقع است. مرکز این شهرستان در منطقه‌های کوه پایه ای و در 8 کیلومتری کوهستان سبلان قرار دارد. آب و هوای آن نسبتاً سرد و نیمه خشک است. مردم این شهرستان مسلمان و شیعه مذهب بوده و به زبان ترکی صحبت می کنند.

شکل 2-3: نقشه های تقسیمات کشوری شهرستان مشگین شهر

شکل 3-3: نقشه و موقعیت مشکین شهر در آذربایجان

3-1-2 آب و هوای شهرستان مشکین شهر

حدافل دمای هوای مشکین شهر 5,9 درجه سانتی گراد و در ماههای دی 3,9-، بهمن 4,6- و در اسفند 2,8- درجه سانتی گراد بوده و از بهمن ماه سیر صعودی پیدا کرده و در تیر ماه به اوج می رسد و بعد از آن کاهش می یابد مطالعه میانگین رطوبت نسبی این شهرستان نشان می دهد که بیشترین مقدار این پارامتر به میزان 41 تا 59 درصد به ماههای سرد و به آذر لغایت اسفند مربوط می شود و در بقیه ماههای سال میانگین رطوبت نسبی از 41 تا 47 درصد متغیر می باشد میانگین سالانه و میانگین حداکثرها و حداقلهای رطوبت نسبی مشکین شهر به ترتیب 63، 77، 48 درصد می باشد.

براساس آمار و اطلاعات میانگین مجموع سالانه بارندگی مشکین شهر 361,2 میلیمتر است. این مقدار در ماههای فصل زمستان به ترتیب 34,3، 38,4، 60,5 میلیمتر و در فصل بهار مقدار بارندگی در ماههای فروردین، اردیبهشت و خرداد به ترتیب 59,3، 40,7، 24,7، میلیمتر می باشد و در فصل تابستان در ماههای تیر، مرداد، شهریور به ترتیب 18,4، 1,3، 4,7 میلیمتر و در ماههای مهر، آبان و آذر به ترتیب 18,2، 18,5، 27,3 میلیمتر می رسد بیشترین بارندگی اتفاق افتاده طی یک شبانه روز 46,0 میلیمتر می باشد که در ماه فروردین اتفاق افتاده است و توزیع فصلی بارندگی نشان می دهد که بیشترین مقدار بارندگی در بهار با 134,6 میلیمتر، که حدود 38,3 درصد بارندگی سالانه در این فصل اتفاق می افتد.

براساس آمار و اطلاعات ارائه شده سمت و سرعت باد غالب این شهر در طول سال جنوب غربی و میانگین سرعت باد غالب سالیانه 6,8 متر بر ثانیه و درصد باد غالب سالیانه 10,1 درصد و بدون باد سالانه 74,3 درصد

می باشد. شدیدترین باد وزیده شده طی دوره آماری بلندمدت آن از سمت جنوب با سرعت 32,0 متربرثانیه در سال 2004 بوقوع پیوسته است .

3-1-3 مهمترین ارتفاعات و ناهمواریهای شهرستان مشکین شهر

شهرستان مشکین شهر در منطقه ای کوهستانی واقع شده و دامنه‌های شمالی کوهستان سبلان که بلندترین قله آن 4811 متر ارتفاع دارد به شهرستانمشکین شهر مشرف است. این کوهستان که از بلندترین کوه های ایران به شمار می رود آتشفشانی خاموش است که بیش تر پوشیده از برف و یخ است و چشمه‌های آب گرم و سرد فراوانی دارد. مشکین شهر به صورت دشت وسیعی است که با شیب تند به زمین های پستشمالی منتهی می شود. مرتفع ترین و پرشیب ترین قسمت این شهرستان بخش جنوبی آن یعنی دامنه های شمالی و شمالی باختری توده های آتشفشانی سبلان است که به طور متوسط 2000 متر از سطح دریا ارتفاع دارد .

قسمت شمالی و باختری آن بین 100 تا 1000 متر ارتفاع دارد. بقیه زمین ها مسطح بوده و شیب ملایمی در جهت شمال و شمالخاوری دارند که در نهایت به دشت مغان منتهی می شوند. سبلان در قسمت جنوب خاوریمشکین شهر واقع شده و سراسر شمال این شهرستان را دنباله کوه های ارسباران که از باختر به خاور کشیده شده، پوشانده است. در فاصله بین اهر و مشکین شهر کوه های دوسرداغ و ایلان داغ قرار دارند. علاوه بر این ها ارتفاعات دیگری با جهت شمال خاوری - جنوب باختری به نام صلوات داغ در شمال مشکین شهر وجود دارد و چندین شعبه آبی از این کوه به رود قره سو می پیوندد .

کوهستان ساوالان این شهرستان نیز صاحب 3 قلعه است که قله بلندتر آن یک دریاچه بزرگ و بسیار زیبا به نام دریاچه سبلان دارد. برخیاز قلل مهم شهرستان عبارتند از: آت فنجلی، آراگالا سسی داغ، آق مسجد، توره گونیداغ، چالداغ، چکی چای، ساری گهل، شرفخانه، قاشقا داغ، قوقالانسی، بیلاق جَبَلو و گلکعلی داغ.

3-2 جایگاه تاریخی شهرستان مشکین شهر

«ما تاریخ خود را بیشتر در ضمیر ناخودآگاه [مان] حمل می کنیم، در حالی که نگرش آگاهانه تری از آن

مورد نیاز است.»

از نظر تاریخی مشگین شهر با داشتن بیش از 420 محوطه تاریخی و باستانی و اماکن متبرکه یکی از شهرستان های مهم استان اردبیل می باشد و می توان به اغراق ادعا کرد که در آذربایجان از نظر اماکن باستانی و تاریخی کمتر منطقه ای به پای خیابو و یا مشگین شهر می رسد.

به روایاتی نام قدیم مشگین شهر اورامی و یا وراوی محل تولد سعد الدین وراوینی دانشمند و مترجم مرزبان نامه در قرن ششم هجری قمری بوده است.

سرزمین مشگین شهر که از نظر فرهنگی می تواند در حد یک ایالت در جهان باستان شناسی مطرح گردد که به احتمال فراوان در گذشته های دور با فلات اردبیل و مناطق مغان و ارسباران تشکیل سرزمین واحدی را می داد که چنین منطقه وسیع، پرنعمت و بابرکت از دیر باز می توانسته نیاز بسیاری از اقوام گله دار را که همیشه در حال کوچ بیلاق و قشلاق می باشند، برآورد. و چه سندی گویاتر از وجود بسیار سودمند عشایر غیور ائل سون (شاهسون) می باشد که در طول تاریخ جولانگاهشان دامنه های سرسبز و خرم سبلان بوده است و هنوز هم میعادگاهشان خیابو و بیلاق های باصفای سبلان می باشد.

شهرستان مشگین شهر به لحاظ موقعیت طبیعی و استثنایی دارای تپه ها، قلعه ها، اماکن تاریخی و مذهبی بسیار فراوان مربوط به ادوار تمدن های ماقبل تاریخ و ادوار تاریخی قبل و بعد از اسلام می باشد. این شهرستان از دیدگاه گذرگاه و ویژگیهای طبیعی، شرایط اقلیمی، تردد قومی و تبادلات فرهنگی یکی از آسانترین گذرگاهها از جمله گذرگاه تاریخی مادها، پارسها، کردها، مغولها، ترکان، تاتارها و ... بوده است.

3-3 آبگرم های معدنی شهرستان مشگین شهر

مشگین شهر به جهت واقع شدن در دامنه پر برکت و حاصل خیز سبلان، از طبیعتی زیبا و دلنشین و آب و هوایی خنک و آب های معدنی فراوان برخوردار است. این شهرستان دارای دهانه آبگرم معدنی است که به فاصله تقریبی 19 کیلومتری از مشگین شهر قرار دارند. این آبگرمها معدنی عبارت اند از:

1) چشمه قیزجه مشگین شهر (2) چشمه آبگرم قوتورسوئی لا هرود (3) چشمه ایلا ندو (4) چشمه آبگرم شاییل (5) چشمه دوبدو (دودو) (6) چشمه آبگرم موئیل (7) چشمه قوتورسوئی موئیل (8) چشمه آق سو مشگین شهر (9) چشمه ملک سوئی (10) چشمه قیزجه مشگین شهر این چشمه در جنوب مشگین شهر و به فاصله تقریبی 11 کیلومتری آن واقع شده است. به سبب گرمای زیاد، آب چشمه را با مقداری آب سرد رودخانه می آمیزند و در حوضچه ای برای استحمام مورد استفاده قرار می دهند. آب چشمه در ردیف آب های معدنی کلوروسدیک یا کلرور هیپوتونیک و گازدار و خیلی گرم و داغ است. استفاده از این آب برای درمان لنفاتیس، راشی تیس، بیماری های زنانه، روماتیسم های مزمن سودمند است و نیز صفرا آور و زیاد

کننده ترشحات دهان و معدی است. به خاطر دمای بالای آب چشمه، به عنوان تسکین دهنده، ضد تورم، ضد درد، تسهیل کننده عمل تنفس و اتساع عروق سطحی بدن مورد استفاده قرار می گیرد.

2) چشمه قوتور سوئی این چشمه یکی از مشهورترین چشمه های مشگین شهر و دامنه سرسبز سبلان است که در 25 کیلومتری جنوب لا هرود و 48 کیلومتری جنوب مشگین شهر واقع شده است. درجه حرارت آب در حوض و نزدیک مظهر چشمه، 41 درجه است. آب این چشمه، در گروه آب های معدنی سولفاته کلسیک و سدیک و گروگردار گرم قرار دارد. این چشمه در درمان بیماری های روماتیسمی و پوستی مورد استفاده قرار می گیرد. آب این چشمه روی بیماری های مجاری تنفسی، برونشیت های مزمن همراه یا بدون آسم، سرفه های تشنجی، تشنجهای عضلانی، جوش های بدن و آماس و دردهای مفصلی اثر مفید و موثر دارد.

3) چشمه ایلانندو: این چشمه معدنی در جنوب مشگین شهر در دامنه سبلان و در ته دره ای که با صخره هایی احاطه شده است، قرار دارد.

آب ایلانندو از درون دو شکاف از دل صخره ای بزرگ به صورت زیبایی بیرون می ریزد که از یکی از شکافها آبگرم با حرارت حدود 37 درجه سانتیگراد و از شکاف دیگر آب خنک بیرون می ریزد. این آبها مجموعاً در حوض بزرگی جمع می شوند و بعد از این حوض به حوض کوچک دیگری می ریزند که مردم از آن برای شستن بدن با مواد شوینده استفاده می کنند.

آب دهی چشمه ایلانندو در حدود 3 لیتر در ثانیه است و آب آن در ردیف آبهای معدنی کلرو سولفات و بیکربنات دار گرم به حساب می آید. آب معدنی ایلانندو در حدود 16 کیلومتری مشگین شهر قرار دارد و در نزدیکی این آب معدنی آبشاری بسیار زیبا وجود دارد که زیباییهای طبیعت را دو چندان کرده است.

4) چشمه آبگرم شابیل: این چشمه در 27 کیلومتری روستای لا هرود و در چند کیلومتری آبگرم قوتور سوئی و در پای تپه ای واقع شده است. آب شابیل در ارتفاعات پیش کوههای سبلان قرار گرفته است. دمای آب در مظهر چشمه 48 درجه سانتیگراد است. ظاهر آب زلال، کمی توش مزه، بی رنگ و نیز کمی بودار است. آب این چشمه، در ردیف آب های معدنی اسید بیکربنات یا بیکربناته سدیک قرار دارد. به خاطر وجود مقدار زیادی اسید کربنیک، از آب آن برای درمان بیماری های حرکتی، عصبی (درمان پادرد و کمر درد) استفاده می شود. در کنار آب شابیل چشمه ای وجود دارد که آب آن ترش مزه است برای درد پا و درد کمر مفید است.

آب گرم شاییل ایستگاه و استراحتگاهی مناسب برای صعود کنندگان به قله سبلان در مسیر رفت و برگشت به حساب می آید . مسافرانی که قله سبلان را فتح می کنند هنگام برگشت ، در این آب خستگی خود را از تن می زدایند که گویی انسان ارتفاع 4811 متری را صعود نکرده و خستگی در تنش احساس نشده است .

5) آب گرم دودو: در قسمت شرقی آب گرم قینرجه و مابین سه آب گرم قینرجه ، ایلاندو و موئیل سوئی واقع شده است . این چشمه دارای خاصیتی شبیه ایلاندو می باشد و درجه حرارت آب آن به مراتب بالاتر از آب ایلاندو است .

این آب بر بالای دره عمیقی قرار گرفته و در ته دره رودخانه حیوچای در جریان است . در سالهای اخیر این آب معدنی به دلیل موقعیت نامناسب و تخریب به وسیله زلزله از رونق قبلی افتاده است .

6) موئیل سوئی چشمه موئیل سوئی آب گرمی است در جنوب شرقی دهکده موئیل و در 2/5 کیلومتری سه راهی ایلاندو - موئیل قرار دارد . آب پس از خروج از چشمه در استخری جمع می شود ، آب چشمه موئیل گرم تر از چشمه شاییل است و آبدهی آن در حدود 2 لیتر در ثانیه بوده و در ردیف آبهای معدنی سولفات دار و آهن دار گرم است . این آب معدنی در مسیر حرکت خود ته نشینی از مس باقی می گذارد .

7) آق سو : آق سو (آب سفید) چشمه ای است مابین قینرجه و موئیل سوئی که استخر و حوض شنا ندارد و رنگ آب نیز چنانچه از اسمش پیداست سفید می باشد . این آب برای درمان بعضی از امراض رماتیسمی بسیار موثر است ولی آب آن از درجه حرارت چندان بالایی برخوردار نیست . در کنار این آب گرم نیز آبشار زیبا قرار دارد که جذابیت آنرا دوچندان نموده است .

8) ملک سوئی : کمی بالاتر از موئیل سوئی آب معدنی ملک سوئی قرار دارد . افرادی که بیماریه های رماتیسمی دارند و دست و پا و مفاصل آنها درد می کند به این آب معدنی به خاطر خاصیت شفا بخش اش ، علاقه زیادی دارند . اخیراً به دلیل اینکه آبریز ملک سوئی به آب مشروب شهرستان (کرکری) می پیوندد به منظور اقدامات بهداشتی ، حوض این آب معدنی را با سنگ پر کرده اند .

3-4 دریاچه های شهرستان مشکین شهر

- 1) دریاچه سیلان (2) آت گولی (استخر اسب) (3) اوچ قارداش گولدری (استخر سه برادران) (4) طاووس گولی (استخر طاووس) (5) سونا بیگم گولی (استخر شیشه مرغان زیبای آبی) (6) قارا گول (استخر سیاه) (7) جیران گولی (استخر آهو) (8) مارال گولی (9) استخر در بیلاق خواجه لو

3-5 مشخصات اقلیمی

شهر مشکین شهر در ارتفاع 1568/5 متری از سطح دریا قرار گرفته است .

3-5-1 بارندگی

متوسط بارندگی سالانه در مشکین شهر در طول یک دوره دوازده ساله 344/3 میلیمتر و متوسط بارندگی سالانه در کوهپایه های شمالی سیلان در همان دوره (با توجه به ارتفاع منطقه) تقریباً در حدود 600-700 میلیمتر است. حداکثر بارندگی در ماه آوریل (12 فروردین تا 10 اردیبهشت) و حداقل آن در ماه اوت (10 مرداد تا 10 شهریور) است.

3-5-2 دما

گرمترین ماههای سال در مشکین شهر تیر و مرداد هستند که در آنها متوسط درجه حرارت به 21/5 درجه سانتیگراد میرسد و سردترین ماه سال بهمن ماه است که متوسط درجه حرارت به 2- تا 3- درجه میرسد و میانگین روزانه 11/5 درجه است. حداکثر درجه حرارت مطلق متعلق به ماه مرداد با 35/11 درجه است و حداقل حرارت مطلق 13- درجه در بهمن ماه است.

با توجه به افزایش ارتفاع در منطقه شایبل و کاهش دما در این ارتفاع، متوسط روزانه در پایه کوههای قله سیلان به 9/3 درجه میرسد

مراعات سیلان همچون مراعات بزقوش، سهند و ارسباران جزء اقلیم خیلی سرد بوده و ضریب آگرومتریک این مناطق صحراست و فاقد فصل خشک است و مدت 5-8 ماه از سال در سرما و یخبندان می باشد.

3-5-3 باد

باد غالب شهر مشکین شهر از سمت جنوب غرب میباشد و بعد از آن باد جنوبی است
بادهایی که در منطقه می وزند به شرح زیر است :

باد گرمیچ باد شدیدی است که از سمت غرب مشکین شهر در فصل پاییز و زمستان می وزد و سرعت این باد به حدی است که ممکن است درختان و سقف خانه را بکند .

3-5-4 باد مه (مه یلی)

از طرف شرق می وزد و موقع و فصل معینی ندارد .

1. باد وعده (وعده یلی)

نویس بهار را میدهد و جهت و سمت معینی ندارد و بیشتر در فروردین ماه می وزد .

2. داغ یلی

غالباً از سمت جنوب و از طرف کوههای بزقوش و سبلان در فصل تابستان می وزد ، سرعت چندانی ندارد و خسارات به همراه ندارد .

3.الی یلی از شمال شرقی به جنوب غربی می وزد و بادی است ملایم که در فصل بهار و تابستان و بهنگام برداشت محصول می وزد .

فصل چهارم

برنامه ریزی کالبدی و معرفی

فضاهای مجموعه اقامتی -

تفریحی - آبدرمانی

پژوهش پروانه

4-1- فضاهای عمومی

- پذیرش / دفتر لابی (شامل رزرواسیون، اطلاعات و ...) حدود 40 متر مربع
- لابی اصلی حدود 250 متر مربع
- غذاخوری اصلی حدود 200 متر مربع
- کافی شاپ حدود 140 متر مربع
- فروشگاه حدود 50 متر مربع
- کافی نت حدود 65 متر مربع
- نمازخانه حدود 45 متر مربع
- پارکینگ مسقف 46 عدد و بدون سقف 25 عدد
- سرویس های بهداشتی
- فضاهای ارتباطی و خدماتی (مربوط به اتاق ها و سایر فضاها)

4-2- فضاهای اقامتی

فضاهای اقامتی شامل اتاق ها و سوئیت های خانوادگی

- اتاق کینگ با یک تخت 2×2 متر حدود 35 متر مربع
- اتاق با دو تخت یک نفره $2 \times 1/35$ متر حدود 35 متر مربع
- اتاق با سه تخت مجزا حدود 40 متر مربع
- اتاق معلولین حدود 45 متر مربع
- اتاق یک نفره حدود 26 متر مربع
- سوئیت به طور متوسط حدود 50 متر مربع

4-3- فضاهای تفریحی و ورزشی

- استخر شنا با محوطه اطراف حدود 180 متر مربع
- استخر شنا بچه ها حدود 20 متر مربع
- سونای خشک و تر حدود 40 متر مربع
- جکوزی حدود 50 متر مربع
- بدنسازی و ماساژ حدود 130 متر مربع

- سالن بیلارد حدود 90 متر مربع
- زمین تنیس حدود 286 متر مربع
- زمین بدمیتون حدود 150 متر مربع
- زمین اسکیت حدود 300 متر مربع

4-4- فضاهای اداری

- مدیریت (مدیر هتل - منشی) حدود 30 متر مربع
- بخش مالی (حسابداری - پذیرش) حدود 44 متر مربع
- اتاق جلسات حدود 20 متر مربع

4-5- فضاهای خدماتی و پشتیبانی

- آشپزخانه اصلی (انبار خشک، انبار مواد غذایی، آماده سازی برنج، آماده سازی گوشت، آماده سازی سبزی، شستشوی ظروف، سردخانه خشک، سردخانه سبزیجات، سردخانه زیاله و بارانداز) حدود 360 متر مربع
 - بخش فنی و تاسیسات حدود 300 متر مربع
 - رختشویخانه و خانه داری حدود 185 متر مربع
 - فضای مربوط به کارکنان (اتاق استراحت، رختکن، غذاخوری) حدود 200 متر مربع
- آبدرمانی

4-6 فواید ایجاد مراکز آبدرمانی:

با وجود پیشرفتهای پزشکی ای که جهت درمان بعضی از بیماریها حاصل گردیده، درمان با آبهای معدنی نه تنها ویژگیهای خود را حفظ کرده، بلکه این ویژگیها باید بیشتر مورد توجه قرار گیرند، زیرا معالجه با دراروهای معمولی هر چند اثر مطلوب در مورد بهبود بعضی از نارسائیها دارد ولی معمولاً عکس-العملهای خطرناک روی اعضای بدن بر جای می گذارد که آنها نیز به سهم خود نیاز به درمان پیدا می نمایند اما معالجه با آبهای معدنی در صورتی که به نحو صحیحی انجام پذیرد این قبیل ناراحتیها را ایجاد نکرده بلکه در پاره ای امراض آثار بسیار موثر و مطلوب برجای می گذارد و به طور کلی موجبات تعادل اعضای بدن را بدون کوچکترین عکس العمل نامطلوب فراهم می آورد.

اثر آبهای معدنی بر حسب ترکیب مواد شیمیایی آنها برای درمان بیماریهای مختلف از قبیل بیماریهای دستگاه گوارش، ادرار، گردش خون، روماتیسم و غیره مشخص شده و به ثبت رسیده اند و اثر درمانی آنها

گاه مکمل داروهایی است که بیمار جهت معالجه مصرف می‌نماید و گاه به صورت جایگزین شدن درمان با داروهای طبی و حتی عمل جراحی می‌باشد.

آبهای معدنی علاوه بر اثر درمانی که در مورد امراض داخلی و جلدی دارند، اثر درمانی موثر و وسیعی از لحاظ فیزیکی و ظاهری نیز دارا می‌باشند. خاصیت آبهای معدنی و گاهی اوقات خاصیت رادیواکتیویته و خواص فنی و خواص درمانی آن باعث آرامش و آسایش فکری نیز می‌شود. زیرا معالجه با آنها اثر کلی بر روی اعضای بدن دارد. استراحت در مراکز آب معدنی تغییرات حساسی را در زندگی انسان ایجاد کرده و موجب می‌شود که اشتغالات فکری ناشی از کار و قیود روزانه برای مدتی در بوته فراموشی قرار گیرند و در محیطی مطبوع با وسایل کافی موجبات آسایش و آرامش خیال فراهم می‌شود و خلاصه در آهنگ یکنواخت زندگی افراد تغییراتی ایجاد کرده، بدن خسته و فرسوده از کار را به حالت تعادل باز می‌گرداند زیرا آبهای معدنی باعث دفع سموم و تصفیه بدن از مواد زائد شده به این ترتیب باعث پیشگیری از ابتلاء به بسیاری بیماریها و ناراحتیها نیز می‌شود و روشهای خاصی برای استفاده از آبهای معدنی جهت تاثیربخشی هر چه بیشتر آنها در درمان دردهایی از قبیل تصلب شرائین، التیام جراحات و رفع ناراحتیهای ناشی از عملهای جراحی استخوان و روماتیسم، به کار برده می‌شود.

پس از بیان فوائد درمانی و اجتماعی مراکز آب معدنی به فوائد اقتصادی آن در یک منطقه که گاهی از مواهب طبیعی محروم می‌باشند می‌پردازیم.

در حقیقت ایجاد درمانگاههای آب معدنی باعث جذب عده زیادی جهانگرد میشود مشروط بر اینکه در اطراف درمانگاهها وسایل سرگرمی برای بیماران و افرادی که آنها را همراهی می‌کنند ایجاد شود حتی جهانگردانی که برای تفریح به این منطقه می‌آیند می‌توانند از آبهای معدنی آن در صورت لزوم استفاده نمایند و ضمناً برای اهالی بومی منطقه نیز کار و سرگرمی فراهم می‌شود.

7-4 روشهای متداول در مراکز آبدرمانی:

در این قسمت به بررسی روشهای متداول در مراکز آبدرمانی می‌پردازیم که نوع و زمان استفاده و فوائد هر کدام به تفکیک توضیح داده شده است. (8)

1-7-4 روش نوشیدن (خوراکی):

در این روش بیمار یا شخص مورد نظر که توسط پزشک به این مراکز معرفی شده است با در دست داشتن یک برنامه معین و زمانبندی شده از آبهای معدنی توصیه شده که معمولاً در بطریهایی تعبیه شده است استفاده می‌نماید.

2-7-4 روش برون درمانی انفرادی:

1-2-7-4 حمامها:

الف - حمامهای آب معدنی 36 درجه تا 38 درجه ساده:

در این حمامها قبل از هر چیز نقل و انتقالات مواد شیمیایی آبهای معدنی بر روی بدن صورت می‌گیرد زیرا غشاء پوست بدن دارای بار مثبت الکتریکی و مواد شیمیایی آبهای معدنی دارای بارهای منفی الکتریکی هستند.

بدین ترتیب الکترولیتها ابتدا از غشاء بدن داخل و انباشته شده سپس جذب می‌شوند. حرارت حمام باعث جریان بهتر خون در سطح بدن شده جذب مواد را تسهیل می‌کند. این حمامهای معدنی دارای خواص تسکینی بوده و آرامش بخشی می‌باشند.

ب - حمامهای جوشان:

این حمامها نوعی ماساژ آبی و نیروبخش محسوب شده باعث تحریک جریان خون می‌شود. آب حمام بشدت با هوایی که از منبع وارد می‌شوند مخلوط می‌گردد. در این حمامها می‌توان ناراحتی‌های پوستی، گرفتگی عروق و بیماریهای تنفوی و لپوئیستروفی سلولی را درمان کرد.

Les Lipoistopies des ceilules

ج - حمامهای دوش زیر آبی برای شکم یا مفاصل یا بطور کلی برای تمام بدن:

این یک نوع ماساژ عمقی و موثر است که شدید بوده باعث خروج مواد زائد نسوج و تسکین اعصاب و نرمی عروق شده و فشار عضلانی را تخفیف داده موجب درمان آنها می‌شود.

بر حسب حرارت و قدرت فشار آن این نوع ماساژ می‌تواند نیروبخش یا آرامبخش باشد، طول مدت

استفاده از این حمامها به قرار زیر است:

15 دقیقه برای حمامهای آب معدنی و جوشان

20 دقیقه برای حمامهای دوش زیر آبی

2-2-7-4 دوشها:

الف - دوشهای فورانی یا پرتابی:

این دوشها می‌توانند بر حسب حرارت، فشار و مدت استفاده از آنها نیروبخش یا آرامش بخش باشند.

دوشهای فورانی که جنبه ماساژ دهنده موثری دارند باعث تحریک عضلانی شده دستگاه تنفس و

گردش خون را به جنبش وا میدارد.

دوش موضعی که گاهی اوقات قبل از دوشهای معمولی مورد استفاده قرار می‌گیرد اثر آرامش‌بخش و تسکینی روی کلیه‌ها و کبد داشته و فرد بیمار می‌تواند به طور ایستاده از آن استفاده کند.

مدت استفاده از دوشهای فورانی همیشه کوتاه بوده و از 7 دقیقه تجاوز نمی‌کند.

ب - دوشهای افقی - آب‌پاش:

دوشهای آب‌پاش که فرد بیمار در حال دراز کشیدن از آنها استفاده می‌کند، نوسانات درونی که بر اثر حرارت ایجاد می‌کند باعث بازتابهای لازم جهت تنظیم حرارت بدن شده و قطرات آب که بر روی پوست بدن وارد می‌شود ایجاد نوعی تحریکات داخلی کرده که تنظیم دستگاه اعصاب را در پی دارد.

ج - دوشهای درون‌زدا:

این درمان مشتمل است بر شستشوی روده‌ها خواه به وسیله دستگاه تصفیه از راه مقعد یا شستشوی خاص روده ای (باید در نظر داشت که اطاقک در حدود یک ساعت تمام اشغال خواهد بود).

3-2-7-4. ماساژها:

ماساژ یک فن خاص درمانی نمی‌باشد اما یک سازمان نوین باید به درمانهای یدی اهمیت داده موضع خاصی برای این نوع درمان منظور نماید.

ماساژهای تخصصی باعث درمان بازتابی نسوج ملتحمه، نیروبخشی به نسوج و اعمال گردش خون و تسکین نقاط دردناک بدن می‌شود. مدت ماساژها 20 دقیقه است.

3-7-4 برون درمانی دسته جمعی:

الف - آب افشانی یا بخور:

عمل موثر در تمرکز خون در نواحی حلقوم و بینی داشته باعث درمان ناراحتی دستگاه تنفسی مانند (رینیت، سینوزیت، برنشیت) می‌شود و اثر ثانوی آن روی پاکیزگی پوست بدن می‌باشد. عمل آب افشانی 15 دقیقه به طول می‌انجامد.

ب - حمام بخار یا ائروسل:

استفاده از آب گرم چشمه به حالت بخار باعث عرق کردن شده اثر مهمی در دفع سموم بدن دارد و مدت آن 20 دقیقه می‌باشد و یک سلسله تعریق‌های بهداشتی و یک دوش گیری و استراحت را نیز در پی داشته که توصیه می‌شوند.

ج - مکانوتراپی:

علاوه بر مراقبت‌های مختلف درمانی از طریق آب‌های معدنی لازم به نظر می‌رسد که برنامه‌ریزی دقیقی به موازات این قبیل امور درمانی جهت مکانوتراپی و پولیوتراپی در سالنی که تحت نظر متخصص این امر باشد منظور شود تا توان بخشی و درمان ناراحتی‌های مختلف بیماران از هر حیث امکان‌پذیر گردد.

د - استخرها:

• استخر کار یا توان بخشی:

در آب گرم این استخر فرد مورد معالجه نهایت نیروی فعاله خود را باز می‌یابد .

آب معدنی آرامش بخش استخر باعث رفع هر نوع خستگی و سنگینی شده نیروی فعاله را به جنبش در می‌آورد، علاوه بر این رقابت کار گروهی باعث تشویق افراد مورد درمان شده، آنانرا به بهبود نتیجه کار خود وا می‌دارد.

• استخر زیر آبی فورانی:

فواره زیر آبی که جریان شدید آب را ایجاد می‌کند امکان تمرین‌های پرتحرکی را علیه این جریان مصنوعی آب فراهم می‌کند ضمناً ماساژ از تعاشی عمیق به خصوص برای قسمت پشت بدن و ستون فقرات محسوب می‌شود.

• استخر تفریحی:

در داخل محدوده این مراکز دو استخر تفریحی زنانه و مردانه منظور می‌شود که برای سرگرمی ، رفع خستگی و تمرین‌های ورزشی و تفریحی عده‌ای از مراجعان اختصاص می‌یابد.

ه - سونا:

شامل یک سونای مردانه و یک سونای زنانه، هر یک دارای دوش مخصوص و حوضچه آب سرد جهت تمدد اعصاب.

ی - سالن بدنسازی:

در این مراکز سالنی جهت انجام فعالیت‌های ورزشی پیش بینی شده تا اعضاء بدن بتوانند ورزش خاص خود را باز یابند.

4-8 برنامه زمانبندی درمانی در فضاهای آبدرمانی:

دوره درمان با آب‌های معدنی اگر به دستور پزشک باشد بایستی حدود 15 روز تا سه هفته ادامه یابد ولی چنانچه به منظور تجدید قوا از آب‌های معدنی استفاده شود بین 8 تا 12 روز کافی است.

به طور کلی، افرادی که در دوره بیماری تحت درمان قرار می گیرند هر روز 3 یا حداکثر 4 درمان را متناوباً در دو گروه صبح یا بعد از ظهر می گذرانند.

به طور مثال :

یک روز قبل از ظهر ماساژ حمام جوشان، فواره زیر آبی و فردای آن روز بعد از ظهر دوش زیر آبی، حمام آب معدنی و دوش پرتابی در برنامه درمان آنها گنجانده می شود.

4-9 لوازم و دستگاههای آبدرمانی:

وسایل و لوازمی که در سیستم آبدرمانی مورد استفاده قرار می گیرند از نظر جنس و ساخت دارای مشخصات به شرح ذیل می باشند و کلیه این وسایل مقاوم در برابر آبهای معدنی نیز هستند.

اهم این وسایل عبارتند از:

4-9-1 دوشهای آب پاش (حمام با دوش افقی): Column - Shower

هر یک از این حمامها شامل سه ردیف دوش می باشد که هر یک از این ردیفها شامل سه سر دوش مخصوص است که آب را به صورت پودر می باشند و هر یک از این سرشیرها و نوزل سرشیرها قابل کنترل می باشد، شیرآلات کنترل اصلی، مخلوط و وسائل اندازه گیری درجه حرارت نیز جهت دوش فوق پیش بینی میگردد و وسائل زیر نیز در این حمام باید پیش بینی گردد:

- نرده های هدایت

- تخت مخصوص

- جالباسی

- صندلی از چوب روسی

- پلکان متحرک

اندازه انشعابات به شرح زیر میباشد :

اندازه انشعاب آب سرد معدنی

اندازه انشعاب آب گرم معدنی

اندازه انشعاب آب سرد معمولی

فشار

میزان مصرف (لیتر در دقیقه)

کلیه وسائل از نوع مقاوم در برابر آبهای معدنی می باشند.

3/4 اینچ

3/4 اینچ

3/4 اینچ

3 بار

105

Jet shower

2-9-4. دوشهای پرتابی (حمام با دوش پرتابی):

هر یک از حمامها شامل یک عدد دوش پرتابی است، این دوش به وسیله دست کنترل و عمل می- نماید و دارای شیر مخلوط به قطر 1-1/4 اینچ با انضمام لوازم زیر می باشد:

- شیر یکطرفه
- کنترل درجه حرارت
- جت یا سرشیر
- وسایل نصب به زمین و نگهدارنده جت
- این شیر از استنلس استیل و یا پلاستیک سخت ساخته شده است.
- وسایل زیر در حمام پیشبینی گردد:
- نرده یا دستگیره
- جالباسی
- شبکه چوبی
- اندازه انشعابها به شرح زیر می باشد:

1-1/4 اینچ

4-1/4 اینچ

1-3/4 اینچ

اندازه انشعاب آب سرد معدنی

اندازه انشعاب آب گرم معدنی

اندازه انشعاب آب سرد معمولی

کلیه وسائل از نوع مقاوم در برابر آبهای معدنی می باشند.

Gaseous Bath

3-9-4 وان جوشان (حمام وان جوشان):

هر یک از این حمامها شامل یک عدد وان به ابعاد تقریبی $1/85 \times 0/84$ متر است و ارتفاع آن حدود 0/7 متر می باشد.

این وان از جنس Acryl Glass با بدنه استنلس استیل، که دارای 4 پایه قابل تنظیم می باشد.

همچنین این وان دارای تابلوی کنترل با وسائل اندازه گیری فشار، دما و چراغهای اندیکاتور، پمپ

جهت تنظیم فشار، محل نگهداری پا می باشد.

وسایل زیر باید در این حمام پیشبینی گردد:

- نرده یا دستگیره

- جالباسی

- صندلی از چوب روسی

- پلکان متحرک

اندازه انشعابات به شرح زیر می باشد :

اندازه انشعاب آب سرد معدنی

اندازه انشعاب آب گرم معدنی

اندازه انشعاب آب سرد معمولی

میزان مصرف (لیتر در دقیقه)

فشار

3/4 اینچ

3/4 اینچ

1/2 اینچ

120 لیتر

4 بار

کلیه این وسایل مقاوم در برابر آبهای معدنی می باشند.

4-9-4 وان با دوش زیر آبی:

Under water Massage Bath

هر یک از حمامها شامل یک عدد وان به ابعاد تقریبی $0/96 \times 2/2$ متر و عمق آن $0/83$ متر می باشد.

این وان از جنس Acryl Glass با بدنه استیل استیل با کله دارای 6 پایه قابل تنظیم است.

همچنین این وان دارای تابلوی کنترل با وسایل اندازه گیری فشار، گرما، چرخ های اندیکاتور، پمپ

جهت تنظیم فشار جت گردان، نوزل ماساژدهنده با لوله قابل انعطاف، برس ماساژ، محل نگهداری سر، محل

نگهداری پا می باشد، وسایل زیر باید در این حمام پیش بینی گردد:

- نرده یا دستگیره

- جالباسی

- صندلی از چوب روسی

- پلکان متحرک

اندازه انشعابات به شرح زیر می باشد :

اندازه انشعاب آب سرد معدنی

اندازه انشعاب آب گرم معدنی

اندازه انشعاب آب سرد معمولی

3/4 اینچ

3/4 اینچ

1-1/2 اینچ

میزان مصرف (لیتر در دقیقه)

فشار

کلیه این وسایل مقاوم در برابر آبهای معدنی می‌باشند.

4-9-5 حمام شستشوی داخلی:

Purging Bath

این حمام شامل:

- تخب مخصوص قابل تنظیم با یک عدد توالت قابل تخلیه
 - شیر آلات شستشو از آب معمولی
 - شیرآلات آب معدنی
 - دستگاه تنقیه با وسائل کنترل به طور کامل
 - وانهای آب معدنی کوچک از جنس Acryl Glass جهت شستشو و ماساژ قسمت‌های مختلف مقعد و غیره با شیرآلات کنترل مربوطه
 - نرده یا دستگیره
 - جالباسی
 - صندلی از چوب روسی
 - پلکان متحرک
- کلیه این وسایل مقاوم در برابر آبهای معدنی می‌باشند.

4-9-6 استخرهای تمرینی و جریان سریع:

Jet Stream Pool

استخرهای تمرینی و جریان سریع جهت عملیات ژیمناستیک به صورت گروهی بوده و هر استخر

دارای لوازم به شرح زیر می‌باشد:

- فیلتر اولیه نوع سریع
- شیر آلات کنترل و وسائل کنترل
- فیلتر ثانویه نوع سریع با سیستم شستشوی اتوماتیک
- پمپ تزریق مواد شیمیایی با مخزن مواد و غیره به طور کامل
- وسائل تمیز کننده استخر از نوع پلاستیکی
- وسائل مکنده و دمنده اطراف استخر

- جت‌های ماساژ دهنده
- مبدل‌های تامین و ثابت نگهدارنده حرارت با وسائل کنترل مورد نیاز
- نرده‌های هدایت و نشستن و عملیات درمانی
- وسائل ضد عفونی و استریل کردن استخر
- دستگاه ماساژ زیرآبی
- دستگاه انتقال مریض به داخل استخر
- دوش‌های اضطراری جهت تمیز نمودن بدن
- حوضچه ضد عفونی کننده پا
- پلکان متحرک
- جالباسی
- کلیه این وسایل مقاوم در برابر آبهای معدنی می‌باشند.

4-9-7 ائروسول یا حمام بخار:

Affusion Unit Aerosol

این دستگاه شامل دو قطعه اصلی یکی جهت پودر نمودن و بخار نمودن آب معدنی و دیگری جهت تامین هوا می‌باشد، وسائل زیر باید در اطاق پیش‌بینی گردد:

- نرده یا دستگیره
- نیمکت از چوب روسی
- صندلی از چوب روسی
- پلکان متحرک
- جالباسی

اندازه انشعابات به شرح زیر می‌باشد :

اندازه انشعاب آب سرد معدنی

اندازه انشعاب آب گرم معدنی

اندازه انشعاب آب سرد معمولی

میزان مصرف (لیتر در دقیقه)

فشار

3/8 اینچ

3/8 اینچ

3/8 اینچ

81

4 بار

این اتاق همچنین دارای چراغهای ماوراء بنفش با رفلکتور منعکس کننده می باشند.
کلیه این وسایل مقاوم در برابر آبهای معدنی می باشند.

4-9-8 آبفشان یا بخور:

Spraying Inhalation Unit

این دستگاه به صورت سری در یک طرف دیوار و یا در وسط به صورت دو طرفه نصب می گردد، هر یک از این آبفشانها دارای دستگاههای کنترل محل اتصال آبگرم معدنی، شیر آلات کنترل و لوله خرطومی جهت مصرف (در دهان، دماغ و ماسک) می باشد.
این دستگاهها همچنین شامل یک عدد کمپرسور جهت تامین هوا و فشار، دستگاه استریزاسیون و دستگاه گرم کننده الکتریکی می باشد.

وسایل زیر باید در این قسمت پیش بینی گردد:

- صندلی مخصوص نشستن
- میز مخصوص نصب دستگاه
- صندلی استراحت
- جالباسی

- دیوارهای جدا کننده با شیشه

اندازه انشعابات به شرح زیر می باشد:

اندازه انشعاب آب گرم معدنی

اندازه انشعاب هوا

فشار

ظرفیت مصرف (لیتر در دقیقه)

کلیه این وسایل مقاوم در برابر آبهای معدنی می باشند.

4-9-9 حمام سونا:

Sauna Bath

این حمام دارای ظرفیت حدود 20 نفر بوده و تمام دیوار بدنه آن از چوب مخصوص باید پوشانده شود و شامل لوازم به شرح زیر می باشند:

- سطح مواد معطر

- هیتر گرم کننده

1/2 اینچ

1/2 اینچ

4 بار

50

- نیمکت‌های چوبی مخصوص

- نوزل پودر کننده آب معدنی

- صندلی مخصوص سونا

- دوش

- سیستم های کامل کنترل هوا ، گرما و رطوبت

- تخلیه هوا

همچنین دارای یک عدد استخر کوچک آب معدنی Sauna Pool بوده که این استخر نیز شامل

لوازم زیر به شرح زیر می باشد:

- فیلتر نوع سریع اولیه

- پمپهای سیرکولاسیون

- شیر آلات کنترل و وسائل کنترل

- فیلتر نوع سریع ثانویه با سیستم شستشوی اتوماتیک

- پمپ تزریق مواد شیمیایی با مخزن مواد شیمیایی و غیره به طور کامل

- وسائل تمیز کننده استخر از نوع پلاستیکی

- وسائل مکنده و دمنده اطراف استخر

- مبدل‌های تامین و ثابت نگهدارنده حرارت آب با وسائل کنترل

- نرده‌های هدایت و نشستن

- وسائل ضد عفونی و استریل کردن استخر

کلیه این وسایل مقاوم در برابر آبهای معدنی می باشند.

4-9-10 ماساژ:

Massage

این اتاق مخصوص ماساژ بوده و لوازم زیر در آن باید نصب گردند:

- تخت مخصوص ماساژ با روکش مخصوص با زیر سری قابل تنظیم

- پلکان متحرک

- صندلی متحرک قابل تنظیم

- چراغ مادون قرمز برای درمان حرارتی با رفلکتور مادون قرمز

- دستگاه اتوماتیک ماساژ

- دوش ماساژ آب معدنی در صورت نیاز

4-9-11 ژیمناستیک (بدنسازی):

Gyamnasiun Room

این اتاق جهت عملیات ورزشی (ژیمناستیک) بوده و عملیات توان بخشی در آن انجام می‌گیرد. کف

این اتاق با تخته‌های مخصوص باید پوشانده شود و شامل لوازم زیر می‌باشد:

- ماشین پارو زنی

- چوبهای بارال

- تشک برای کار و تمرینهای روی زمین

- دوچرخه ثابت

- آینه دیواری برای کنترل حرکات

- نرده‌های هدایت و دستگیره‌ای

- فرشهای ژیمناستیک

- چوبهای تمرینی

- دمبل با وزنه‌های مربوطه

- صندلی استراحت و نیمکت

و وسائل مورد نیاز دیگر براساس خواسته‌های طرح.

4-9-12 . مکانوتراپی:

Mechanotherapy Room

این اتاق جهت عملیات توان بخشی موضعی بدن بوده و جهت تمرین و درمان هر یک از اعضاء

(قوزک ، آرنج، مچ ، چانه ، فک و غیره) می‌باشد.

لوازم و وسائل داخل این اتاق به شرح زیر می‌باشد:

الف) قفس درمان کششی شامل :

- دیوارهای چوبی

- وزنه‌های کششی قابل اتصال به بدن

- صندلی متحرک با وزنه

- وزنه‌های کیسه‌ای با وزنه‌های مختلف

- دستگیره‌های ثابت جهت تمرینات
- چنگک و اتصالات جهت آویزان نمودن وزنه‌ها و سیمهای رابط با دستگیره لازم.

(ب) تخت درمان کششی شامل:

- قابل حرکت و تغییر به صورت عمودی و افقی مایل

- قابل تغییر فقط یک قسمت تخت

- پشتی قابل تنظیم

- ارتفاع قابل تنظیم

این تخت باید به صورت سریع قابل تنظیم و قفل شدن باشد.

(ج) وسایل متفرقه:

- صندلی استراحت

- دوچرخه تمرینی توان بخشی

- صندلی با چوب روسی

- دمبل با وزنه‌های مختلف

- آینه‌های دیواری

- پلکان متحرک

و وسایل مورد نیاز بر اساس خواسته‌های طرح.

4-9-13 اتاق استراحت:

Rest Room

این اتاق جهت استراحت افراد بعد از عملیات آبدرمانی بوده و شامل صندلی‌های استراحت (نوع

بزرگ قابل تنظیم) می‌باشد.

4-10 هسته اصلی:

بررسی فضاهای مورد نیاز مجموعه:

4-10-1 اتاق خوابها:

طراحی اتاق خوابها در مجموعه هتل از ارکان اساسی است. یک ارتباط درست، مناسب و راحت برای

مسافر در بین فضاهای مجموعه می‌تواند تاثیر فراوان و مثبتی روی شخص داشته باشد.

بطور کلی فضای کل طبقات هتل را می‌توان در زیر مشاهده کرد:

4-1-10-1 اتاقهای خواب:

اتاقهای این قسمت شامل: دو نفره، کینگ، سوئیت، سوئیت بزرگ می باشد. بعضی از این اتاقها دارای بالکن اختصاصی می باشند و در بعضی از آنها درب ارتباطی وجود دارد که در مواقع لزوم بتوان از اتاقهای مرتبط استفاده نمود. معمولا درصد تخصیص تعداد اتاقهای فوق نسبت به کل بشرح زیر است: دو نفره 80%، کینگ 8%، سوئیت 10% و سوئیت بزرگ 2%.

اتاق معلولین بایستی دارای سرویس بهداشتی و حمام مخصوص این افراد باشد بطور معمول از هر 25 عدد، یک اتاق بایستی دارای سرویس بهداشتی و حمام مخصوص این افراد باشد. در این طبقات اختلاف سطح و پله نبایستی طراحی شود تا شخص معمول از آسانسور تا فضای اتاق خواب را با آسودگی طی نماید.

4-1-10-2 کریدور اصلی:

این راهرو نقش مهمی در جابجایی و هدایت مسافر دارد. رابط اصلی هال ورودی، آسانسورهای مسافری، بخش خدماتی و خانه داری با اتاق خوابها و هدایت کننده افراد به سمت پله های فرار در موارد اضطراری است.

تناسب در طراحی و ایجاد نورگیر و منظر در این کریدور نقش زیادی در روحیه مسافر هنگام تردد در این طبقات را دارد.

در دو طبقه اول اتاق خوابها در دو طرف کریدور اتاق داریم اما از طبقه سوم به بالا یک طرف اتاق می باشد و منظر چشم انداز زیبای سایت طبیعی شهر و رشته کوه سبلان در طرف دیگر جلوه خاصی به این طبقات می دهد.

4-1-10-3 هال ورودی آسانسورها:

فضایی برای عدم ایجاد تراکم در جلو آسانسورها و دعوت کننده اصلی افراد جهت تشخیص محل بالابرها. بهتر است طراحی این فضا نیز توأم با استفاده از نور و منظر باشد.

4-1-10-4 نشیمن:

ایجاد فضاهایی جهت مکث و نشیمن های خصوصی در طول بلند کریدور میتواند جذابیت و زیبایی خاصی به این طبقات دهد.

4-1-10-5 بخش خانه داری و خدمات:

این فضا جهت استقرار بالابرهای خدماتی به لحاظ ارتباط مستقیم با فضاهای خدماتی در طول طبقات تا هسته اصلی آن در زیرزمین می‌باشد. این فضا از دو قسمت خانه داری و آبدارخانه تشکیل می‌شود. قسمت خانه‌داری دارای قفسه‌ها و کمد‌ها و ملحفه و حوله تمیز می‌باشد و دارای محل شوت ملحفه کثیف تا بخش رختشویخانه اصلی هتل است. بطور کلی مسئولیت اتاقها اعم از نظافت و کنترل بر عهده خانه داری است. قسمت آبدارخانه دارای ماشین یخ ساز و آب سرد کن می‌باشد و مسئولیت سرویس دهی به اتاقها از نظر مواد غذایی را داراست. یکی از روشهای منطقی طراحی در طبقات هتل، رابطه مستقیم اسانسورهای خدماتی، بخش خانه داری و آبدارخانه با هم در یک فاصله می‌باشد تا ماحصل آن یک مجموعه پشتیبانی خوبی برای سرویس دهی به افراد باشد.

4-10-1-6 پله‌های فرار:

ارتباط عمودی جهت تخلیه مسافری از طبقات بالا در مواقع اضطراری می‌باشد. حداقل فاصل این پله از دورترین اتاق نبایستی از 30 متر بیشتر باشد. این پله‌ها یا بایستی بصورت باز در بدنه ساختمان قرار گیرد یا بصورت بسته مجهز به دیوارهای ضد آتش تا حداقل 4 ساعت باشند.

4-10-1-7 اسانسور ورزشی:

این اسانسور جهت استفاده مسافریین مقیم هتل برای ورود به فضای ورزشی (آبدرمانی) و یا رفتن به محوطه باز هتل و استفاده از زمینهای رو باز بدون تداخل با فضای لابی اصلی هتل تعبیه شده است. این اسانسور در طبقات، از یک طرف تمام شیشه است و دید منظر بیرون را در اختیار مسافریین قرار می‌دهد.

4-10-2 لابی:

همانطور که در نمودارها دیده می‌شود لابی اصلی ترین هسته یک هتل میباشد. مهمترین فضای سیرکولاسیون و مکث و تقسیم فضایی بر عهده این بخش است. لابی طراحی شده بیانگر شخصیت اصلی هتل بوده، حد و ارزش اصلی مجموعه را تعیین می‌نماید. در لابی این مجموعه علاوه بر ورودی اصلی، فضایی برای استقرار میز مدیریت داخلی، اتاقک باربر (ایستگاه پادو) جهت حمل و نگهداری موثرت چمدانها که بهتر است این فضا در نزدیکی درب ورودی قرار گیرد، در نظر گرفته شده است. بهتر است مکانهایی جهت ملاقاتهای کوتاه مدت بصورت مجزاتر نسبت به نشیمن اصلی قرار داده شود.

بطوریکه در نمودار دیده میشود ارتباط این هسته اصلی با فضای ورزشی و فرهنگی بترتیب توسط دو مفصل یعنی فروشگاهها و کریدور فرعی که از جلوی نمازخانه‌ها و سرویس‌های بهداشتی عبور می‌کند، می-

مجزا، دیگر نیازی به تعبیه وضوخانه نیست و از همین فضا میتوان استفاده نمود. در این قسمت در دو بخش زنانه و مردانه هر کدام یک سرویس و دستشویی جهت استفاده معلولین باید طراحی شود. ابعاد محوطه سرویس بهداشتی حدود 150×150 سانتیمتر است با کاسه مستراح مخصوص. ارتفاع دستشویی 75 سانتیمتر بوده و دارای شیرهای اهرمی مخصوص میباشد.

4-10-6- فروشگاهها:

در این بخش 8 فروشگاه طراحی شده است تا قسمتی از نیازها و اوقات فراغت مسافری را بر آورده نماید. این فضا نیز می بایستی دورتر و کمی مستقل تر از فضای لابی در نظر گرفته شود تا مسافر و میهمان بدون قطع فضای اصلی و پرتراکم بتواند با خیال آسوده از فروشگاهها دیدن کند. این قسمت در مجموعه نقش مفصل ارتباطی لابی با فضای ابدرومانی را نیز دارد.

4-10-7- بالابرها: (ارتباطات عمودی)

در این قسمت چهار دسته ارتباط عمودی (پله و آسانسورها) در نظر گرفته شده است.

4-10-7-1- بالابر مسافری:

که جهت استفاده از اتاق خوابها در طبقات می باشد و این فضا از پارکینگ تا طبقات بالا قابل استفاده مسافرین مقیم هتل است.

4-10-7-2- بالابر تشریفاتی:

همانطور که در نمودار مشاهده می شود یک پلکان تشریفاتی در فضای لابی در نظر گرفته شده است. یک آسانسور هم در کنار آسانسور مسافری که این دو ارتباط عمودی مخصوص استفاده میهمانان غیر مقیم هتل از فضای رستورانها و بخش تفریحی کودکان در طبقه اول می باشد.

4-10-7-3- بالابر خدماتی:

رابط بخشهای خدماتی، خانه داری و پشتیبانی در کلیه طبقات میباشد و مخصوص استفاده پرسنل خدماتی است. این فضا بایستی دور از دید مسافرین طراحی شود، معمولا در لابی با فضای پشتیبانی و روم سرویس ادغام میشود و در طبقات با خانه داری و آبدارخانه اتاقها تلفیق می شود.

4-10-7-4- بالابر آشپزخانه:

که در مورد آن در قسمت تریا توضیح داده شد. این ارتباط عمودی مسئولیت حمل غذا و مواد خوراکی از آشپزخانه اصلی هتل به محلهای آماده سازی غذا را دارا می باشد.

توضیح اینکه یک آسانسور جهت استفاده معلولین در نظر گرفته شود. این آسانسور دارای یک درب کشویی با چشم الکترونیک و دستگیره کمکی می‌باشد و ارتفاع صفحه کلیدهای آن 130 سانتی متر از کف است.

4-10-8 اداری:

قسمت اداری هتل بایستی با پشخوان لابی در ارتباط مستقیم باشد زیرا پشخوان اولین محل برخورد با مسافری می‌باشد که مسئولیت انتقال امور اداری به بخش دفتری هتل بر عهده این قسمت است. ورودی دیگر با خود لابی از این جهت که اگر مسافر یا میهمانی به هر دلیل قصد ملاقات با مدیریت هتل را داشته باشد بتواند از این محل وارد بخش اداری گردد، این قسمت دارای هال انتظار و فضای سیرکولاسیون، سرویسهای بهداشتی، میز منشی، اتاق مدیریت و کنفرانس، اتاق امور کارگزینی و تدارکات، آبدارخانه، حسابداری و بایگانی می‌باشد.

4-10-9 رستورانها:

به طوری که در نمودار دیده می‌شود برای طراحی مجموعه، تعدادی از فضاها در طبقه دوم دیده می‌شود. فضای قرارگیری رستورانها (رستوران - رستوران سنتی) در این طبقه دارای مزیت‌هایی می‌باشد. آرامش و استقلال به جهت دور بودن از فضای پرتراфик و شلوغ لابی و دید و منظر بهتر به دلیل ارتفاع بالا نسبت به زمین. دو رستوران دیده شده در نمودار در ارتباط مستقیم با قسمت آماده سازی غذا هستند. همانطور که در قسمت تریا اشاره شد، بالابر آشپزخانه از این فضا نیز عبور می‌کند و قابلیت سرویس-دهی از آشپزخانه اصلی را داراست. برای ارتباط سالنهای اصلی با قسمت آماده‌سازی بایستی در نظر داشت تا دید اصلی و بوی غذا فیلتره شود. یعنی میهمانان به طور مستقیم به قسمت آماده سازی دید نداشته باشند و بوی غذا فضای سالن و بالاخص هال اصلی را اذیت ننماید.

4-10-10 بخش بازی و بازیهای کامپیوتری:

این قسمت از بخشهای جذاب برای کودکان و نوجوانان است و بالاخص در منطقه سرعین که دارای آب و هوای سرد می‌باشد در نظر گرفتن این چنین فضاهایی جهت سرگرمی بچه‌ها می‌تواند بسیار مفید باشد. بالاخص در مواردی که بچه‌ها با والدین خود به فضای آبدرمانی نمی‌روند، می‌توانند اوقات فراغت خود را در این محل سپری نمایند. این قسمت را می‌توان به دو فضای مجزا جهت سرگرمیهای کودک و نوجوان به طور مستقل تقسیم نمود. هر فضا دارای کنترل مخصوص به خود می‌باشد.

11-4 بخش فرهنگی:

به طوریکه در نمودار ارتباطی مشاهده میشود توسط همان کریدور مفصلی که در قسمت لابی توضیح داده شد هسته اصلی هتل به این بخش متصل میشود. این قسمت علاوه بر همین ارتباط دارای یک ورودی مستقل میباشد تا میهمانان بتوانند از فضاهای فرهنگی اعم از گالری، سینما و سالن کنفرانس کتابخانه و سایت کامپوتری استفاده نمایند.

1-11-4 ورودی

سالن ورودی این قسمت دارای فضاهای نشیمن مناسب جهت استفاده کنندگان از سینما و (سالن کنفرانس) و محلی جهت اطلاعات و فروش بلیط برای زیر مجموعه فرهنگی میباشد. بخش فرهنگی هتل دارای زیر مجموعه هایی است در زیر به آنها اشاره میشود:

2-11-4 گالری

1-2-11-4 سالن اصلی

این فضا یک سالن مجزا با ورودی و خروجی مخصوص خود جهت برپایی نمایشگاههای دائمی و موقت جهت استفاده میهمانان مقیم و غیره مقیم میباشد. محلی که به علت عدم داشتن تیغه بندی داخلی قابل انعطاف و تغییر بر حسب نوع کاربری در دکوراسیون داخلی توسط استفاده از پارتیشن بندی میباشد.

2-2-11-4 قسمت پشتیبانی

محلی جهت استراحت پرسنل، انبار لوازم و رابطی است بین قسمت اصلی و قسمت خدماتی هتل.

3-11-4 سینما (سالن کنفرانس و گردهمایی)

از مشقات بخش فرهنگی مجموعه میتوان بهد سینما (سالن کنفرانس) آن اشاره نمود.

1-3-11-4 سالن اصلی

این سالن با ظرفیت حدود 180 نفر، دارای ورودیهای اصلی از قسمت پشت سالن و دو سری درب خروجی که سری اول جهت تخلیه افراد به سالن انتظار و سری دوم جهت تخلیه اضطراری به محوطه باز میباشد.

2-3-11-4 انبار

3-3-11-4 فضاهای پشت صحنه

این فضا دارای ورودی مجزا بوده و محلی است جهت آماده شدن (جهت اجرای نمایش، موسیقی، برنامه های تفریحی، کنفرانس) افراد قبل از ورود به سن اصلی

4-3-11-4 پشتیبانی

5-3-11-4. اتاق پروژکسیون

6-3-11-4 اتاق آرشیو

7-3-11-4 اتاق برق

8-3-11-4 اتاق استراحت پرسنل

کلید فضاهای فوق توسط پله خدماتی مخصوص از طبقه پایین قابل ارتباط هستند.

4-11-4 کتابخانه، سمعی بصری و سایت کامپیوتری

این فضا در طبقه دوم فرهنگی قرار دارد .

1-4-11-4 سالن اصلی

این قسمت فضای بزرگی است که به روش پارتیشن بندی تقسیم میشود و دارای میز متصدی و کنترل

میباشد

2-4-11-4. کتابخانه

• این قسمت شامل قفسه های کتاب (اعم از تخصصی علمی -آبدرمانی و غیره) میباشد .

• میز کنترل

• میزهای مخصوص کتابخوانی .

3-4-11-4. سمعی بصری

شامل میزهایی است مجهز به ویدئو و تلویزیون که با استفاده از گوشی جهت عدم مزاحمت برای

دیگران قابل استفاده است.

4-4-11-4 سایت کامپیوتری

شامل میزهای مجهز به دستگاههای کامپیوتر جهت استفاده از اینترنت و نرم افزارهای کامپیوتری.

5-4-11-4 فضای پشتیبانی

شامل انبار لوازم، آرشیو و استراحت پرسنل است.

5-11-4. بالابرها (ارتباط عمودی)

بخش فرهنگی هتل در دو سطح در نظر گرفته شده است، برای همین منظور از آسانسور و پله

مخصوص جهت حمل افراد استفاده میشود تا در موارد خاص هم قابلیت استقلال فضایی داشته باشد.

این فضا جهت تقسیم افراد برای استفاده از فضاهای آبدرمانی در طبقه همکف و یا فضاهای بدنسازی، ماساژ، استراحت و مکانوتراپی (پس از آبدرمانی) در طبقه اول میباشد.

3-12-4 بالابرها

شامل آسانسورها مسافری که با حال تقسیم در ارتباط است و آسانسور خدماتی که با فضای پشتیبانی مربوط میباشد و مسئولیت سرویس دهی و خدمات و جمع آوری حوله و وسایل کثیف است. توضیح اینکه با وجود دو طبقه چون افراد مسن و در بعضی موارد ناتوان از این فضا استفاده میکنند جهت رفاه حال آنها از بالابرها استفاده شده است.

4-12-4 بخشهای آبدرمانی

توضیح فضاهای این قسمت به علاوه وسایل و لوازم مورد نیاز آن در مباحث قبل آمده است .

1-4-12-4 دوشها

این فضا جهت دوش گرفتن با آب معمولی قبل از استفاده از فضاها و حوضچه استریل است.

2-4-12-4 اتاق آب افشان (بخور)

3-4-12-4 اتاق حمام بخار (اُروسل)

4-4-12-4 حمام سونا

5-4-12-4 کابین دوش افقی

6-4-12-4 کابین دوش پرتابی

7-4-12-4 حمام وان جوشان

8-4-12-4 حمام وان دوش زیر آبی

9-4-12-4 حمام دوش درون زدا

10-4-12-4 جکوزی خوابیده

11-4-12-4 جکوزی خوابیده

12-4-12-4 حوضچه ارتباطی با استخر

به جهت وجود بخار آب شدید به علت دمای بالای آبهای گرم معدنی (40) و سرمای سرعین بالاخص در فصول سرد جابجایی افراد از فضای داخل به فضای سرباز به صورت ناگهانی و بالعکس آن هم با لباسهای شنا بسیار نادرست میباشد از این رو به طور معمول و امروزی استخر کوچکی را در درون فضاهای

داخلی تعبیه می نماید که با استخر اصلی در محوطه باز در ارتباط است و فرد میتواند با قرارگیری در درون این استخر از طریق حرارت ثابت آب از فضای داخل به فضای خارج و بالعکس جابجا شود .

4-12-4-13 استخرها

4-12-5 پرسنل

4-12-5-1 کریدور خدماتی

4-12-5-2 حال تقسیم بخش خدماتی

4-12-5-3 اتاق استراحت پرسنل

4-12-5-4 سرویسهای بهداشتی پرسنل

4-12-5-5 اتاق کمکهای اولیه

4-12-5-6 انبار

فضاهای ذیل در طبقه دوم آبدرمانی قرار دارند:

4-12-6 فضاهای جانبی

4-12-6-1 اتاق ماساژ

4-12-6-2 اتاق مکانوتراپی

4-12-6-3 فضای استراحت

4-12-6-4 اتاق بدنسازی

4-13-4 خدماتی - پشتیبانی

4-13-1 ورودی خدماتی

این قسمت شامل رامپ ورودی خدماتی میباشد که بایستی در محوطه استقرار و گردش وسائط و سرویسهای کارکنان تهیه دیده شود.

4-13-1-1 قسمت نگهبانی و کارت زنی

این قسمت شامل اتاق نگهبان و کنترل مسئول بارنداز میباشد و محل کنترل ورود و خروج کارکنان مجموعه است.

4-13-1-2 محوطه بارنداز

این فضا محلی با ارتفاع بلندتر نسبت به کف محوطه جهت تخلیه و یا بارزنی آسانتر میباشد. برای بردن بارهای تخلیه شده به انبارهای مربوطه بایستی رامپی برای خرید چرخهای مخصوص تعبیه شود.

4-13-2 تاسیسات مکانیکی و برق

این فضا جهت استقرار تاسیسات مکانیکی مجموعه اعم از تاسیسات برودتی، حرارتی و دستگاههای آبرمائی و موتور خانه میباشد. فضایی هم جهت دستگاههای برق و ژنراتورهای مخصوص اضطراری تعبیه شده است.

4-13-3 کارگاههای خدماتی

فضاهائی هستند جهت استقرار کارگاههای مختلف اعم از نجاری، الکتریکی تعمیر وسایل مکانیکی، خیاطی، نقاشی و... این فضاها از قسمت‌های پشتیبانی مهم مجموعه به شمار می آیند.

4-13-4 فضای پرسنل

این فضاها جهت استفاده پرسنل و خدمه مجموعه میباشد.

4-13-4-1 رختکن - دوش و سرویسهای بهداشتی

این فضا در دو قسمت زنانه و مردانه به صورت مجزا طراحی شده است که شامل فضای تعویض لباس و سرویسهای بهداشتی و دوشها میباشد.

4-13-4-2 غذا خوری

این فضا جهت غذاخوری پرسنل در نظر گرفته شده است که ارتباط نزدیک و مرتبگی با آشپزخانه اصلی دارد.

4-13-5 آشپزخانه اصلی

4-13-5-1 سالن طبخ

محل جهت طبخ و آماده سازی غذا، دسر، نوشیدنی و... جهت سرویس دهی به رستورانهای مجموعه میباشد.

4-13-5-2 فضای ظرفشویی

4-13-5-3 بالا بر آشپزخانه

4-13-5-4 انبار و سردخانه

این قسمت جهت انبار کردن و محافظت از وسایل و مواد غذایی می باشد.

4-13-5-5 انبار

این فضا شامل انبار مواد غذایی، نوشابه، وسایل می باشد.

6-5-13-4 سردخانه

شامل سرد خانه زیر صفر و بالای صفر نوشابه و سبزیجات می باشد که ارتباط نزدیکی با بارنداز و آشپزخانه اصلی دارد .

6-13-4 رختشویخانه

1-6-13-4 شوت و اتاقک محلفه کثیف

این فضا دارای داکتی است که با خانه داری طبقات در ارتباط است . بی محل جمع آوری ملحفه و حوله کثیف می باشد .

2-6-13-4 اتاق مسنول

3-6-13-4 خشکشویی

7-13-4 خانه داری

1-7-13-4 انبار ملحفه تمیز

2-7-13-4 اتاق خانه دار

3-7-13-4 اتقا وسایل گمشده

4-7-13-4 اتاق تحویل روپوش

این قسمت محل تحویل روپوشهای تمیزی است که از قسمت رختشویخانه به آنجا آمده است و بایستی که به کارکنان تحویل داده شود .

8-13-4 بالاتر خدماتی

این ارتباط عمودی در رابطه نزدیکی با قسمت خانه داری و رختشویخانه بوده و از طرفی دارای فضای حال ورودی در ارتباط با کریدور اصلی است تا کارکنان و پرسنل مجموعه را در طبقات تقسیم نماید .

9-13-4 پارکینگها

1-9-13-4 پارکینگ داخلی

فضای جهت پارک وسائط نقلیه مسافرین میباشد که دارای ورودی و خروجی مجزا از قسمت خدماتی است .

به علت سرما و برف شدید در سرعین این قسمت در زیر ساختمان و در فضایی محفوظ طراحی شده است و بیشتر جهت استفاده در فصل سرد و زمستان در نظر گرفته شده است .

معمولا به ازای هر 5 اتاق هتل یک پارکینگ و یا درصد تقریبی 30 از کل تعداد اتاقها رقم تعداد پارکینگها را پیش بینی می نماید. این قسمت با بالابر مسافری جهت دسترسی به فضای لابی در ارتباط می باشد.

4-13-9-2 پارکینگهای محوطه

به علت وجود ورودیهای مجزا جهت پخش فرهنگی و ورزشی مجموعه و استفاده غیر مستقیم افراد از فضای مختلف پروژه قسمتهایی در محوطه بیرونی هتل جهت پارکینگ طراحی شده است تا در موارد لزوم مورد استفاده قرار گیرد.

تشریح طرح پیشنهادی

-ایده های اصلی شکل دهنده طرح سایت مجموعه

1. توجه به دید و منظر با توجه به مجاورت سایت.
2. در نظر گرفتن مسیرهای پیاده ویژه و مجزا از مسیر ماشین رو
3. حرکت آب در مجموعه برای ایجاد حرکت و سکونهای متناوب در مجموعه
4. استفاده از خطهای منحنی به جهت فراهم نمودن مکانهای شاد و مفرح و هماهنگی با توپوگرافی سایت

ایده های اصلی شکل دهنده فرم کلی ساختمان

1. استفاده از حجم های لایه لایه و با اختلاف ارتفاع
2. عدم استفاده از یک فرم یکپارچه
3. استفاده از فرمهای خطی و ایجاد شکستگی در حجم

برنامه فیزیکی

3- بخش ورزشی

جدول 4-1: آبدرمانی

شرح	زیر بنای خالص (متر مربع)	تعداد	جمع زیر بنای خالص (متر مربع)	کل مساحت خالص (متر مربع)	توضیحات
آبدرمانی				1091	در دو بخش زنانه و مردانه
هال ورودی	25	2	50		
تحويل كفش و حوله	7	2	14		
رختكن و كمد	65	2	130		
سرويسهای بهداشتی	15	2	30		4 توالت، 3 دستشویی
دوش آب معمولی	12	2	24		6 دوش
اتاق آفشان (بخور)	30	2	60		
اتاق حمام بخار (اُروسل)	35	2	70		
سونا	40	2	80		
کابین دوش افقی	9	2	36		
کابین دوش پرتابی	15	2	15		
حمام وان جوشان	9	2	36		
حمام دوش درون زا	9	2			
جکوزی	16	2	32		
جکوزی نشسته	9	2	18		
استخر با آب معدنی	50	2	100		
استخر با آب معمولی	50	2	100		
حوضچه ارتباطی	20	2	40		

جدول 4-2: اتاق خوابها

1- بخش اقامتی					
		100	2	50	فضای استراحت
		60	2	30	بدن سازی و مکانوتراپی
		60	2	30	ماساژ

2- خانه داری

شرح	زیر بنای خالص (متر مربع)	تعداد	جمع زیر بنای خالص (متر مربع)	کل مساحت (متر مربع)	توضیحات
خانه داری				146	
اتاق تحویل روپوش	24	1	24		
اتاق خانه دار	12	1	12		
سالن اصلی	100	1	100		
اتاق وسائل گمشده	10	1	10		

4- بخش خدماتی - پشتیبانی

جدول 4-3: انبار

انبار					
	140				
انبار وسائل عمومی		50	1	50	
انبار مواد غذایی		20	1	20	
انبار نوشابه		20	1	20	
انبار تاسیسات		50	1	50	

جدول 4-4: تاسیسات - پارکینگ

1030	550	1	550	مکانیک (موتور خانه)
	80	1	80	برق و ژنراتور
	400	1	400	پارکینگ سر پوشیده

4- بخش خدماتی - پشتیبانی

جدول 5-4: بخش خدماتی پشتیبانی

شرح	زیر بنای خالص (متر مربع)	تعداد	جمع زیر بنای خالص (متر مربع)	کل مساحت خالص (متر مربع)	توضیحات
آشپزخانه				270	
بخش اصلی	210	1	210		
سرد خانه زیر صفر	20	1	20		
سرد خانه بالای صفر	20	1	20		
سرد خانه سبزیجات و نوشابه	20	1	20		

جدول 6-4: رختشویخانه

	170				رختشویخانه
		1	135		سالن اصلی
		1	9		اتاق مسئول
		1	1		شوت ملحفه
		1	24		اتاق ملحفه کثیف

جدول 4-7: سرسرای ورودی (لابی)

شرح	زیر بنای خالص (متر مربع)	تعداد	جمع زیر بنای خالص (متر مربع)	کل مساحت خالص (متر مربع)	توضیحات
سرای ورودی				671	
نشیمن و سیرکو لاسیون	350	1	350		
دستگاه پادو و اتاق لباس	8	1	8		
مدیر داخلی	2	1	2		
فروشگاهها	12	8	96		
تلفنها	1	5	5		
نماز خانه مردانه	45	1	45		
نماز خانه زنانه	45	1	45		
سرویس بهداشتی مردانه	25	1	25		5 شامل توالت
سرویس بهداشتی زنانه	25	1	25		5 توالت و دستشویی
پیشخوان	25	1	25		شامل پذیرش، اطلاعات، صندوق، کلید داری و ...
خدماتی پشتیبانی	45	1	45		

1- بخش اقامتی

جدول 4-8: اداری

توضیحات	کل مساحت خالص (متر مربع)	جمع زیر بنای خالص (متر مربع)	تعداد	زیر بنای خالص (متر مربع)	شرح
	133				اداری
		30	1	30	فضای انتظار
			1	20	اتاق مدیریت
		12	1	12	اتاق معاون
		12	1	12	اتاق کارگزینی و تدارکات
		35	1	35	حسابداری
		5	1	5	بایگانی
		6	1	6	آبدارخانه
		6/5	1	6/5	سرویس بهداشتی مردانه
		+6/5	1	6/5	سرویسهای بهداشتی زنانه

جدول 4-9: تریا

شرح	زیر بنای خالص (متر مربع)	تعداد	جمع ریر بنای خالص (متر مربع)	کل مساحت خالص (متر مربع)	توضیحات
تریای				217	
فضای اصلی	165	1		165	
فیلتر	20	1	20		
آماده سازی	32	1	32		

جدول 4-10: رستوران

شرح	زیر بنای خالص (متر مربع)	تعداد	جمع ریر بنای خالص (متر مربع)	کل مساحت خالص (متر مربع)	توضیحات
رستوران				274	
فضای اصلی	200	1	200		
آماده سازی	60	1	60		مشترک با رستوران ستی
رختکن مردانه	7	1	7		
رختکن زنانه	7	1	7		

جدول 4-11: سر گرمی و تفریحات

100				سر گرمی و تفریحات
	50	1	50	بازی کودکان
	50	1	50	بازی نوجوانان

1- بخش فرهنگی

جدول 4-12: ورودی بخش فرهنگی

شرح	زیر بنای خالص (متر مربع)	تعداد	جمع زیر بنای خالص (متر مربع)	کل مساحت خالص (متر مربع)	توضیحات
ورودی				332	
سالن ورودی	300	1	300		
سرویس بهداشتی مردانه	16	1	16		شامل 3 دستشویی و 3 توالت
سرویس بهداشتی زنانه	16	1	16		شامل 4 توالت و 3 دستشویی

بخش فرهنگی

جدول 4-13: گالری

250				گالری
	210	1	210	سالن اصلی
	40	1	40	فضای پشتیبانی و خدماتی

جدول 4-14: اتاق فرهنگی					
اتاق فرهنگی					250
کتابخانه، مجلات، سمعی وبصری، سایت کامپیوتری					
سالن اصلی	210	1	210		
فضای پشمانی و خدماتی	40	1	40		

2_ 9 بخش فرهنگی

جدول 4-15: سینما					
شرح	زیر بنای خالص (متر مربع)	تعداد	جمع زیر بنای خالص (متر مربع)	کل مساحت خالص (متر مربع)	توصیحات
سینما				349	
سالن اصلی	155	1	155		
انبار	30	1	30		
پشت صحنه	40	1	40		
و فروش بلیط	9	1	9		
هال و روی	50	1	50		
اتاق پروژکسیون	5	1	5		
سالن اصلی	40	1	40		
اتاق برق	5	1	5		
اتاق آرشیو	5	1	5		
اتاق مسئول	10	1	10		

3- بخش ورزشی

جدول 4-16: ورودی بخش ورزشی					
شرح	زیر بنای خالص (متر مربع)	تعداد	جمع زیر بنای خالص (متر مربع)	کل مساحت خالص (متر مربع)	توضیحات
سالن ورودی				272	
سالن اصلی	250	1	250		
کامپیوتری	5	2	10		
و پذیرش	6	2	12		زنانه و مردانه

جدول 4-17: خدماتی					
خدماتی				70	
حوله و کفش	12	1	12		
استراحت پرسنل	25	1	25		
سرویسها بهداشتی	10	1	10		
کمکهای اولیه	9	1	9		
انبار	15	1	15		

4- بخش خدماتی - پشتیبانی

جدول 4-18: فضاهای عمومی					
شرح	زیر بنای خالص (متر مربع)	تعداد	جمع زیر بنای خالص (متر مربع)	کل مساحت خالص (متر مربع)	توضیحات
فضای عمومی				482	
و کارت زنی	12	1	12		
کارگاههای فنی	20	9	180		
رختکن مردانه کارکنان	20	1	20		
سرویس بهداشتی و دوش	25	1	20	4توالت، 4دستشوئی	
رختکن زنانه کارکنان	25	1	25		
سرویس بهداشتی و دوش	20	1	20	4توالت، 4دستشوئی	
غذا خوری مردانه	100	1	100		
غذا خوری زنانه	100	1	100		

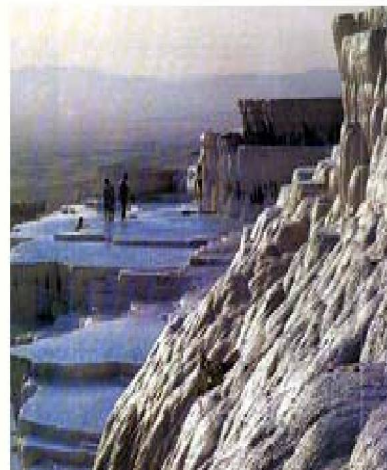
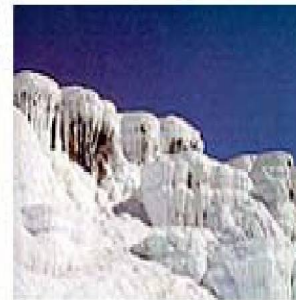
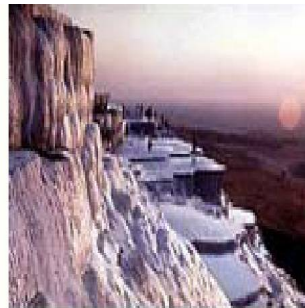

شکل 4-1: آبگرم ایسلند

Bermondsey, انگلستان

شکل 2-4: Bermondsey انگلستان

بگرم، Pamukkale، ترکیه

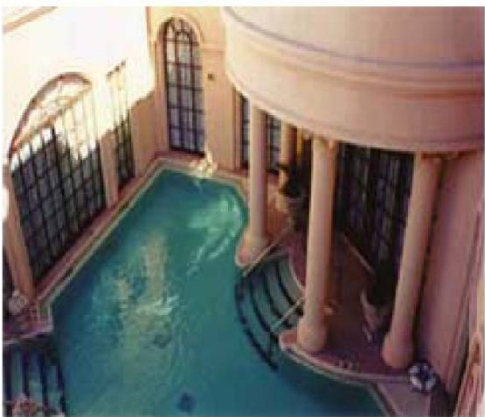
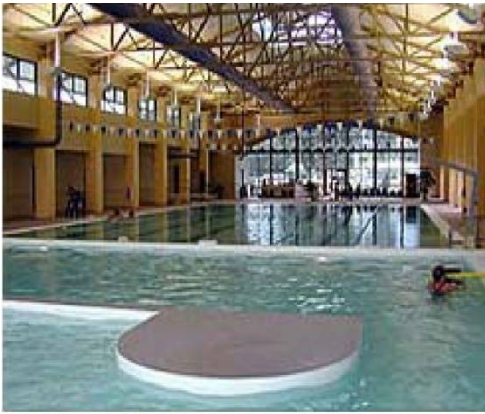
بگرم

شکل 3-4: آبگرم Pamukkale ترکیه

نمونه‌هایی از مجتمع‌های آب‌رمانی

شکل 4-4: نمونه‌هایی از مجتمع‌های آب‌رمانی

نمونه‌هایی از استخرهای بگوم

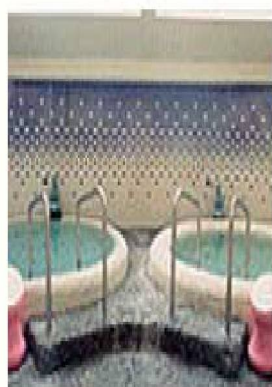
شکل 4-5: نمونه‌هایی از استخرهای آبدرمانی

پروژه

نمونه‌هایی از تجهیزات ورزشی و مجتمع‌های آب‌و‌مغزی
 شکل 4-6: نمونه‌هایی از تجهیزات درمانی و ورزشی در مجتمع‌های آب‌درمانی

پژوه

مجتمع آبوملّي Kishigon، ژاپن

مجتمع آبوملّي Hushimchung، کره

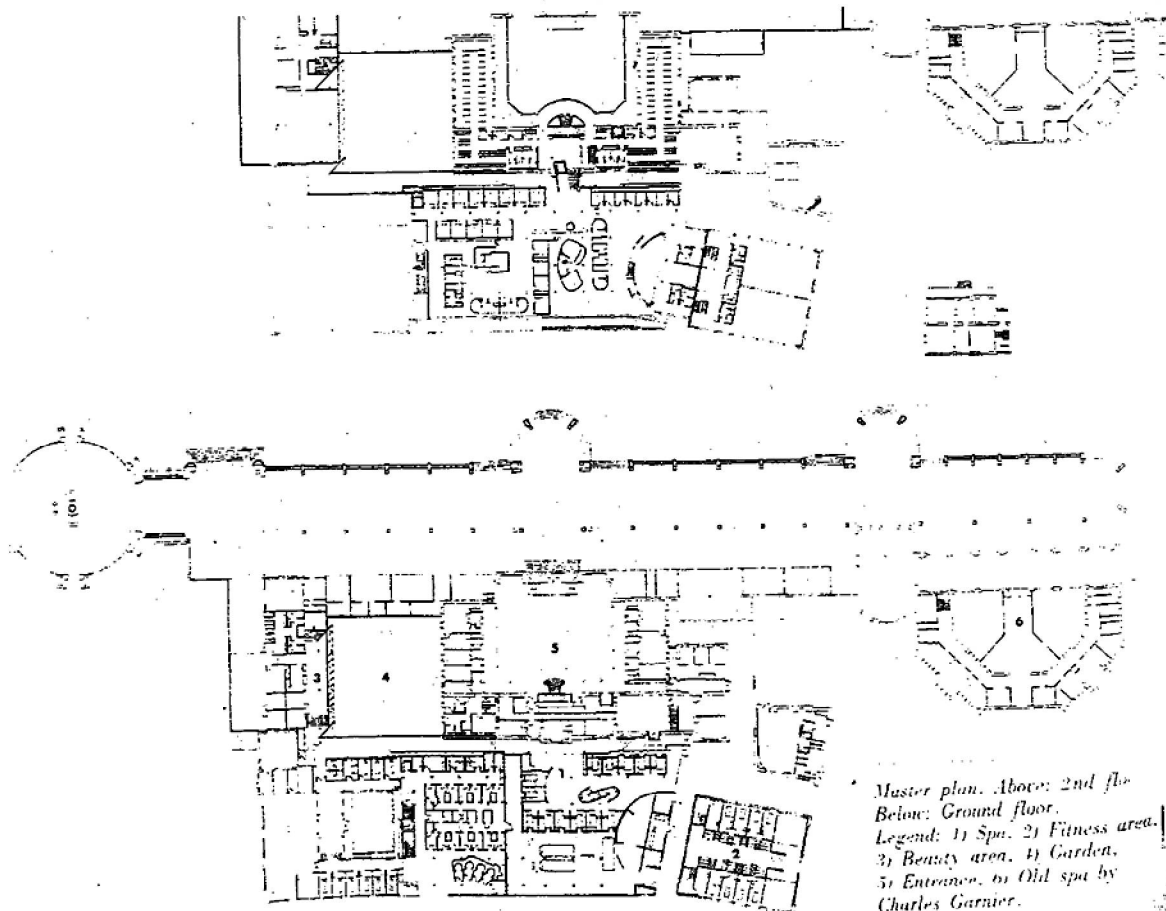

Vittel Spa

France

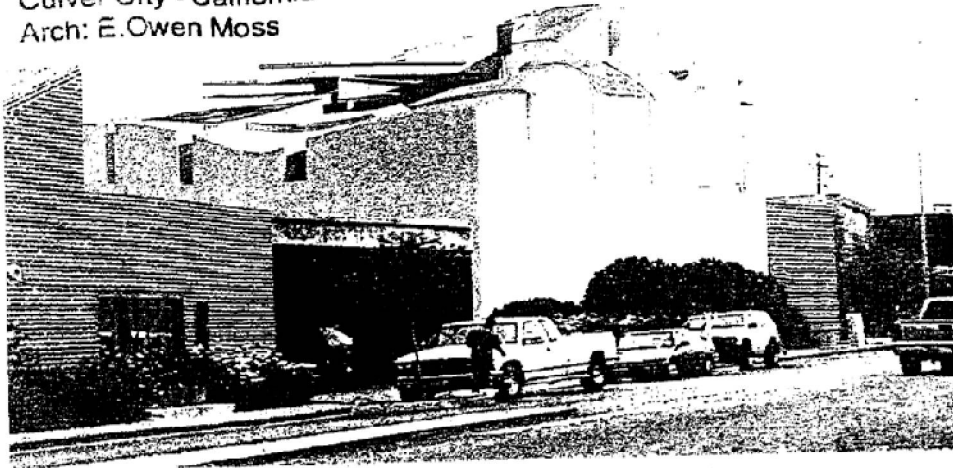

مرکز آدرمانی الحاقی به ساختمان کلاسیک قدیمی با همین کاربری
دارای فضاهای آیمعدنی ، بدنسازی ، زیبایی و ...

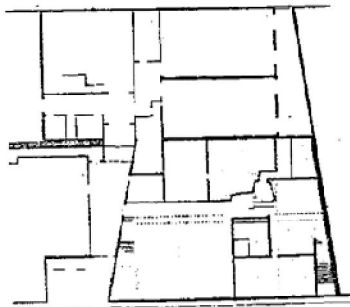
Master plan. Above: 2nd fl.
Below: Ground floor.
Legend: 1) Spa, 2) Fitness area,
3) Beauty area, 4) Garden,
5) Entrance, 6) Old spa by
Charles Garnier.

The Spa
 Culver City - California
 Arch: E. Owen Moss

مرکز آبدرومانی

طبقه اول : بدنسازی ، وان و جکوزی ، رختکن
 طبقه دوم : اتاقهای ماساژ ، استراحت

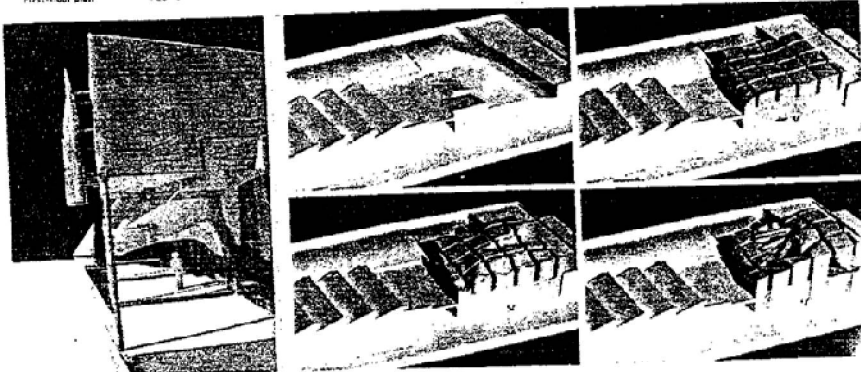
First-floor plan

Second-floor plan

Third-floor plan

فصل پنجم

نقشه های معماری

منابع
پارس
پروژه

شکل 5-1: 3D مجتمع از بالا

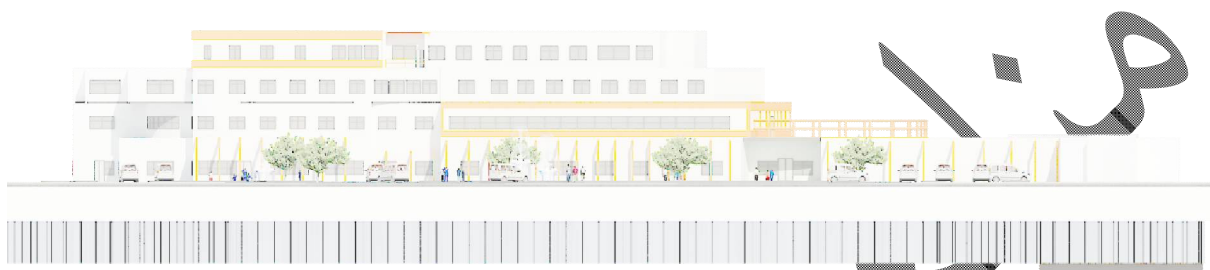
شکل 5-2: 3D مجتمع از جنوب

شکل 3-5: 3D مجتمع از شمال

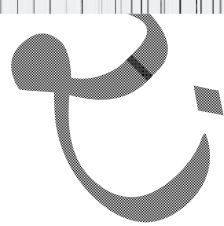
شکل 4-5: نمای غربی مجموعه

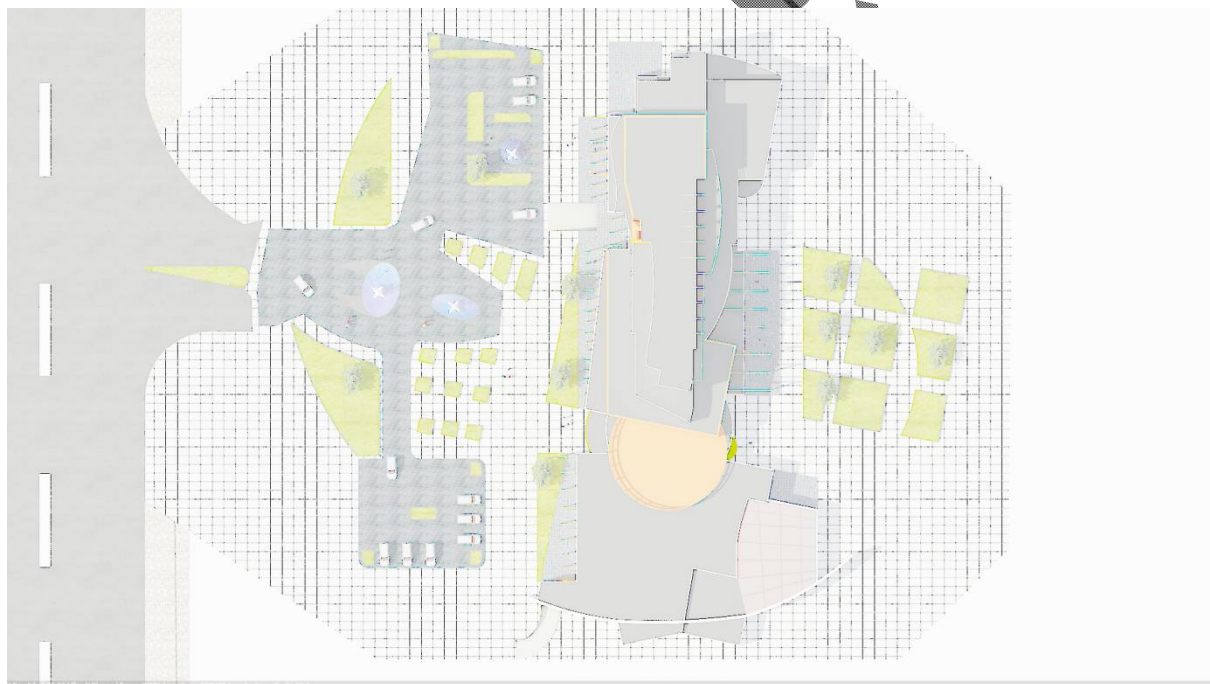
شکل 5-5: نمای شمالی مجموعه

شکل 5-6: نمای شرقی مجموعه

شکل 5-7: نمای جنوبی مجموعه

شکل 5-8: 3D مجتمع از سایت

شکل 5-9: نمای جنوبی مجموعه

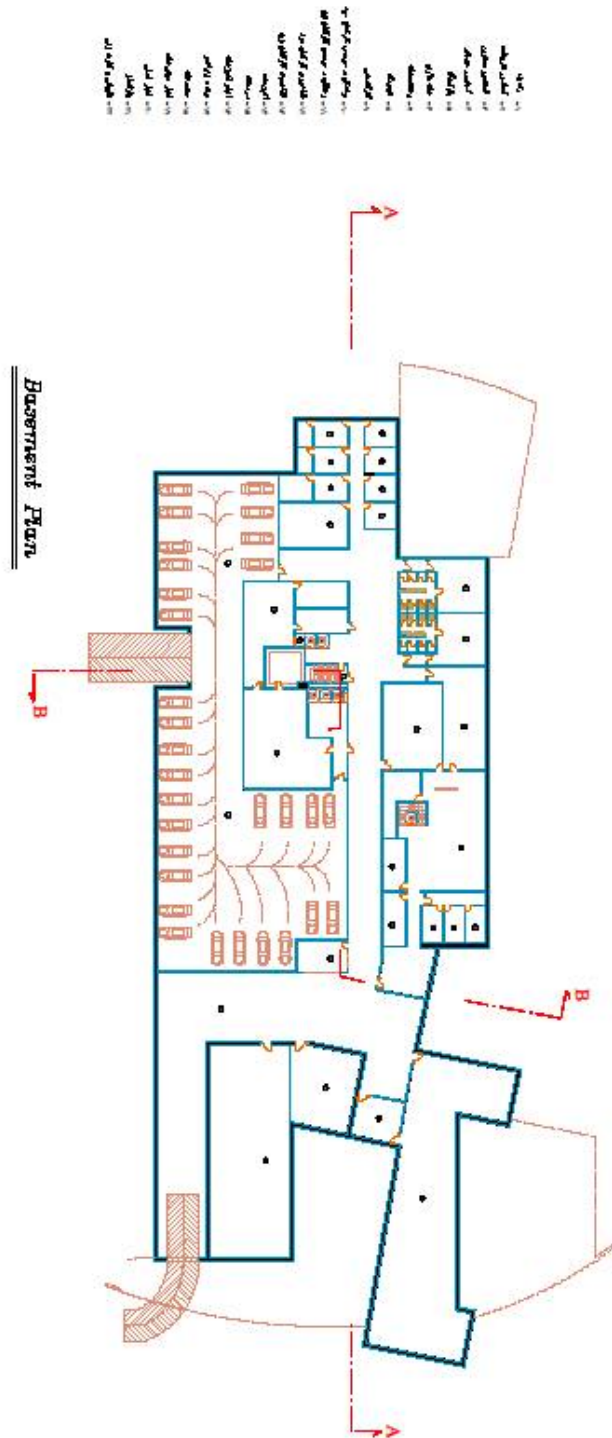

شکل 5-10: نمای جنوبی مجموعه

شکل 5-11: نمای جنوبی مجموعه

پارس پروانه

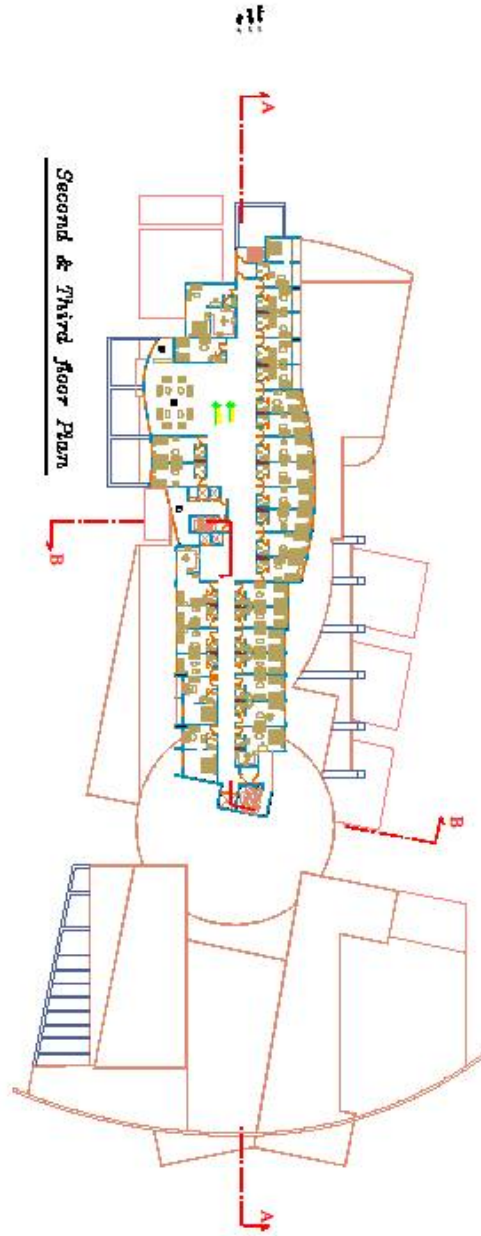
شکل 5-12: پلان زیر زمین و پارکینگ

۱- سالن اجتماعات
 ۲- سالن کنفرانس
 ۳- سالن پذیرایی
 ۴- سالن غذاخوری
 ۵- سالن کلاس
 ۶- سالن کارگاه
 ۷- سالن ورزشی
 ۸- سالن نمایش
 ۹- سالن تئاتر
 ۱۰- سالن سینما
 ۱۱- سالن استراحت
 ۱۲- سالن مدیریت

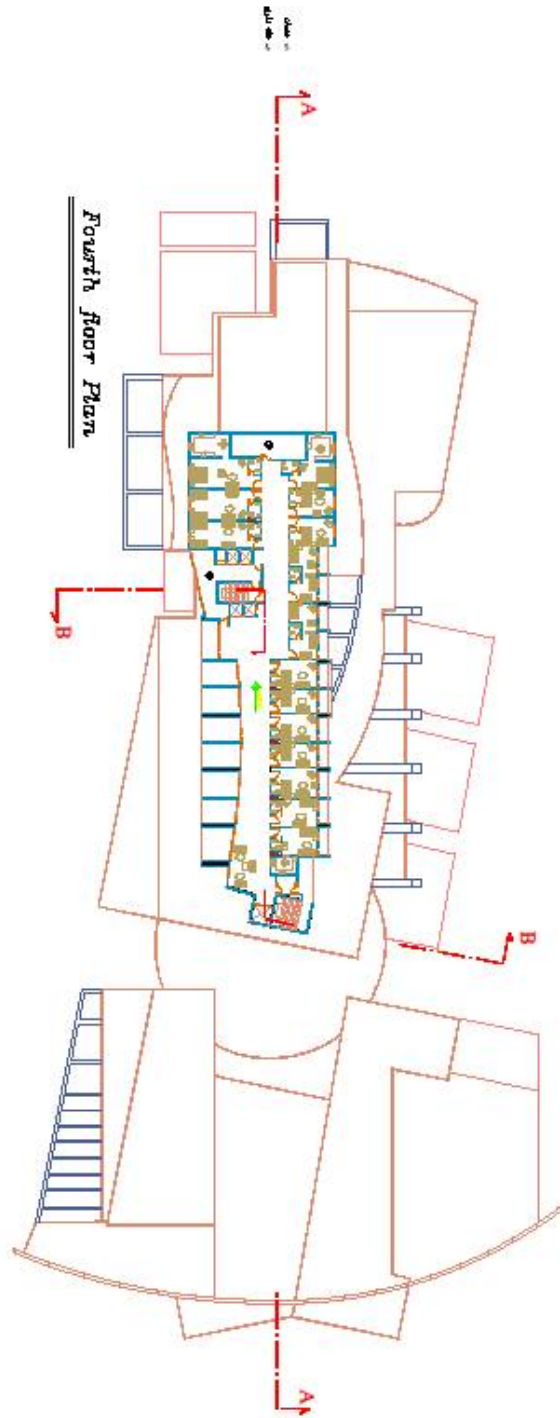
شکل 5-13: پلان طبقه اول

۲

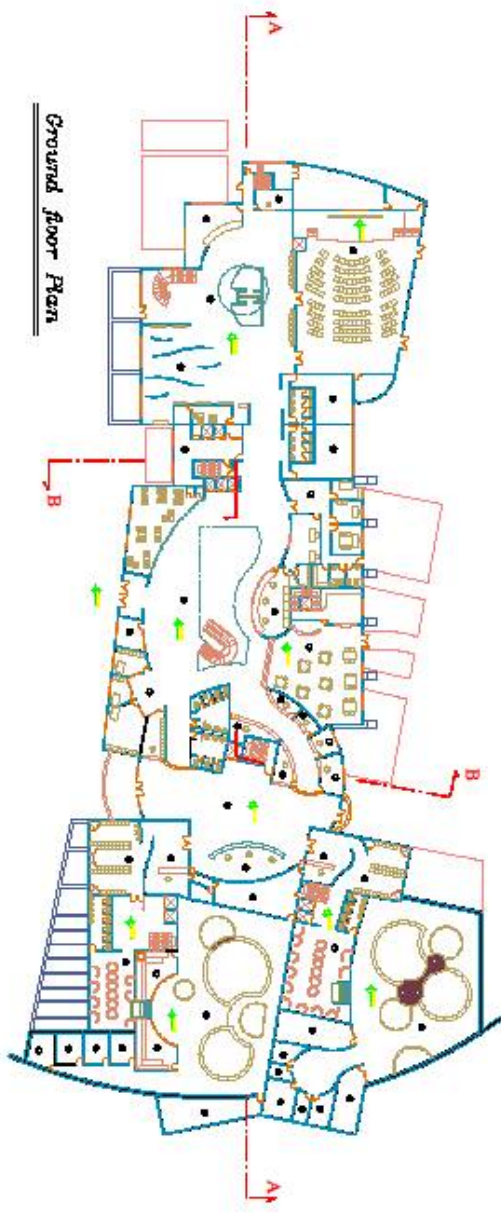
شکل 5-14: پلان طبقه دوم

B

شکل 5-15: پلان طبقه سوم

- ۱- ورودی
- ۲- سالن اجتماعات
- ۳- سالن کنفرانس
- ۴- سالن پذیرایی
- ۵- سالن غذاخوری
- ۶- سالن ورزشی
- ۷- سالن نمایش
- ۸- سالن تئاتر
- ۹- سالن سینما
- ۱۰- سالن کارگاه
- ۱۱- سالن کارگاه
- ۱۲- سالن کارگاه
- ۱۳- سالن کارگاه
- ۱۴- سالن کارگاه
- ۱۵- سالن کارگاه
- ۱۶- سالن کارگاه
- ۱۷- سالن کارگاه
- ۱۸- سالن کارگاه
- ۱۹- سالن کارگاه
- ۲۰- سالن کارگاه
- ۲۱- سالن کارگاه
- ۲۲- سالن کارگاه
- ۲۳- سالن کارگاه
- ۲۴- سالن کارگاه
- ۲۵- سالن کارگاه
- ۲۶- سالن کارگاه
- ۲۷- سالن کارگاه
- ۲۸- سالن کارگاه
- ۲۹- سالن کارگاه
- ۳۰- سالن کارگاه
- ۳۱- سالن کارگاه
- ۳۲- سالن کارگاه
- ۳۳- سالن کارگاه
- ۳۴- سالن کارگاه
- ۳۵- سالن کارگاه
- ۳۶- سالن کارگاه
- ۳۷- سالن کارگاه
- ۳۸- سالن کارگاه
- ۳۹- سالن کارگاه
- ۴۰- سالن کارگاه
- ۴۱- سالن کارگاه
- ۴۲- سالن کارگاه
- ۴۳- سالن کارگاه
- ۴۴- سالن کارگاه
- ۴۵- سالن کارگاه
- ۴۶- سالن کارگاه
- ۴۷- سالن کارگاه
- ۴۸- سالن کارگاه
- ۴۹- سالن کارگاه
- ۵۰- سالن کارگاه

شکل 5-16: پلان طبقه همکف

۲

شکل 5-17: سایت پلان

منابع و ماخذ

1. الوایی، محمد، اصول و مبانی جهانگردی، 1373.
2. روتس، والتر و پیر، ریچارد، " برنامه‌ریزی و طراحی هتل"، معاونت امور فنی دفتر تحقیقات و معیارهای فنی، نشریه 143، انتشارات سازمان برنامه و بودجه، سال 1371.
3. "صنعت جهانگردی در ایران"، انتشارات سازمان برنامه و بودجه، سال 1371.
4. موتایی، هدایت، اطلاعات معماری «نویفرت»، انتشارات آزاده، چاپ سوم، بهار 1379.
5. پانزی، جولیاوس، زلیسک، مارتین، "ابعاد انسانی و فضاها داخلی"، مترجم محمد احمدی نژاد، نشر خاک، بهار 1378.
6. تاریخ معماری و شهرسازی ایران مقالات ارگ بم.
7. جنکس، چارلز، "گفتگوی طبیعت با طبیعت"، ترجمه سولماز زعیمدار، مجله فرهنگ و معماری شماره 21.
8. ماتلاک، جان، "آشنایی با طراحی محیط و منظر"، ترجمه معاونت آموزشی و پژوهشی، سازمان پارک‌ها و فضای سبز تهران، 1379.
9. سایمون، بل، "منظر: الگو، ادراک و فرآیند"، ترجمه: دکتر بهناز امینزاده، انتشارات دانشگاه تهران، تابستان 1382.
10. مجله ساختمان و معماری، شماره دوازدهم، زمستان 1385 و بهار 1386.
11. مجله معمار 45، ناشر: اندیشه و هنر معماری ساخت و صنعت و شهرسازی، مهر و آبان 1386.
12. آروتس، والتر، ه، نیر، ریچارد، 1375، برنامه‌ریزی و طراحی هتل، معاونت امور فنی، دفتر تحقیقات و معیارهای فنی، سازمان برنامه و بودجه، مرکز مدارک اقتصادی، اجتماعی و انتشارات
13. بی نام، توریست کنسولت، 1352، طرح جامعه توسعه جهانگردی در ایران، مهندسین مشاور
14. م. زنگنه، تهران، آتلیه تعاونی معماری و شهرسازی
15. بی نام، مرکز آمار ایران، 1375، نتایج طرح آمارگیری از اقامتگاههای عمومی (ویژه حسابهای ملی)، مرکز آمار ایران
16. رضوی فرد، ج، خیاط مقدم، س، 1380، مدیریت و صنعت گردشگری، محقق
17. زمانی فراهانی، ح، 1379، صنعت گردشگری و خدمات مسافرتی، زهد

منابع غیر فارسی :

8 – Anonymous ,1972, The Development of spas in Iran – sarein
Doxiadis Associates Internatinal company Emco, Architects and Town
Plannets Collaborative .

منابع پارس پژوه

@paphd

@tephd

@pajoohehgroup

منابع پارس پژوه

« فرم چکیده پایان نامه تحصیلی دوره تحصیلات تکمیلی »

نام خانوادگی دانشجو: نیک نفس مغالو نام: سجاد

استاد یا اساتید راهنما: آقای دکتر اسداله شفیع زاده استاد یا اساتید مشاور:

دانشکده: هنر و معماری رشته: معماری

گرایش معماری مقطع: کارشناسی ارشد

تاریخ دفاع: تعداد صفحات:

عنوان پایان نامه: طراحی معماری مجتمع اقامتی، تفریحی، آبدرمانی با تاکید بر معماری

بیونیک در شهرستان مشگین شهر

کلیدواژه: توریسم - توریست - آبهای معدنی - جاهای دیدنی - آبهای شفابخش - آب درمانی

چکیده

امروزه مساله جهانگردی بیش از هر زمان دیگری مورد توجه قرار گرفته است. جهانگرد و صنعت جهانگردی جایگاه ویژه ای برای خود پیدا نموده است، تا جایی که در اکثر کشورها با مسائل مهم دولتی در رقابت می باشد. در جهان امروز، مساله تبادل فرهنگی برداشته شدن مرزها و برطرف و برگردان اقتصادی بیشتر این صنعت به نسبت دیگر امور با توجه به رو به اتمام بودن ذخایر طبیعی کشورها از طرف دیگر، جایگاه مهم توریست و صنعت توریسم را بهتر معرفی می نماید.

امروزه برخی از آبهای زیر زمینی که خروشان و جوشان از عمق و ژرفای زمین می جوشد و بیرون میآید که آنها را آبهای معدنی می گویند .

جلوه های آب متنوع و پر جاذبه است و چشمه های آب و آبهای معدنی علاوه بر شفای درد از دیدنی های طبیعت و نشان رمز و راز و شگفتی خلقت است . به همین دلیل است که آبهای معدنی در هر نقطه از دنیا و کشورها یقینا محل مراجعه مسافران است . آبهای معدنی کالایی است که مشتریان خود را از راه دور و نزدیک بسوی خود می کشاند . آب ، بخصوص آب معدنی نه تنها روح و روان را جلا می بخشد . در التیام دردهای جسمی نیز موثر هست و علاج را سرعت می بخشد .

پروژه پیشنهادی حاضر به گوشه ای از روش آب درمانی با آبهای معدنی بر مبنای علم و تجربه بشری پرداخته است . قامی کوچک در راهی که در مقصدی معین دارد هرچند طولانی است و صبر و مداومت طلب می کند . در واقع به تعبیر دیگر تبدیل فضای نا پایدار و غیر بهداشتی سنتی به فضایی پایدار و بهداشتی مدرن در قالب یک مجموعه آبدرمانی که صرفا به مقوله درمان با آبهای معدنی می پردازد .

امضای استاد راهنما

Surname: Niknafs Moganloo Name: Sajjad
Thesis title: Architecture For Residential Area,Intertainmenotal, Hydrotheraphy,With Emphasizing For Bionic Architecture Meshkinshahr
Supervisor: Asadollah Shafizadeh(Ph.D)
Academic degree: Major: M.SC
Field of specialization: Faculty: Architecture
Institute: Islamic Azad University Branch Of Khalkhal
Date of graduation: 1393/06/30 Pages:
<p>Abstract</p> <p>Today, The issue of Tourism has been focused on more than ever.Tourist and Tourism industry have got special attention and in most countries are in line with other Public issues.</p> <p>in the contemporary world the cultural exchange,removal of boundaries and Economic return and also with regarding the issue of ending the natural resources of some countries, these all have contributed to the significance of Tourist and tourism industry.</p> <p>Today, some of the Underground water's that come out of the depth of the Earth called mineral waters.</p> <p>Water holds different and attractive effects. In addition to the healing power of the springs and mineral waters, they are Attractions of the nature and the sign for the mystery and wonder of creation.</p> <p>That is why the spas In fact host visitors in any corner of the world.</p> <p>Spas are products which collect their customers from everywhere.</p> <p>Water, especially the mineral water not only polishes the Mind and Soul but it helps fast healing.</p> <p>The present project deals with just one part of the hydrotherapy using mineral waters based on science and human experience.however, This is a small step in a long way to a defined goal which entails more patience and Perseverance.in other words, try to change the non-stable, unhealthy and traditional environment to a stable, healthy and modern condition in form of a hydrotherapy complex which only works as cure using the mineral waters.</p> <p>key words:</p> <p>Tourism, Tourist, mineral waters,Attractions, spas , hydrotherapy,</p>

**Islamic Azad University
Khalkhal Branch**

**A Thesis submit in partial fulfillment of the Requirments for
The Degree of M.Sc**

**Art group
Branch:Architecture Enginerring Architecture**

**Title:
Architecture For Residental Area,Intertainmenotal, Hydrotheraphy,With
Emphasizing For BionicArchitecture Meshkinshahr**

**Thesis Advisor:
Asadollah Shafizadeh(Ph.D)**

**By:
Sajjad Niknafas Moghanlo**

Summer 2014

منابع پارس پژوه

@paphd

@tephd

@pajoohgroup

منابع پارس پژوه